

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY őrnagy

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári

csekk számla:

25.342.

Megjelenik:

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 153—079.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,**Hiszek egy isteni örök igazságban,**Hiszek Magyarország feltámadásában.**Amen.*

A kaland vége.

Isten teremtette a hegyet és folyót, a völgyeket és síkokat, megteremtette a föld térképét s a népek a teret e határok szerint népesítették be. Néha fellázadnak az emberek az örök határok ellen és magukcsinálta térképeken új vonalakat húznak, de ahányszor megbontják vonalaikkal a teremtés rendjét és józanságát, a hegyek és folyók hosszúja soha el nem marad.

Különben ne mondjuk ezt bosszúnak, hanem csupán egyensúlynak, amibe a legvadabbul megrendített inga is egyszer visszatér. Emberi tudás és emberi hatalom ezt a törvényt tartósan nem tagadhatja meg. Ezerszer igazolt egyszerű igazság a mi igazságunk: folyók visszafelé nem folynak, hegyek a helyükről nem mozdíthatók. A Kárpátok és a Duna ölelésében fekszik a mi hazánk és a természetadta rendet megbontó térkép vonalak évtizedekig sem bírták a teherpróbát.

A trianoni kalandnak vége.

Mindössze ennyi az, amit ma a történelem a szemünk előtt művel. Minden államalakulás, ami ezzel a törvénnyel szemben annyi könny, vér, nyomorúság, kapzsiság és ravaszság árán felépült, kártyavár módjára omlik össze gyors egymásutánban. Kettő magától rogyott össze, a harmadikat csak érinteni kellett s napok alatt már csak a rossz álom maradt belőle, pedig világhíresen bátor katonák védték. Olyan katonák, akik a húszéves előtti háborúban hónapokig állták a sarat s átmenetileg hatalmas győzelmeket is arattak, most pedig egyszerűen kiesett a kezükből a fegyver. Maguk sem tudják, mi történt, hogyan történhetett, pedig csupán annyi az egész, hogy húszéves előtti azt védték, amit a teremtés rendje szerint joggal védték, most pedig számukra idegen javakért akartak küzdeni, de az idegen testrészek leszakadtak s ezzel megbénult maga az ősi törzs is.

Mi, magyarok, húsz éven át betonerődöket nem építettünk s néhány puskánkhoz csak az utóbbi években tudtunk néhány ágyút is szerezni. Mégis sorra nyílnak előttünk a mesterséges sormópók. Nagyon tisztában vagyunk azzal, hogy ez csak egy fegyveres világválság keretében jöhetett, de ha a természet örök rendje nem állana

mellettünk, akkor a Duna—Tisza sorsa is súlyosabb vajúdáson esne át, mint ami most történik.

Hogy ennek szívből örülünk, természetes. Részint a súlyos áldozatok elmaradása rendkívüli érték a magyarság jövőjére, részint pedig ez a nyugodt kibontakozás is tanuja annak, hogy céljaink és vágyaink természetesek, tehát időtállóak. Ez az öröm azonban ne vigye a nemzetet a puhaság és elbizakodottság felé. Az eddigi sikerek megadják az erkölcsi igazolást ahhoz, amit Trianonról húsz évig mondottunk, nemzeti hivatástudatunkat ez joggal emeli, ehhez a hivatáshoz azonban elsősorban erő kell.

Nem elég ehhez az ágyúk szaporítása, mert a fegyver az erőnek csak holt kifejezője akkor, ha bent a szívekben és izmokban az akarat és elszántság ereje fogyatékos. Fel kell ébrednünk végleg, frissen és acélosan ebből a trianoni bénultságból, csattanjon ki belőlünk hangos szóval az újjászületés öröme és ébredjen fel minden magyarban a kockázatvállalás elszántsága, aminek annyi jelét látjuk népek egész soránál. A lelkek kissé még dohosak nálunk a trianoni penésztől, tekintetünk még nem szárnyal elég biztosan a Kárpát—Alduna térségben, kicsit káprázik még a szemünk, még nem forrósoadtak át eléggé az idegeink arra a gondolatra és valóságra, hogy a trianoni csonkaszolganép megint ura a régi portának, amit neki kell vezetnie, de éppen ezért neki is kell védenie. Elvett rangunkat gyorsabban adta vissza a sors, mint sokan gondolták, hát most nőjünk fel újra ennek a rangnak a magasságához és méltóságához, de vállaljuk hangosan és határozottan ennek a rangnak felelősségét is.

Legyünk vele tisztában, hogy a történelem az igazságot pártolja, de nem ad rá alkalmat képtelenként, hogy meg is valósuljon az igazság és rend. Ritka az ilyen alkalom s ha egyszer jelentkezik, üstökön kell ragadni, különben megint kitépik a kezünkben. Elszántnak és határozottnak kell lenni. Fojtsuk meg azt a propagandát, amelyik a maga üzleti érdekeiért hazaárulásra is hajlandó. Ez a propaganda sok igazi magyart is megzavar s ennek eredménye sokaknál a tétova, bizonytalan magatartás. A helyes út felismerése eddig sem volt nehéz, mostantól fogva pedig honvédeink vére mutatja az utat minden magyarnak.

Aki erről a megszentelt útról letér, csak a maga bőrét menti, a nemzet sorsa közömbös neki. Sok ilyen magyarul beszélő idegen él közöttünk a falvakban is. Be kell tapasztani a szájukat.

A déli végeken.

Amint mai számunk vezetőcikkében írtuk: a hazudozások mesterséges világán megint győzedelmeskedett az osztó igazság és a történelem; küzdelem és vér jogán régi birtokunk egy újabb része jutott vissza a nemzeti testéhez. A küzdelem a tatárjárás és a mohácsi sík győtreimeinek, éjszakáinak, áldozatkívánásának sokszorosa volt, ha időbelileg nem is. A megaláztatások ördögi agyafurtsággal megépített börtönében élt a nemzet, amíg — megelégette a Sors. A cellák ajtaja megnyílt, két év óta egyre inkább s 1941 húsvétján szélverte a rácsokat újból fiatal, erős hadseregünk. A börtönből két évtizeden át — önmaga erejéből feltápázkodó nemzet kijutott ősi földjére s ott magához ölelte a ráváró millióikat.

1941 húsvét hetében a Legfelsőbb Hadparancs a déli, ezeréves határokig parancsolta honvédségünket és katonáink fergetege elsöpörte a betont, vasat, mert amazok alapja, tartógerendája — a hazugság volt.

Az igazság védelmében omlott magyar vér a jövő zálogrubintjai. Drágakövek Szent István koronáján. A honvédségünk zászlóin, a nemzet öntudatán szikrázó csillagok, mint ama bibliai éjszakán a három királyok útjára világító csillagok. Tanítás, útmutatás minden elhullott vér és jagg annak, aki elmegy mellettük vagy nem hajlik meg fölöttük mélységes hódolattal, a nemzet erejében és elhivatottságában bízva.

Ha volt korszaka a nemzet történetének, amely tanítás volt, akkor az utolsó két évtized az. A tegnapi nap, az elmúlt húsvét, a múlt év erdélyi öröme, a kárpátaljai honvédroham, azután a szűk és még szűkebb esztendő, az arcuicsapások innen is, onnan is, aztán a még szűkebb esztendő és ismét más megaláztatások, a dölyfös urak és határkiigazítók, a béke diktálói és szülői, a háború egymillió meghalt és megrokkant magyarja... tanító történelem. Bátor és vak, aki másutt és máshogyan keresi az utat, mint ott, ahol a most zárult korszak megmutatja.

Lent a déli végeken ott portyáznak már bajtársaink. Új világba kerültek régi hittel, töretlen hittel: megalakul az új területen is az a rend, biztonság, nyugalom, amit eddig a régi országrészen megteremtettek és megtartottak. Új világ ez, talán a legerősebben átalakított a két évtized alatt. A hatás, melyet e területen élőkre az államhatalom gyakorolt, a politikai, kulturális és főleg gazdasági szervezetek és szervezetek a most visszakerült területeket határozottan erős színezettel és tartalommal töltötték meg, mert végvára volt a hatalomnak, amely ugyancsak Trianonban jutott hozzá.

Ez az új világ új tennivalókat kíván bajtársainktól.

El fogják végezni. Jól.

Büszkeséggel köszöntjük bajtársainkat, akik az új területeken megteremtik és megőrzik a magyar élet alapjait: a rendet, nyugalmat és biztosságot, hogy a nemzet fája mély gyökeret eresszen itt is és szép gyümölcsöket teremjen.

Dal a szabad Tiszához

Édes Tiszánk! Drága magyar folyónk!
Szabad vagy újra, mint dalos madár!
Jer karjaimba, öleljelek forrón
Előtted többet nincs csúf gúnyhatár!

Petőfi írta rólad egykoron,
Hogy bűgva, bögve törted át a gátat,
A szabadság zengő himnuszával
El akartad nyelni a világot!

Magyar földben van a születésed,
Magyar földön kanyarogsz tova,
Magyar földön van büszke halálod:
Nagy koporsód, az öreg Duna.

Magyart tanítasz meg a hűségre,
Hogy hazáját hűn szeresse mindig,
Mert te is a magyar rónán átal
E földön jársz s hű maradsz a síríg.

Két karommal hadd öleljelek meg
Három felé vágott magyar árva,
Ki nem könnyek árjait görgeted
Már ezután, — a vénhedt Dunába.

Fejed, lábad hiába vágják le,
Lelked által mienk voltál folyton
A titeli csaló délibábnál
Ép úgy, mint a hófödte bércormon.

Átölellek s oly görcsösen foglak,
Mint a hit a kábán csüggedőket,
Isten hozott, büszke magyar folyó, —
Nem válunk el soha, soha többet!

Dr. vitéz Gereöffy Géza őrnagy.

Pásztor Janika.

Írta: SZABÓ DÉNES őrmester.

(Adony.)

Szálláscsinálás volt a feladatom egy erdélyi városban, a megszállás alatt. Egy hadtápszázadhoz voltam beosztva s a század részére kellett szállást biztosítanom, berendeznem. No, elég nehéz volt, mert a város tele volt csapatokkal és mi csak olyan ráadásfélének számítottunk. De azért ment valahogyan. Szalmát a város majorjában vételeztem. A városgazda egy kocsit is bocsátott rendelkezésemre, azzal vitettem a szalmát. A kocsis román volt. Magyarul nem tudott, legfeljebb annyit, hogy nyustyu ungaresti. Szerencsére adtak hozzá egy másik embert, aki segített a szalmát felrakni. Ezzel már boldogultam magyarul. Mi tagadás, lassan dolgoztak, jó nagyokat szerettek pihenni, de azért, ha nagyon biztattam őket, újfent hozzáfogtak. Míg velük zsörtölődtem, odajött egy tízévesforma gyerek. No, először nem jött egészen odáig, csak nézett-nézett és lassan közelebb kerülközött. Sápadt, vékonyka fiú volt. Arcá kicsit szomorkás volt, a szeme élt inkább. A homloka fehér volt, a szája vékonyszélű és összefogta nagyon. Szóltam hozzá, hogy jöjjön közelebb és odalépegetett, kicsit tétován. Megállt előttem és nézett rám, nagy, nyitott szemmel. Kérdeztem a nevét s mondta, hogy Janikának hívják. Így mondta: Janika. Mondta ő a másik nevét is, de bizony arra nem emlékszem. Nem magyar név volt. Nézttem a

Bírósági szervezet és eljárás a hadrakelt seregnél.

Írta: Dr. LEVENTE NÁNDOR ezredes-hadbíró.

A hadrakelt sereg bírósági szervezetét és az eljárás szabályait a honvédség katonai bünvádi perrendtartásáról szóló 1912. évi XXXIII. t.-c. (Kbp.) XXVII. fejezete, valamint az azt kiegészítő és módosító, alább ismertetendő törvényes rendelkezések tartalmazzák.

A békebeli honvéd bírósági szervezetnek és bünvádi eljárásnak a hadrakelt seregbeli bírósági szervezethez és bünvádi eljáráshoz való viszonyát illetően törvényünk¹ abból az elgondolásból indul ki, hogy béke idején — amennyire csak a katonai viszonyok különleges természete azt megengedi — nyújtani kell mindazt, amit a modern büntetőjogtudomány a kifogástalan igazságszolgáltatás biztosítéka gyanánt megkíván, a háborúban azonban a katonai igazságszolgáltatást alá kell rendelni a hadicélnak és ehhez képest az időt és munkaerőt igénylő egyes garanciákat arra a legkisebb mértékre kell szorítani, amelynél alább menni az ítékezés megbízhatóságának veszélyeztetése nélkül nem lehet. És emellett arra is törekedni kell, hogy a békéről a háborúra való átmenet mentől gyorsabban és lehető zökkenés nélkül történhessék meg.

E követelményeknek a törvény akként tesz eleget, hogy egyrészt a honvéd-büntetőhatóságok szervezetére és a bünvádi eljárásra vonatkozólag békében érvényes alapvető rendelkezéseket a hadrakelt seregnél is fenn-

tartja,² másrészt azonban az eljárás egyszerűsítésére és gyorsítására — amint azt az alábbiakban látni fogjuk — mindazt megteszi, ami avégből szükséges, hogy egyfelől az igazságszolgáltatás a mozgósított csapatokat, parancsnokságokat, intézeteket stb. működésükben semmiképp se akadályozza, másfelől pedig a fegyelmet a büntető igazságszolgáltatás késedelemnélküli és zavartalan gyakorlásával a legnehezebb viszonyok között is fenn-tartsa.

Hol és mikor nyernek alkalmazást a hadrakelt sereg számára szóló szabályok? Idevonatkozóan a Kbp. 452. §-a akként rendelkezik, hogy e szabályokat kell alkalmazni mindazoknál a parancsnokságoknál, csapatoknál, intézeteknél stb., amelyek a hadrakelt sereghez vannak beosztva, és pedig a mozgósítási állomás elhagyásának időpontjától kezdve a leszerelésig, továbbá a hadifelszerelést felvett mindazokon az erődített helyeken, amelyek a működő hadsereg körletében vannak, vagy pedig a fenyegető ellenségeskedés miatt hadiállapotba helyezettek.

Meg kell azonban itt mindjárt jegyeznünk, hogy a törvény e rendelkezése a katonai büntetőtörvénykönyvet³ életbeléptető 1930. évi III. t.-c. (Élt.) 50. §-ában foglaltakkal oly értelmű megváltoztatást, illetve kiegészítést nyert, mely szerint a háború idejére szóló anyagi büntetőjogi rendelkezések hatályosságának tartama alatt és korlátain belül — ha csak a minisztérium kivételt

² Lásd idevonatkozóan a kbp. 451. §-ában foglaltakat, amely szerint a törvénynek a béke-eljárásra vonatkozó rendelkezései a hadrakelt seregekénél is irányadók, amennyiben a már említett fejezet eltérő rendelkezéseket nem tartalmaz.

³ A katonai büntetőtörvénykönyvet (Kbtbk.) az 1930. évi II. t.-c. foglalja magában.

¹ Értsd alatta az imént említett 1912. évi XXXIII. t.-c.-et.

fiút, találgattam magamban, magyar-e, mert hogy Janika, ez magyar név, de az a másik, az bizony román név volt. Az arca nem mondott semmit, csak talán a szomorúsága. A ruhája, az sem: kis kabátka, rövid nadrág, cipő, harisnya, mint akárhol egy nővendék gyereken. A fején levante-szabású sapka volt, de ezt is viselték már akkor Erdélyben. A homloka fehér, tiszta és egy kicsit az is szomorú. S amint tovább néztem a homlokát, szemét — magyarnak gondoltam.

Megkérdeztem, hol lakik. Egy ház volt a major sarkában, oda mutatott. Az a majorgazda lakása, tehát nyilván a majorgazda fia. Kérdezem a szalmátrakó embert s ráhagyja, hogy az.

All előttem a gyerek. Már bátrabban nézeget, fűrészli szemével a ruhámat, magamat. Még nem igen látott magyar katonát. A sapkám tolla, meg a szuronyom tetszik neki legjobban. Látom, hogy ezeket nézi. A szeme még jobban megnyílik, a szája vékony éle is nyílóban van. Közben kérdezem az apja nevét, anyját. Megmondta mind a kettőt. Apját úgy, ahogyan a románok mondják, a névre nem emlékszem, az anyját úgy, ahogyan mi mondjuk: Pásztor Mária. Tehát az anyja magyar. Pásztor Mária. A „román“ Janika édesanyja. Magyar. Innen a tiszta homlok, talán a szomorú szem is és az összefogott, vékony száj, amely most nyílik csak, hogy mi megjöttünk. Megsimogatom vékony arcát, a szemét és homlokát is a szememmel s ráteszem a kezemet kis levantesapkájára. Biztosan az anyja

varrta neki. A Pásztor Mária. Azóta, hogy mi bevonultunk. Nem éppen olyan, mint — mondjuk — egy hajdunánási leventéé, de hasonlít hozzá. S ez a fontos. És az, hogy Pásztor Mária varrta Janikának, itt Erdély közepében. Pásztor Janikának. Mert ezentúl így hívom őt. Mert az anyja fia ő. Nem az apjáé. Pásztor Janika. Szeretném megölelni egy kicsit ezt a gyereket, szomorú szemével, tiszta homlokával, új levantesapkájával. S szeretnék nagyot köszönni, tisztelni az édesanyjának, Pásztor Máriának, ezért a levantesapkáért, ezért a Janikáért.

Leveszem a Janika fejéről a kezem s ő megfogja a zubbonyom ujját és felnéz rám, mint ahogy a gyerek a nagyokra felnéz. A szeme eleven kérdés, a homlokán, a kis sapka alatt vidámság bujkál. Megnyitja száját és kérdez. Kérdez, hogy úgy-e, magyar katonabácsi vagyok. Aztán már jó pajtások vagyunk, sokat kérdez, milyen katona vagyok, úgy-e, sok magyar katona van és erősek, bátrak a magyar katonák, sok puskájuk van, úgy-e és még száz kérdés, amit csak egy gyerek kérdezhet egy katonától. A homloka pirul az örömtől, a szeme ragyog, vizsgál szüntelen és sugarak bújnak ki belőle, a száját már nem fogja össze olyan élesen.... A sapkáját kicsit félrecsapja, úgy, ahogyan én viselem és amint járok pár lépést, igyekszik akkorát lépni, mint én. Tollas sapkám igen tetszik neki. Kér, hogy mutassam meg. Odaadom neki, megforgatja. Szépnek találja az ezüst sapkarózsát s a tollat elnézi sokáig, megnézi jobbról, balról, megsimo-

nem tesz —, a honvéd-büntetőbíráskodásban általában, tehát az ú. n. mögöttes országrészekben is, a Kbp.-nak a hadrakelt sereg számára szóló szabályait kell alkalmazni.

A jugoszláv eseményekkel kapcsolatban a m. kir. minisztérium 1941. IV. 9-én 2730/1941. M. E. sz. a. akként rendelkezett, hogy a háború idejére szóló büntetőjogi rendelkezéseket⁴ az 1941. évi április hó 12-ik napjától kezdve további rendelkezésig az ország, illetve a honvéd-büntetőbíráskodás egész területén alkalmazni kell. Minthogy pedig a minisztérium a hadrakelt seregnél követendő eljárás szabályainak alkalmazása körét illetően kivételt nem tett, következik az is, hogy a jelzett naptól kezdve a honvéd-büntetőbíráskodás egész körében, azaz mind a kivonuló, mint a hátországi összes alakulatoknál a Kbp.-nak a hadrakelt sereg számára szóló szabályait kell alkalmazni.

A honvéd-büntetőbíráskodás terjedelme a hadrakelt seregbeli eljárásban a békebelihez viszonyítva lényegében nem szenved változást. Idevonatkozóan tehát csak utalunk a Kbp. 11—17. §-ában foglaltakra. Fel kell azonban említenünk a törvénynek az Élt. 52. §-ával módosított 454. §-a azt a rendelkezését, amely szerint a legfőbb parancsnok oly egyéneket, akik egyébként nem állanak honvéd-büntetőbíráskodás alatt és ellenséges országban, a mozgósított csapatok (vagy szövetségeseik) hatalmi körén belül kerülnek kézre, honvéd-büntetőbíráskodás alá helyezhet olyan bűncselekmények miatt, amelyeket e hatalmi körön belül követnek el, továbbá

⁴ Értsd alatta a Ktbk.-ben és egyéb törvényekben az egyes bűncselekményekre a háború idejére alkalmazandó súlyosabb büntetési tételeket.

tekintet nélkül az elkövetés helyére, az Élt. 8. §-ában felsorolt bűncselekmények miatt.⁵

A Kbp.-nak az Élt. 8. §-ával módosított 14. §-a a mögöttes országrészek tekintetében adja meg azt a felhatalmazást a minisztériumnak, hogy a polgári büntetőbíráskodás alá tartozó egyéneket a jelzett bűncselekmények miatt honvéd-büntetőbíráskodás alá helyezheti.

E felhatalmazások alapján bocsátotta ki a Jugoszlávia elleni hadműveletek során 1941. IV. 17-én a m. kir. honvédvezérkar főnöke 188/Föv. kat. közig. 41. IV. 17. sz. rendeletét, amely szerint a hadsereg, illetve a katonai közigazgatás működési területén a büntető igazságszolgáltatást polgári személyekkel szemben is kizárólag a honvédbíróságok gyakorolják, továbbá a m. kir. minisztérium 1941. IV. 9-én 2740/1941. M. E. sz. rendeletét, amellyel 1941. IV. 12. napjától kezdődően a fentebb említett (s az 5. alatti jegyzetben felsorolt) bűncselekmények miatt a polgári büntetőbíráskodás alá tartozó egyéneket honvéd-büntetőbíráskodás alá helyezte.

Itt említjük meg, hogy a m. kir. honvédvezérkar főnöke a fentebbi rendelkezésével egyben a Kbp. 459 §. 1. bek.-ben foglalt felhatalmazás alapján illetékes parancsnoki jogokkal ruházta fel a déli hadsereg kat. közigazgatási csoport parancsnokát, továbbá az egykori magyar törvényhatósági jogú városok katonai parancsnokait. E parancsnokok illetékessége — a nekik

⁵ E cselekmények: tiltott csapatgyűjtés, katonai büntett vagy vétség elkövetésére való reábirás vagy abban való részesség, a hűtlenség egyes esetei, katonaszökevénynek, továbbá megszökött hadifogolynak való segélynyújtás, végül e cselekmények újján elkövetett, szigorúbban büntetendő cselekmények.

gatja, mint egy kedves, szép madarat. Megengedem neki, hogy fejére tegye egy kicsit. Nagy neki, nem mondom, de azért félrecsapja és úgy fordul, hogy lássa az árnyékán, hogyan lobogtatja a szél a tollat.

Aztán a szuronyomról kérdez, hogy éles-e, hegyes-e nagyon. Kihúszom, megmutatom neki azt is, mert látom a szeméből, igen szeretné látni. Megforgatja megtapogatja, tövirül-hegyire, kezébe fogja, mint a kardot, szinte várom, hogy szuhint vele egyet. Aztán visszaadja és azt mondja, jó szurony. Elhiszem neki s mondom, hogy nagyon.

Beszélggettünk, jártunk-keltünk szakadatlan. A szalmarakásról, mitagadás, meg is felejtkeztem, de azért embereim, ha lassan is, de becsülettel rakták a szekeret. S hogy mindenre rákerült a beszéd, megkérdeztem Janikát, hogy tudja-e a magyar Himnuszt...

Megáll előttem, homloka kiféheredik, mint a gyöles, a szeme sugara eltűnik, de azért rámfüggeszti pillantását és szomorún, kicsit félve mondja, hogy nem tudja.

Szemét levette rólam, cipője orrát nézte, csak akkor nézett rám újra, mikor felemeltem állát s mondtam neki, nem baj, Janika majd megtanulod. Bólintott s fogadta komolyan, hogy bizony megtanulja, most már majd engedi az apja.

Megvallom, azt gondoltam, hogy Janika tudja a Himnuszt. Állt mellettem s elállt a szava egy pillanatra neki is, nekem is. Néztük egymást egy-pár szívdobbanásig, ő kicsit riadtan, én vizsgálódva, tűnődve s látom ám, hogy felragyog a Janika szeme,

homloka, a szája megnyílik s azt mondja, hogy tud ám ő azért magyar éneket.

Megörülök s mondom, hogy mondja csak, milyen éneket tud. Széjjelnéz ösztönösen, gyorsan, mintha nézné, ki hallja, aztán égrenéző szemmel, piruló orcával, homlokkal énekelni kezd: Járjatok be minden földet, melyet Isten megteremtett...

Vékony, cérnahangja van, de elevenen, melegen és kicsit büszkén énekel és meglepően jól tudja az ének szövegét is, dallamát is. Elmondja végig, hogy, ha a föld Isten kalapja, úgy hazánk bokréta rajta. El is ismétli a végét, úgy, ahogy szokás és büszkén, piros homlokkal néz rám, amint leejti a végén a hangját. Azt mondja a szeme, hogy úgy-e, mégis csak magyar vagyok én. Csodálkozom, örülök, nézem-nézem a gyerek ragyogó szemét, homlokát.

Két kezembe fogtam Janika felgyúlladt kis orcáját és azt mondtam a szemébe, derék magyar gyerek vagy, Janika.

Ekkor már megrakták a kocsit a Mátyás király lustái, indulásra cihelődött a kocsis.

Janika közelfut a kocsihoz, néz fel a tetejére s kéri a kocsist, hogy hadd ülhessen fel. Az mond valamit, azt jelentheti, hogy nem szabad, mert Janika rám néz, majd a kocsihoz. Nem szól, de megértem, hogy segítséget kér. Intek a kocsisnak, hogy ne induljon még, felkapom Janikát és felsegítem a kocsi tetejére. Jelekkel ráveszem a kocsist, hogy az ostort, gyeplőt adja oda a gyerekeknek. Janika nagyon büszkén odaül a kocsi elejére, fogja a gyeplőt, ostort és hajtja a lovakat... Éppen a nap felé néz és a homloka, szeme csupa sugár....

alárendelt katonai egyéneken kívül — a parancsnoklási körletük területén lévő polgári egyénekre terjed ki.

Muraköz területén az illetékes parancsnoki jogokat a szombathelyi III. hadtest parancsnoka gyakorolja.

Meg kell végül még említenünk a honvédelemről szóló 1939. évi II. t.-c. 220. §-ának 3. bekezdésében foglaltakat, amely szerint a fegyveres erő mozgósított csapatainak kíséretéhez tartozó polgári egyének, továbbá, akik akár törvény, akár szerződés alapján katonai vezetés alatt teljesítenek valamely munkát vagy szolgálatot,⁶ végül a különleges légvédelmi szolgálatra igénybevettek, az e viszony tartama alatt elkövetett bűncselekmények miatt szintén honvéd-büntetőbíráskodás alatt állanak.

A hadrakelt sereg bírósági szervezetét a következőkben ismertetjük:

Az Élt. 50. §-ának 2. bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján⁷ 1941. IV. 9-én kibocsátott 2750/1941. M. E. rendelettel (kibírdettetett a f. évi 15. sz. Honvédségi Közlönyben megjelent 23.781. eln. 13.—1941. sz. H. m. körrendelettel) hatálybaléptetett D—6—hoz jelzésű „A katonai bűnvádi eljárásra vonatkozó rendelkezések háború idejére” című szolgálati könyv 1. §-ában foglaltak szerint a hadrakelt seregnél a bűnvádi üldözés jogával a fővezér (illetve a fővezérnek mint illetékes parancsnoknak jogát gyakorló parancsnok), továbbá az egyes seregtestek parancsnokai (tehát a dandár-, hadosztály-, hadtest-, hadsereg- stb. parancsnokok) vannak felruházva.⁸

E parancsnokok illetékessége tárgyi tekintetben kiterjed a honvédbíróságok hatáskörébe utalt összes bűncselekményekre, személyi tekintetben pedig a nekik katonailag alárendelt vagy parancsnoklási körletükhöz tartozó mindazokra az egyénekre, akik honvéd-büntetőbíráskodásnak vannak alárendelve.⁹

A hadrakelt seregnél nem állítatnak fel sem ügyészségek, sem vizsgálóbíróságok. Helyettük az illetékes parancsnokhoz megfelelő számú hadbíró osztatik be. Ezek képezik az illető seregtestparancsnokság igazságügyi szervét, illetőleg „tábori bíróságát”.

Az ide beosztott hadbírák bizatnak meg az egyes felmerült bűnügyekben a nyomozó eljárás vezetésével nyomozásvezetőként, vagy a vádnak a főtárgyaláson való képviselésével honvédügyészeként, vagy a főtárgyalás vezetésével tárgyalásvezetőként.

A parancsnoksághoz beosztott legmagasabb rendfokozatú hadbíró bocsátja ki mindazokat a rendelkezéseket és határozatokat, amelyeket a béke-eljárásban a vizsgálóbíróság (a bíróságvezető) ad ki.

Az Élt. 54. §-ban foglaltakhoz képest az illetékes parancsnok igazságügyi szervét — ha az eljárást nem tiszt (hasonállású) ellen kell lefolytatni — felhatalmazhatja a nyomozó és a rögtönítélő eljárásnak, valamint a vizsgálati fogságnak elrendelésére, a nyomozásvezetőnek és a vádlónak önálló kijelölésére, a bizonyítékok beszerzése iránti önálló intézkedésre, továbbá az ön-

álló vádemelésre, végül a tárgyalásvezetőnek kijelölésére és a tábori haditörvényszék egybehívására.

A törvény e rendelkezése lényegében nem más, mint a pervitel szempontjából igen jelentős illetékes parancsnoki teendő át ruházása az igazságügyi szerve, aki azokkal az egyes ügyekben s szükséghez képest minden késedelem nélkül élhet és ilyképp az eljárást a lehető leggyorsabban lefolytathatja.

A nyomozásvezetőt a vizsgálóbíró összes jogai megilletik. Szükség esetén katonaaállományú tiszt is kirendelhető nyomozásvezetőül. A nyomozásban minden hosszadalmasságot kerülni kell.

A nyomozó eljárás befejezése után a vádemelés iránt kell intézkedni.

A vád képviselésével szükség esetén katonaaállományú tiszt is megbízható.

A már említett D—6—hoz jelzésű szolgálati könyv 21. §-ában foglalt rendelkezés szerint tetténkapás vagy ténybeli beismerés esetében, ha a gyanúsított nem tiszt (vagy hasonállású) és a terhére rótt bűncselekményre a törvény 10 évi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetést állapít meg, a gyanúsított a tényvázlathoz (vagy feljelentésnek) az illetékes parancsnokság bíróságához való beérkezését követő nyolc napon belül nyomozó eljárás és írásbeli büntető indítvány mellőzésével közvetlenül haditörvényszék elé állítható, feltéve, hogy bűnössége további nyolc nap alatt bebizonyíthatónak ígérkezik.

Az ítélőbíróságok a hadrakelt seregnél a tábori haditörvényszékek. Ezek a békebeli haditörvényszékektől eltérően — a már többször hivatkozott szolgálati könyv 9. §-ában foglaltak szerint — a következőképp alakulnak meg:

Legénységi állományú egyén bűnügyében, ha a vád vétségre szól, egy hadbíró mint egyesbíró ítélkezik. Ha a vád büntettre szól, a haditörvényszék egy hadbíróból, mint tárgyalásvezetőből és két katonaaállományú tisztből áll. Tiszt (hasonállású) bűnügyében ugyancsak háromtagú haditörvényszék ítélkezik.

A főtárgyalást általában a béke-eljárás szabályai szerint kell lefolytatni.

Az ítéletet mindjárt meghozatala után ki kell hirdetni és azután a bűnügyi iratokkal együtt az illetékes parancsnok elé terjeszteni.

Az ítéletek az illetékes parancsnok, a halálos ítéletek pedig a hadrakelt sereg legfőbb parancsnoka megerősítésével válnak jogerőssé. Ellenük rendes perorvoslatnak nincs helye.

Az illetékes parancsnok, mielőtt a büntetőítélet megerősítése iránt határoz, köteles a vádlottat hadbíróval vagy katonaaállományú tiszttel kihallgattatni arra nézve, van-e és milyen panasza az ítélet ellen és mivel indokolja azt meg. Az illetékes parancsnok a vádlott állításai tárgyában megállapításokat fogantatosíthat. Ha az illetékes parancsnoknak olyan rangidősb hadbíró áll rendelkezésére, aki a főtárgyaláson nem működött közre, ennek írásbeli jogi véleményét az ítélet megerősítésére vonatkozó elhatározása előtt bekövetelheti.

Ha az illetékes parancsnok az eljárást vagy az ítéletet törvényellenesnek, vagy a ténybeli megállapítás-

Ki tudta?

A trichina élősködő apró állat. A trachoma veszedelmes, ragályos szembetegség.

⁶ Pld. az ú. n. hadiüzemek alkalmazottai, munkásai stb.

⁷ Mely szerint a minisztérium a hadrakelt seregnél követendő eljárás tekintetében a szükséghez képest rendelettel az eljárás gyorsítása és egyszerűsítése érdekében a törvénytől eltérő rendelkezéseket is állapíthat meg.

⁸ A nem hadrakelt seregnél az országos katonai főparancsnok, továbbá a honvédkerületi parancsnokok, végül az országos repülőparancsnok gyakorolják az illetékes parancsnoki jogokat.

⁹ Kivéve azokat, akik a törvénynek, vagy a legfőbb parancsnoknak törvényen alapuló rendelkezésénél fogva más illetékes parancsnokhoz vannak utalva.

kat aggályosaknak tartja, köteles az ítéletet a bűnügyi iratokkal és írásbeli véleményével együtt elhatározás végett a hadrakelt sereg legfőbb parancsnoka elé terjeszteni. Ez valamely hozzá beosztott hadbíró véleményének a beszerzése után határoz afelett, vajjon az ítéletet megerősítés végett az illetékes parancsnokhoz visszaküldje-e, vagy pedig feloldja.

Az ítélet feloldása esetén új főtárgyalás tartandó. Az újonnan alakítandó haditörvényszékekhez nem szabad bírakul kirendelni azokat, akik a korábbi főtárgyalásnál mint haditörvényszéki tagok közreműködtek.

Ha az illetékes parancsnok az ítélettel egyetért, reáveteti a megerősítő záradékot.

Az államfő az illetékes parancsnokot felruházhatja a büntetés kegyelemből való elengedésének vagy enyhítésének jogával.

A Kormányzó Úr Öfömméltósága 1938. évi szeptember hó 30-án kelt legfelsőbb elhatározásával idevonatkozóan akként rendelkezett, hogy a halálbüntetés kegyelemből elengedésének és enyhítésének joga — rögtönbíráskodás esetén kívül — a legfőbb parancsnokot illeti meg. Az enyhítés jogának terjedelmére a D—6-hoz jelzésű szolgálati könyv 29. §. II. pontjában foglaltak a mértékadók.

Az illetékes parancsnok a bíróság által kiszabott szabadságvesztésbüntetést a jelzett szolgálati könyv III. pontjában foglalt keretek között enyhítheti.

A mellékbüntetések enyhítéséről és elengedéséről az V. fejezet rendelkezik.

A megerősítő záradéknak az elítélttel leendő közlése után a büntetés végrehajtása iránt kell intézkedni.

Az illetékes parancsnoknak jogában áll a szabadságvesztésbüntetés végrehajtását katonai szolgálati tekintetből egész a háború végéig elhalasztani. Az elhalasztás engedélyezésével egyidejűleg a kiszabott büntetés enyhítése vagy elengedése is kilátásba helyezhető arra az esetre, ha az elítélt az ellenség előtt bátor magatartást tanúsít.

A két hónapot meg nem haladó szabadságvesztésbüntetés a tábori fogdában hajtandó végre. Az ezen túli időtartamra elítéltek a legközelebbi honvédbüntetőintézetnek adandók át.

A halálos ítéletet az elítélttel való közlés utáni napon kell végrehajtani. Ez az idő a szükséghez képest meg is rövidíthető.

A rögtönítélő bírósági eljárásra nézve a hadrakelt seregnél a következő rendelkezések a mérvadók:

Az eljárás elrendelésére azokban az esetekben, amikdön ily eljárásnak a rögtönbíráskodás előzetes kihirdetése nélkül helye lehet,¹⁰ minden illetékes parancsnok jogosult. A rögtönbíráskodás kihirdetését más esetekre, valamint meghatározott területekre a hadrakelt sereg legfőbb parancsnoka van hivatva elrendelni.

A mögöttes országrészben a rögtönbíráskodást mind a polgári, mind a katonai büntetőbíráskodás körében a honvédelemről szóló törvény 221. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a minisztérium rendelheti el, és pedig vagy az egész országra, vagy egy részére és bármely büntetetre vonatkozóan.

E felhatalmazás alapján a m. kir. minisztérium 1941. IV. 10-én kelt 2770/1941. M. E. sz. rendeletével a rögtönbíráskodást a katonai büntetőbíráskodás körében az ország egész területén, úgy a tettesekre, mint a részesekre kiterjedően az 1939. évi II. t.-c. 204. §-ának 1. bek.-ben meghatározott, a honvédelem érdekét veszélyeztető rongálás büntetetté, a 203. §-ának 1. bek.-ben meghatározott, a munka folytonosságának megnehezítése és meggyűlöltetés által elkövetett büntetetté, a 205. §-ának 2. bek.-ben meghatározott, katonai vezetővel szemben elkövetett engedetlenség és tetteles bántalmazás büntetetté, végül a légvédelmi készültséggel kapcsolatos elsötétítés, úgyszintén a légiriadó ideje alatt elkövetett gyilkosság, szándékos emberölés és súlyos testi sértés, továbbá lopás és rablás büntetetté elrendelte.¹¹

Itt említjük meg, hogy a m. kir. honvédelembiztos főnöke az elfoglalt területek polgári egyéneire a rögtönbíráskodást 1941. IV. 15-én 93/Föv. kat. közig. sz. a. az imént felsorolt, valamint azokra a bűncselekményekre, amelyekre nézve a rögtönítélő bírósági eljárás az anyaországban már régebben ki lett hirdetve,¹² szintén elrendelte.

E bűnügyekben illetékes parancsnokként a 3. hadsereg, továbbá a III. hadtest, a gyors hadtest, valamint a 11 dandár parancsnoka járnak el.

A rögtönítélő bíróság a tárgyalásvezető hadbíróból és négy katonaaállományú tisztből áll. Ha a késelem veszéllyel jár, katonaaállományú tiszt is megbízható a tárgyalás vezetésével. Az eljárást háromszor 24 óra alatt be kell fejezni.

A rögtönítélő bíróság, ha a terheltet egyhangúlag bűnösnek nyilvánítja, ítéletében halálbüntetést szab ki.

A halálos ítélet megerősítésére az a parancsnok jogosult, aki a rögtönítélő eljárást elrendelte.

Az államfő az illetékes parancsnokot felruházhatja a büntetés kegyelemből való átváltoztatásának jogával. E kegyelmezési jog keretei a D—6-hoz jelzésű szolgálati könyv 29. §-ának II. pontjában foglaltatnak.

*

A fentiekben főbb vonásokban ismertettük a Kbp.-nak és az azt kiegészítő törvényes rendelkezéseknek a hadrakelt sereg bírói szervezetére, valamint az eljárásra vonatkozó szabályait. Ezekből megnyugvással állapíthatjuk meg egyrészt, hogy azok a mai perjogi tudománynak általában ismert és követett alapelvein nyugszanak, másrészt azonban, hogy azok oly intézkedéseket tartalmaznak, amelyek a háború ezernyi viszontagságai és előre alig látható fejleményei közepette is az igazságszolgáltatás zavartalan menetét és ezáltal a hadsereg fegyelmét és rendjét biztosítani tudják.

¹¹ E bűncselekményekre a polgári büntetőbíráskodás körében is el van rendelve a rögtönítélő bíráskodás.

¹² Ezek a robbanóanyaggal elkövetett különböző büntettek, a löfgyövr stb. használatával elkövetett gyilkosság és szándékos emberölés, a hatóságok (közlegeik) ellen felfegyverkezve elkövetett erőszak, továbbá a felségsértés, hűtlenség és lázadás, végül az állami és társadalmi rend felszámolására irányuló egyes bűncselekmények.

Tetszik Önnek

a Csendőrségi Lapok képes melléklete? Biztosan. Legyen munkatársunk, segítünk abban, hogy minél gyakrabban adhassunk ilyen mellékletet: küldjön fényképeket.

¹⁰ Ezek az esetek az Élt. 42. §-a szerint: ha a megzavart fegyelem helyreállítása elrettenítő példaadást tesz szükségessé, a függelemisértésnek, továbbá a zendülésnek, valamint a katonai őr elleni büntetnek súlyosabb esetei, végül a gyávaság esetei. Helye lehet ily eljárásnak továbbá az Élt. 43. §-ában foglaltakhoz képest a hűtlenség egyes eseteiben.

EMÉKEZZÜNK!

Hetesy Ferenc bicskei őrsbeli csendőr a szári erdőben 1885 április 30-án orvvadászokkal vívott tűzharcban halálos sebet kapott és május 1-én Budapesten meghalt.

Pongrácz Pál őrmester, az ölbői őrs parancsnoka, a szerb harctéren szerzett betegségében 1916 május 1-én Cattaróban meghalt.

Sztankovics Sándor 2. oszt. őrmestert, a cibakházi őrs parancsnokát, **Tornai Lajos** cibakházi őrsbeli alőrmestert és **Uzsváth Péter** cibakházi őrsbeli csendőrt 1919 május 3-án a szolnoki taktanyában vörösök meggyilkolták.

Tibil János kassai kerületbeli csendőr, címz. őrmester Szerbiában, Lovci mellett komitácsik üldözése közben 1916 május 4-én elesett.

Korbea Lázár feketehalmi őrsbeli csendőr az oroszokkal harcolva, 1916 május 4-én Kol.-Malin mellett elesett.

Benedek János és **Demény Lajos** Abonyból menekült alőrmestereket ellenforradalmi tevékenységük miatt a vörösök 1919 május 4-én Szolnokon meggyilkolták.

Trupulai János 2. oszt. őrmestert, a tápióbicskei őrs parancsnokát és **Domonkos Imre** tápióbicskei őrsbeli alőrmestert ellenforradalmi tevékenységük miatt 1919 május 4-én Tápióbicskén vörös katonák meggyilkolták.

Megyeri Antal 2. oszt. őrmestert, a tiszavárkonyi őrs parancsnokát, ellenforradalmi tevékenysége miatt a vörösök 1919 május 4-én Tiszavárkonyban meggyilkolták.

Vén András 2. oszt. őrmestert, az oláhbrettyei őrs parancsnokát, vörös terroristák Kecskeméten, 1919 május 5-én meggyilkolták.

Domby Sándor százados, az ujvidéki szárny parancsnoka, 1915 május 7-én az oroszokkal vívott harcban Laborcfnél elesett.

Bürger Mátyás őrsvezető, címz. őrmester, szalkszentmártoni őrsparancsnokot Szalkszentmártonban 1914 május 8-án egy fegyveres gonosztevő orvul agyonlőtte.

István János nagykárolyi őrsbeli csendőr 1915 május 9-én sebesülten orosz fogságba esett és oda-vezett.

Roos Károly zászlós, a topánfalvai szakasz parancsnoka, az orosz harctéren szerzett betegségében 1915 május 10-én Ungváron meghalt.

Tompa Károly alsópéli őrsbeli csendőr 1916 május 10-én Kol.-Malin mellett orosz golyótól találva, elesett.

Réti Flórián balatonföldvári őrsbeli tiszthelyettest két elfogott büntetett Balatonzamárdi határában 1929 május 10-én meggyilkolta.

Máthé Lajos balázsfalvai őrsbeli csendőrt tettenért betörők, akikkel szemben szolgálatilag fellépett, 1915 május 14-én Balázsfalván meggyilkolták.

Sipka Antal rozgonyi őrsbeli csendőr, címz. őrmestert és **Olajos Károly** orsovai szárnybeli csendőrt a Javoróv melletti Szcavinka magaslaton felrobbant orosz akna 1915 május 14-én megölte.

Gazdasági átalányok ismertetése.

Összeállította: **BERZEVICZY LÁSZLÓ** g. szds.

A csendőrség alakulatai, parancsnokságai bizonyos, állandóan felmerülő, meghatározott kiadásai rendszeres és kizárólagos fedezésére átalányokat kapnak.

Ezeket az átalányokat általában négy csoportba sorolhatjuk:

1. az irodai, írószer és irodavilágítási, valamint fenntartási átalányokra;
2. gazdasági átalányokra;
3. egyéb (különleges) átalányokra és
4. fűtési átalányra.

Ismertetésünkkel az őrsök és tanalakulatok átalánygazdálkodására nézve kívánunk útmutatást adni, s így csak a gazdasági átalányokkal és az egyéb átalányok közül azokkal foglalkozunk, amelyek a gazdasági átalányok kezelésével vonatkozásban vannak.

A gazdasági átalányokat az Illetékszabályzat 56., 58., 59., 60., 61., 62., 65., 66., 67. és 68. §-aiban foglaltak keretében a világháború után 1929. évi július hó 1-től kezdődőleg a 129.804/VI. b—1929. számú B. M. körrendelet állította vissza, melyeknek kezelésére a külön kiadott 130.860/VI. b—1929. számú B. M. rendelet intézkedett.

A gazdasági átalányok körébe tartoznak:

A) Átalányok a laktanyák és fogdahelyiségek után.

1. Tisztogatási átalány.
2. Bútorfestési átalány.
3. Világítási átalány.
4. Konyhaberendezési átalány.
5. Fogdahelyiségek után járó átalány.

B) Átalány a legénységi ágyneműek tisztántartására.

C) Átalány a legénységi ágyneműek jókarbantartására.

D) Átalány a téli és nyári takarók, szalmazsákok és lószőrvánkosok tisztítására.

E) Szalmazsák-töltési átalány.

F) A tanalosztályokba, tanfolyamokba berendelt legénység után járó átalány.

G) A lovas tanalosztály különös átalányai.

1. Lóápolási átalány.
2. Vasalási átalány.
3. Nyeregzserszám tisztítási átalány.
4. Nyeregzserszám javítási átalány.
5. Lópata ápolási átalány.
6. Szobák világítására átalány.

Ki tudja?

Mennyi a csonka-orosz évi konyhasó szükséglete?

7. Istállók világítására átalány.

H) Lóápolási és istállófelszolgálati átalány.

I) Lóvasalási átalány.

K) Istállók világítására és az istállószerkek jókarbantartására átalány.

Az államháztartás pénzügyi egyensúlyának fenntartása érdekében végrehajtott összes állami kiadások csökkentése során a gazdasági átalányok sem maradhattak érintetlenül. Közülük a laktanyatisztogatási; bútorfestési; konyhaberendezési; fogdahelyiségek utáni; ágynemű tisztántartási; ágynemű jókarbantartási; a takarók, szalmazsákok és lószórvánkosok tisztítási; szalmazsáktöltési; a tanalosztályok, tanfolyamok legénysége utáni; valamint az istállóvilágítási és istállószerkek karbantartási átalányok további folyósítását 1930. évi november hó 1-től a 2454/Res. VI. b—1930. számú külön kiadott B. M. rendelettel átmenetileg meg kellett szüntetni.

A gazdasági viszonyok javulásával egy év múlva a 118.150/VI. b—1931. B. M. számú körrendelet (21/1931. Cs. K.) az előbbieken felsorolt gazdasági átalányok közül 1931. évi november hó 1-vel a laktanyatisztogatási; a fogdahelyiségek utáni; az ágynemű tisztántartási és a szalmazsáktöltési átalányokat visszaállította.

Szünetelt tehát továbbra is a bútorfestési; konyhaberendezési; ágynemű jókarbantartási; takarók, szalmazsákok és lószórvánkosok tisztítási; és az istállóvilágítási és istállószerkek karbantartására szolgáló átalány, melyeket az 1941. évi Csendőrségi Közlöny 13. számában legutóbb közzétett 233.500/VI. b—1941. számú B. M. körrendelet 1941. évi április hó 1-vel visszaállított.

Ezidőszerint tehát az 1929. évben visszaállított összes gazdasági átalányokat folyósítják. Rendeltetésüket és illetményességüket részletesen az alábbiakban adjuk közre, hogy a területgyarapodás következtében felállított azok az örsök is, amelyek helyesbített szabályzatokkal nem voltak elláthatók, felhasználhassák.

I. GAZDASÁGI ÁTALÁNYOK.

A) Átalányok a laktanyák és fogdahelyiségek után.

1. Tisztogatási átalány.

A laktanyafolyosók és az udvar separtására, a lakószobák és fogdahelyiségek tisztántartására a lámpák meggyújtására és seprők beszerzésére havonként minden örsnek 4 pengő, mint állandó és a kincstárral szemben többé elszámolás alá nem eső átalány jár, melyet minden hó 1-én előlegesen kell kifizetni.

Azon laktanyák után, amelyekben örs nincsen és a laktanyában csak olyan parancsnokságok (hivatalok) vannak elhelyezve, amelyek irodaszolgával (laktanyaszolgálóval) rendelkeznek, ugyancsak a fentebb megállapított átalány illetékes.

A külön laktanyában elhelyezett tanalosztály, illetve tanalosztályok részére, ha a laktanyában rendszeresített irodaszolga nincsen és a laktanyában szolgálatot teljesítő legénységi egyének száma a 15 főt meg nem haladja, a laktanya tisztántartására pótlék fejében a havi 4 pengő átalányon felül havon-

kint 2 pengő, 16—30 fő után 4 pengő és ezen felül havi 6 pengővel több jár.

Ez az átalány is a laktanya után és nem a tanalosztályonként illetékes.

Az esetlegesen külön elhelyezett szárnyparancsnokságnak vagy nyomozó alosztálynak tisztogatási átalányra igénye nincsen.

2. Bútorfestési átalány.

Az örs bútortatának újbóli és utánfestésére — a létszámra való tekintet nélkül — örsönként havi 40 fillér bútorfestési átalány jár, melyet minden hó 1-én előre kell kifizetni.

Ez az átalány az örs bútortatának időközönkénti utánfestése és szükség esetén minden negyedik évben leendő újbóli befestése után felmerülő költségek fedezésére szolgál.

A kerület székhelyén levő örs, a lovas tanalosztály és a gyalogtanalosztály bútorfestési átalányban nem részesülnek, ezen alosztályok használatában lévő kincstári bútortatnak befestését a szükséghez képest kell eszközölni, a költségfelszámításra az engedélyt az elengedési kimutatásban, sürgős esetekben pedig esetről-esetre a belügyminisztertől előlegesen kell kérni.

3. Világítási átalány.

Minden örsön egy, egész éjen át égő lámpát kell fenntartani. Az ehhez szükséges olaj és lámpabél beszerzésére minden nyári hónapra 1 pengő 60 fillér, minden téli hónapra 3 pengő 20 fillér jár.

Nagyobb épületeknél az okvetlenül egész vagy fél éjen át fenntartani szükséges lámpák számát bizottságilag meg kell állapítani és a bizottsági jegyzőkönyv alapján a felszámítási engedélyt a belügyminisztertől kérni.

Ott, ahol villanyvilágítás van, az örs laktanyák külső villanyvilágítását szintén az e pontban megállapított világítási átalányból kell fedezni.

A legénységi lakószobák világításáról — tekintet nélkül a világítás módjára — a legénység a sajátjából (közgazdálkodás) gondoskodik.

4. Konyhaberendezési átalány.

A legénységi konyhák belső berendezési költségeit a kincstár viseli.

A konyhaberendezési tárgyak állandó jókarban tartása és utánpótlása céljából minden örs és lovas tanalosztály a legénységi létszámra tekintet nélkül, minden hó első napján előlegesen 50 fillért kap.

A gyalogtanalosztály konyhaberendezési tárgyai jókarban tartási és utánpótlási költségeit a kincstár viseli.

5. Fogdahelyiségek után járó átalány.

Takarók és szalmazsákok tisztítására, továbbá szalmazsákok új- és utántöltésére minden ágyneműkészlet után évente 2 pengő és 10 fillér jár.

Ez az átalány a rendszeresített ágyneműkészletre csak azoknak az örsöknek illetékes, ahol fogdahelyiség van.

Az átalányt minden év január hó 1-én kell kifizetni.

B) Átalány a legénységi ágyneműek tisztántartására.

Minden legénységi egyén részére 4 lepedő és 2 vánkoshéj van rendszeresítve; ezen tárgyak mosását, illetve kicserélését május hó 1-től október végéig minden 14. napon, november 1-től április végéig pedig havonta egyszer eszközlik.

A lepedő egyszeri mosatásáért, mint állandó átalányt havonként előlegesen 10 fillért és egy vánkoshéj mosatásáért 6 fillért lehet számításba venni, mely összeget a rendszeresített létszámhoz képest kell felszámítani.

C) Átalány a legénységi ágyneműek jókarban tartására.

Minden őrs a használatában lévő ágyneműek teljes elhasználásáig azoknak jókarban tartásáról gondoskodni köteles. E célból a már használaton kívül helyezett ócska ágyneműek- és szalmazsákokból foltozásra valóval látják el őket.

Az e javításból származó költségek fedezésére minden őrs, a rendszeresített létszám után havonként előlegesen 4 fillért kap.

D) Átalány a téli és nyári takarók, szalmazsákok és lószórvánkosok tisztítására.

Ezeket az ágyneműeket minden évben egyszer és pedig július hónapban kell tisztíttatni.

Az állandó évi átalány egy nyári és egy téli takaró után 30 fillérrel számítva 60 fillér, s egy szalmazsák és lószórvánkos után együtt 30 fillér. Ezt az őrsöknek, a rendszeresített létszám után előleges havi részletekben fizetik.

A lovas őrsöknek a lóapoló téli takarója, szalmazsákja és vánkosa tisztítására évenként 50 fillér jár.

E) Szalmazsák-töltési átalány.

Ez az átalány a minden év szeptember 1-én eszközlendő teljes új töltésre, továbbá a minden év március 1-én, június 1-én és december 1-én való utántöltésekre jár.

Az e célra szükséges ágyszalma bevásárlására meghatározott évi átalány:

a teljes új töltésre 80 fillér és minden utántöltésre, 40 fillérrel számítva 1 pengő 20 fillér, mely összegeket az őrsöknek a rendszeresített létszám után havi részletekben fizetik.

A lovas őrsöknek a lóapolók után ugyanezen átalány jár.

F) A tanalosztályokba, tanfolyamokba berendelt legénység után járó átalány.

A hallgatók után az ágyneműek tisztántartására a B), jókarbantartására a C), takarók, szalmazsákok és vánkoshéj tisztítására a D), szalmazsákok új és utántöltésére az E), pontokban ismertetett átalány jár.

Ez az átalány a hó folyama alatt bevonultak után is illetékes és a tanfolyamból való kilépés havára is fel lehet számítani.

Az átalány a tanalosztály-, illetőleg tanfolyam-parancsnokságot, ha pedig ezeket a szolgáltatásokat a helybeli őrs adja, akkor az őrsöt illeti meg.

G) A lovas tanalosztály különös átalányai.

A lovas tanalosztály részére a fentiekben ismertetett illetékes átalányokon felül még a következő átalányok járnak:

1. Lóápolási átalány fejében a lovas tanalosztályoknál — a tisztí lovakat is beleszámítva — a tényleg meglévő lovak után egyenkint naponta — átmenetileg — 60 fillér.

Hó közben előállott növedék, illetve fogyatékok mindenkor a következő hónapban nyer elszámolást.

2. Vasalás minden ló után naponta 6 fillér.

3. Nyeregzserszám tisztántartásához szükséges eszközökre havonta 6 pengő.

4. Nyeregzserszám javítására havonta 6 pengő.

5. Lópaták ápolására zsír havonta 4 pengő.

6. Szobák világítására havonta minden szoba után 4 pengő.

7. Istállók világítására havonta 5 pengő.

H) Lóápolási és istállófelszolgálati átalány.

Ez minden tényleg meglévő ló, de legkevesebb 5 ló után naponta 40 fillér, mely összegből lóápolót, vagy istállószolgát kell tartani. Ezt az átalányt havonként előlegesen kell kifizetni.

Az osztály, vagy szárny székhelyére súlyosabb betegségek gyógykezelése, továbbá felülvizsgálat, vagy egyéb más okokból bevezetett lovak után a lóápolási átalány itt is külön felszámítható.

Ez az átalány csak azoknak az őrsöknek illetékes, ahol lovak tényleg vannak.

Olyan őrsök részére tehát, amelyek lovas, vagy vegyes őrsök gyanánt vannak rendszeresítve, azonban lóval bármily okból még egyáltalában nincsenek ellátva, ez az átalány nem illetékes.

J) Lóvasalási átalány.

A szolgálati lovak vasalására minden rendszeresített ló után évente 23 pengő jár.

Ezt az átalányt az őrsök előleges havi részletekben kapják és azt az őrszolgálatkezelési utasításban előírt módon kell kezelni.

A szolgálati lovak vasalásának szabályszerű fogantatásáért mindenkor az őrsparancsnok személyesen felelős.

A lóvasalási átalány ugyanazon őrsök részére illetékes, mint a H) alatt tárgyalt lóápolási és istállófelszolgálati átalány.

K) Istállók világítására és az istállószerkezetek jókarban tartására szolgáló átalány.

E célra a természetben kiszolgáltatott istállók után havonként: törzstiszteknek és a törzstisztek helyettesítésére végleg kinevezett századosoknak két ló után 1 pengő, segédtisztéknek pedig egy ló után 60 fillér jár, ha lovat tényleg tartanak.

Lovasított őrsök részére őrsönként alapilleték fejében évi 4 pengő 80 fillér, továbbá minden ló után évenként 2 pengő 40 fillér jár istállók világítására és istállószerkezetek jókarbantartására.

II. EGYÉB ÁTALÁNYOK.

A) Vízfordási átalány.

A laktanyák bérbevételénél szem előtt kell tartani, hogy a laktanyák telkén, vagy azok közelében jó ivóvizet tartalmazó kút legyen és erről a bérlet megkötése iránti engedély megadására vonatkozó felterjesztésben a belügyminiszternek jelentést kell tenni.

Azoknak az őrsöknek, amelyeknek laktanyájában ivásra és főzésre alkalmas jó ivóvizet tartalmazó kút nincs és a háztartáshoz szükséges vizet legalább 500 lépés távolságról kell hordatni a laktanyába, vízfordási átalányra van igényük. Az engedélyezett vízfordási átalányból történő vízellátásra a laktanyában lakó nős csendőregények és a közigazdálkodás egyaránt igényjogosultak.

Az átalány összegét a csendőrkerületi parancsnokság indokolt felterjesztése alapján a belügyminiszter határozza meg.

B) Élelmicikk szállítási átalány.

Azoknak az őrsöknek, melyek állomáshelyén a szükséges marhahús, valamint a még szükséges egyéb élelmiszerek be nem vásárolhatók, élelmicikk-szállítási átalányra van igényük.

Az átalány összegét a csendőrkerületi parancsnokság indokolt előterjesztése alapján a belügyminiszter határozza meg.

Az idevonatkozó felterjesztéshez csatolandó helyhatósági bizonyítványban meg kell jelölni a szállítási hely és az őrsállomás közti távolságot és azt is igazolni kell, hogy az őrs székhelyén marhahús és élelmiszerek nem kaphatók s a javasolt átalány a helyi viszonyoknak megfelelő.

ÁTALÁNYKEZELÉS.

A gazdasági átalányok alap- és fokozati illetékből tevődnek össze.

Az *alapilleték* az igényjogosult csendőralakulat (őrs, tanalosztály) részére az elhelyezés és berendezés után bizonyos szolgáltatások (tisztogatás, világítás stb.) költségeinek fedezésére, egy évre megállapított állandó összeg figyelembe vétele mellett havi részletekben illetékes átalány. Az alapilleték egy évre megállapított összegét tizenkét havi egyenlő részletben folyósítják.

A *fokozati illeték* az igényjogosult csendőralakulat (őrs, tanalosztály) részére a rendszeresített, illetve tényleges legénységi- és lólétszám után bizonyos szolgáltatások költségeinek fedezésére a fejenkénti évi kiszabott figyelembe vételével havi részletekben illetékes átalány.

Az őrsöket és a tanalosztályokat megillető gazdasági átalányokat alap- és fokozati illeték szerint részletezve a csatolt „Táblázat”-ok tüntetik fel. Ennek segítségével azonnal meg lehet állapítani az őrs, vagy tanalosztály részére illetékes gazdasági átalányok összegét.

A csatolt „Elosztó” pedig már összesítve mutatja ki a 4—20 főből álló gyalog (közlekedési, híradó, vasúti, repülőtéri) őrsök, továbbá a vegyes vagy lovas őrsök részére, valamint a 4—20 lólétszám után esedékes gazdasági átalányok havi összegét.

Az őrsök gazdasági átalányát a gazdasági hivatal fizetési jegyzékkel adja ki. A fizetési jegyzékben a gazdasági átalány átvételét az őrs pénztári

bizottsága ismeri el. Az őrs részére esetleg engedélyezett egyéb (különleges) átalányokat (vízfordási, élelmicikk-szállítási átalány) is a fizetési jegyzékkel adják ki.

A gazdasági átalányokról az őrsparancsnok „Átalány-számlakönyv”-et vezet. Az átalány-számlakönyv első függőleges rovatában a tétel számát az év kezdetétől „1”-el kezdve folytatódólagosan az év végéig, a második függőleges rovatban a mellékletek számát kell feltüntetni és a számokat a bevétel vagy kiadást igazoló okmányokra törtalakban rávezetni.

Az évvégi maradvány a következő évi átalány számlakönyv első bevételi tétele, mely tételszámot nem kap.

A fizetési jegyzékkel kiadott gazdasági átalányt minden hó 1-én egy tétel alatt kell az átalány számlakönyvbe okmányolás nélkül bevételezni.

A gazdasági átalányok közül azokat, (laktanyatisztogatási, laktanya-világítási, ágynemű mosatási átalányt), amelyek ellenében az őrs közigazdálkodása a rendeltetésszerű szolgáltatásokat teljesíti, minden hónap utolsó napján az átalány-számlakönyvből okmányolás nélkül a „Közigazdálkodási könyv”-be át kell írni.

Az őrs részére esetleg engedélyezett egyéb (különleges) átalányokat (vízfordási, élelmicikk-szállítási átalányt), hasonlóképpen a nőtlen legénység szabai után folyósított fűtési átalányt — az Átalány-számlakönyvbe bevezetés mellőzésével — közvetlenül a közigazdálkodási könyvbe vételezik be.

A gazdasági átalány pénztárából teljesített kiadásokat nyugtával, számlával vagy parancsal kell okmányolni. Kivételek a közigazdálkodási pénztárba rendeltetésüknél fogva átírt összegek. Az így átírt összegeket a közigazdálkodási könyvben is egy tételben (nem címek szerint) kell bevételezni.

A kifizetések teljesítését az okmányon az őrs pénztári bizottsága igazolja.

Parancs alapján bevételnél vagy kiadásnál a parancsot az átalány-számlakönyv vonatkozó tételéhez kell csatolni. Az iktatókönyv „Megjegyzés” rovatában pedig ennek kifejezést kell adni.

Az őrsparancsnok (pénztári bizottság) évközben az átalány-számlakönyvet nem zárja le, azonban minden bevétel és kiadás után az utolsó függőleges rovatban a helyes pénzmaradványt mutatja ki. Az átalány számlakönyvet őrs-szemlék, őrs-átadás és az évvégén zárják le.

Őrs átadáskor az átalány-számlakönyvet le kell zárni, az átadás napján mutatkozó maradványt a tárgyhasáiban szóval is kiírni. Keltezés után, az átadó és átvevő, és a pénztári bizottsági tag is aláírják.

Év végével az átalány-számlakönyv bevétel és kiadás rovatait összegezzük. A kiadást a bevételből levonva, a maradványt mutatjuk ki. A maradvány összegét a tárgyhasáiban szóval is kiírjuk, keltezzük és a pénztári bizottság aláírja.

A gazdasági átalányból előre nem látott kiadásokra 60 pengőt készletben kell tartani. Ebből a szükséges kiadásokat az osztályparancsnok engedélyezi. A havi kiadások fedezése után a 60 pengőn felüli összeget az osztályparancsnok engedélye alapján a közigazdálkodási könyvbe okmányolás nélkül át kell írni.

Táblázat

az őrsök részére rendszeresített gazdasági átalányról és annak elosztásáról.

Nevezetesen		Alapilleték				Fokozati illeték				Megjegyzés
		egy évre		egy óra		egy évre		egy óra		
		P	f	P	f	P	f	P	f	
I. a gyalog (közlekedési-, híradó-, vasúti-, repülő-téri) őrs számára.										A laktanya tisztogatási átalány a laktanya után illetékes. A gyalogőrssel közös laktanyában elhelyezett közlekedési-, híradó-, vasúti-, vagy repülő-téri őrs laktanya tisztogatási átalányban nem részesül. A szolgáltatást a gyalog őrs teljesíti. A gépszín világitása után az átalány külön megállapítás tárgyát képezi. (Ill. szab. 56. §. 3. pont.)
Laktanya tisztántartására		48	.	.	.	.	.	.	.	
Laktanya világitására		28	80	.	.	.	.	.	.	
Gépszín világitására		.	.	.	.	.	.	.	.	
Konyhaberendezések jókarbantartására és utánpótlására		6	.	.	.	.	.	.	.	
Bútorfestési átalány		4	80	.	.	.	.	.	.	
Ágynemű tisztántartására		.	.	.	.	4	68	.	.	
Ágynemű jókarbantartására		.	.	.	.	.	48	.	.	
Takarók, szalmazsákok és vánkások tisztítására		.	.	.	.	.	90	.	.	
Szalmazsákok új és utántöltésére		.	.	.	.	2	.	.	.	
Összesen :		87	60	7	30	8	06	.	67	
II. A vegyes vagy lovas őrs számára.										A laktanya tisztogatási átalány a laktanya után illetékes. A vegyes vagy lovas őrsrel közös laktanyában elhelyezett közlekedési-, híradó-, vasúti- vagy repülő-téri őrs, laktanya tisztogatási átalányban nem részesül. A szolgáltatást a vegyes vagy lovas őrs teljesíti.
a) az elhelyezés és legénység után										
Laktanya tisztántartására		48	.	.	.	.	.	.	.	
Laktanya világitására		28	80	.	.	.	.	.	.	
Konyhaberendezések jókarbantartására és utánpótlására		6	.	.	.	.	.	.	.	
Istállók világitására		4	80	.	.	.	.	.	.	
Lóápoló szalmazsákjának új és utántöltésére		2	.	.	.	.	.	.	.	
Lóápoló teli takarója, szalmazsákja és vánkosa tisztítására		.	50	.	.	.	.	.	.	
Bútorfestési átalány		4	80	.	.	.	.	.	.	
Ágynemű tisztántartására		.	.	.	.	4	68	.	.	
Ágynemű jókarbantartására		.	.	.	.	.	48	.	.	
Takarók, szalmazsákok és vánkások tisztántartására		.	.	.	.	.	90	.	.	
Szalmazsákok új és utántöltésére		.	.	.	.	2	.	.	.	
Összesen :		94	90	7	91	8	06	.	67	

Megjegyzés:

A kerület székhelyén levő gyalogőr év alapilletéke 82 P 80 f, havi illetéke 6 P 90 f, a kerület székhelyén levő lovas vagy vegyes őrs alapilletéke évi 90 P 10 f, havi illetéke pedig 7 P 51 f, mert bútorfestési átalányt nem kapnak.

A gyalog, vegyes vagy lovas őrsrel közös laktanyában elhelyezett közlekedési, híradó, vasúti, vagy repülő-téri őrs évi alapilletéke 39 P 60 f, havi illetéke pedig 3 P 30 f, mert azok laktanya tisztogatási átalányban külön nem részesülnek.

Nevezetesen		Alapilleték				Fokozati illeték				Megjegyzés
		egy évre		egy óra		egy évre		egy óra		
		P	f	P	f	P	f	P	f	
b) a légénységi szolgálati lovak után										Ezek az átalányok csakis azoknak az órsőknek illetékesek, ahol lovak tényleg vannak. Azok a lovas, vagy vegyes órsők, amelyek hármily okból lóval még egyáltalában nincsenek ellátva, ebben az átalányban nem részesülnek.
Istállók világítására	a rendszeresített lóállomány után havonként	.	.	.	.	2	40	.	.	
Lovak vasalására		.	.	.	.	23	.	.	.	
Lovak ápolására	a tényleg meglevő, de legkevesebb 5 ló után havonként	.	.	.	.	146	.	.	.	
Összesen :		.	.	.	.	172	40	14	28	
III. A fogdahelyiségek után										Ezt az alapilletéket minden évi január hó 1-én a helyi órs veszi fel.
Takarók és szalmazsákok tisztítására	minden ágynemű készlet után	.	60	.	.	.	.	.	.	
Szalmazsákok új és utántöltésére		1	50	.	.	.	.	.	.	
Összesen :		2	10	.	.	.	.	.	.	
IV. A gyalog tanalosztályokba, tanfolyamokra berendelt légénységi hallgatók után										Ez az átalány a hó folyamata alatt bevonultak után is illetékes, a tanfolyamból kiválás hónapjára is felszámítható.
Ágynemű tisztántartására	A hallgatók, továbbá a segédoktatók és oktató segédek után a tanalosztály-, illetőleg tanfolyamparancsnokságot, ha pedig e szolgáltatásokat a helybeli órs adja, akkor az órsöt illeti meg	.	.	.	.	4	68	.	.	
Ágynemű jókarban tartására		.	.	.	.	.	48	.	.	
Takarók szalmazsákok és vánkók tisztítására		.	.	.	.	.	90	.	.	
Szalmazsákok új és utántöltésére		.	.	.	.	2	.	.	.	
Összesen :		.	.	.	.	8	06	.	67	

Megjegyzés:

Laktanya tisztogatási átalányt csak a külön laktanyában elhelyezett gyalogtanalosztály, illetve tanalosztályok kapnak. Ha a laktanyában rendszeresített irodaszolga nincsen és a laktanyában szolgálatot teljesítő légénységi emberek száma a 15 főt meg nem haladja, a laktanya tisztántartására pótlék fejében a havi 4 P átalányon felül havonként 2 P, 16—30 fő után 4 P és ezen felül havi 6 P-vel több illetékes. Ez az átalány a laktanya után és nem tanalosztályonként illetékes.

Laktanya világítási átalány külön megállapítás tárgyát képezi. (III. szab. 56. §. 3. pont.)

Konyhaberendezési átalányt nem kap, mert a gyalogtanalosztály konyhaberendezési tárgyai jókarbantartási és utántöltési költségeit a kincstár viseli.

Táblázat

a lovas tanalosztályok részére rendszeresített gazdasági átalányokról és azok mikénti elosztásáról.

Nevezetesen	Alapilleték				Fokozati illeték				Megjegyzés
	egy évre		egy óra		egy évre		egy óra		
	P	f	P	f	P	f	P	f	
I. A lovas tanosztály számára.									
Laktanya tisztántartására	48	.	.	.	.	.	.	.	<p>A külön laktanyában elhelyezett tanalosztály, illetve tanalosztályok részére, — ha a laktanyában rendszeresített irodaszolga nincsen — és a laktanyában szolgálatot teljesítő legénységi egyének száma a 15 főt meg nem haladja, a laktanya tisztántartására pótlék fejében a havi 4 P átalányon felül havonként 2 P, 16–30 fő után 4 P és ezenfelül 6 P-vel több illetékes. Az átalány nem tanalosztályonként, hanem a laktanya után illetékes.</p> <p>* A lovas tanalosztályok laktanyája után a világítási járandóság külön megállapítás tárgyát képezi. (III. szab. 56. §. 3. pont.)</p>
Laktanya világítására*	.	.	.	.	.	.	.	.	
Szobák világítására	96	.	.	.	.	.	.	.	
Konyhaberendezések jókarban tartására és utánpótlására	6	.	.	.	.	.	.	.	
Ágynemű tisztántartására	.	.	.	.	4	68	.	.	
Ágynemű jókarbantartására	.	.	.	.	.	48	.	.	
Takarók, szalmazsákok és vánkóskok tisztítására	.	.	.	.	.	90	.	.	
Szalmazsákok új- és utántöltésére	.	.	.	.	2	.	.	.	
Istállók világítására	60	.	.	.	.	.	.	.	
Összesen:	210	.	17	50	8	06	.	67	
II. A szolgálati (pótlóvak) után.									
Nyereggerszám tisztántartására	72	.	.	.	.	.	.	.	<p>Ez az átalány a tényleg meglevő szolgálati (pótlóvak) után illetékes.</p>
Nyereggerszám javítására	72	.	.	.	.	.	.	.	
Lópaták ápolására	48	.	.	.	.	.	.	.	
Lovak vasalására a meglevő szolgálati lovak után havonként	.	.	.	.	21	90	.	.	
Összesen:	192	.	16	.	21	90	1	83	
III. A loápolók után.									
Lovak ápolására (loápolók bére fejében a tényleg meglevő loápolók után havonként	.	.	.	.	219	.	.	.	<p>Ebből az átalányból kell fedezni a tényleg elfogadott loápolók bérét.</p> <p>Ármenetileg — a tisztí lovakat is beszámítva — napenkint 60 f-ben van megállapítva.</p>
Összesen:	.	.	.	.	219	.	18	25	
IV. A fogdahelyiségek után.									
Takarók és szalmazsákok tisztítására	.	60	.	.	.	.	.	.	<p>Ez az évi alapilleték minden évi január hó 1-en a lovas tanalosztály fogdája után illetékes.</p>
Szalmazsákok új- és utántöltésére	1	50	.	.	.	.	.	.	
Összesen:	2	10	.	.	.	.	.	.	

Elosztó

a 4—20 főnyi állományú őrsök részére havonta járó gazdasági átalányok összegéről.

Illetékes egy hónapra

főből álló gyalog 148. lekezdési- híradó-, vasúti repülőterei) őrs részére	alap		fokozati		összes		főből álló vegyes vagy lovas őrs rē- szére	alap		fokozati		összes		legényeségi szolgálati ló után	alap		fokozati		összes	
	illeték							illeték							illeték					
	P	f	P	f	P	f		P	f	P	f	P	f		P	f	P	f	P	f
4			2	68	9	98	4			2	68	10	59	4			71	40	71	40
5			3	35	10	65	5			3	35	11	26	5			71	40	71	40
6			4	02	11	32	6			4	02	11	93	6			85	68	85	68
7			4	69	11	99	7			4	69	12	60	7			99	96	99	96
8			5	36	12	66	8			5	36	13	27	8			114	24	114	24
9			6	03	13	33	9			6	03	13	94	9			128	52	128	52
10			6	70	14	.	10			6	70	14	61	10			142	80	142	80
11			7	37	14	67	11			7	37	15	28	11			157	08	157	08
12	7	30	8	04	15	34	12	7	91	8	04	15	95	12			171	36	171	36
13			8	71	16	01	13			8	71	16	62	13			185	64	185	64
14			9	38	16	68	14			9	38	17	29	14			199	92	199	92
15			10	05	17	35	15			10	05	17	96	15			214	20	214	20
16			10	72	18	02	16			10	72	18	63	16			228	48	224	48
17			11	39	18	69	17			11	39	19	30	17			242	76	242	76
18			12	06	19	36	18			12	06	19	97	18			257	04	257	04
19			12	73	20	03	19			12	73	20	64	19			271	32	271	32
20			13	40	20	70	20			13	40	21	31	20			285	60	285	60

Megjegyzés:

A kerület székhelyén levő (gyalog, vezyes, lovas, közlekedési, híradó-, vasúti és repülőterei) őrs után, mivel bűtorföldési átalányban nem részesül, a fenti elosztóban feltüntetett átalánycsoportok átalányszámításánál, csoportján belül 40 fillérrel kevesebb alap- és összzilletéket kell számítani.

A gyalog, vezyes vagy közlekedési őrszel közös laktanyában elhelyezett közlekedési-, híradó-, vasúti, vagy repülőterei őrs után, mivel laktanyatisztítási átalányban nem részesülnek, a fenti elosztóban feltüntetett átalánycsoportok átalányszámításánál, csoportjukon belül 4 pengővel kevesebb alap —, egyszersmind összzilletéket kell számításba venni.

Átalány-számlakönyv

vezetésére minta egy 11 főből álló gyalogőrsnél.

Tétel	A melléklet száma	Kelt	T á r g y	Bevétel		Kiadás		Maradvány	
				P	f	P	f	P	f
12	.	1941	A régi könyvből áthozat	49	72	.	.	49	72
		II/1.	Fizetési jegyzék szerint gazdasági átalány február hóra	14	67	.	.	64	39
13	.	II/28.	Laktanyatisztogatás, folyosóvilágítás és ágynemű-mosatás február hóra a közzgazdálkodásnak	.	.	10	69	53	70
14	.	III/1.	Fizetési jegyzék szerint gazdasági átalány március hóra	14	67	.	.	68	37
15	1	III/12.	Az osztályparancsnokság 403/gh. — 1941. számú parancsa alapján a vizválasztói órs gazdasági átalányának meg-alapozására	.	.	.	38	67	99
16	1	III/20.	Szolgálati nyomtatványokért nyugta szerint	.	.	1	89	66	10
17	.	III/31.	Laktanyatisztogatás, folyosóvilágítás és ágynemű-mosatás március hóra a közzgazdálkodásnak	.	.	10	69	55	41
18	.	IV/1.	Fizetési jegyzék szerint gazdasági átalány április hóra	14	67	.	.	70	08
			Összesen	93	73	23	65	.	.
			A kiadást levonva	23	65				
			Marad	70	08				
19	.	IV/30.	<p style="text-align: center;">Azaz: hetven pengő 8 fillér</p> <p>Alsóőd, 1941 április 4.</p> <p style="text-align: right;"><i>N. őrmester</i> (pénztári bizottsági tag)</p> <p>Átadtam: Átvettem: <i>N. tiszthelyettes.</i> <i>N. tiszthelyettes.</i></p> <p>Laktanyatisztogatás, folyosóvilágítás és ágynemű-mosatás április hóra a közzgazdálkodásnak</p>	.	.	10	69	59	39
20	1		Az osztályparancsnokság 509/gh. — 1941. számú engedélye alapján konyhaasztal javításért N. N. asztalosnak	.	.	2	20	57	19
			és így tovább						

Portyázás.

Köszöntjük a Rahótól Titelig újra magyar Tiszát. Az első egységes egész, ami jussunkból újra a mienk. Legmagyarabb folyónak ismerjük őt s csakugyan legmagyarabb, mert elsőnek sodorta el az osztozást jelző piros vonalakat.

A hegyek a védelmet, a folyók a lélekzetet jelentik országoknak. A folyó az élet vonala s a rajta derékbahuzott határ olyan, mint az ütőerre feszített fojtó kötés. A hegyek csúcsai a maguk zord önállóságában élhetnek külön életet, de a vízcseppek testvérek maradnak forrástól a torkolatig s a milliárdnyi cseppből egyesülő erő megy a maga útján feltartóztatlanul. A folyó bírja legkevésbé a bilincset s annak eltörésében minden más természeti erőt megelőz. A kukoricatáblán és ebédlőasztalon át húzott határ nevetséges, de sok szuronnal tartható. A folyó nem tűri az ilyen tréfákat. Elismeri a megosztást ott, ahol hegyrendszerek és más természeti törvények összhangja követeli, de a mesterséges zsilipeket feldönti.

Ezért nem lehet a Tiszát tőlünk elvenni és nem lehet a Tiszától elvenni a magyart. Nemcsak nekünk kell ő, hanem mi is kellünk neki. Olyan a pá-

lyája, hogy ezt a létközösséget egyik fél sem tagadhatja meg. Olyan folyó a Tisza, amelyik partja mentén végig ugyanazt a szót, ugyanazt a dalt, ugyanazt a nemzetet követeli. Ugyanaz legyen forrástól torkolatig. Úgy lett megint, ahogy követeli s a folyó szava súlyos szó.

Haver a neve annak a pulinak, amelyik a városligeti nemzetközi vásár üzletházain dolgozó egyik mesterlegényt tiszteli gazdájának. Csillogó szemű puli a „Haver“, legelésző gulya terelésére termett állat, fehér foga kicsillan s lesi, hol látna egy bikát, hogy az orrába marjon.

Szegény puli most vastraverzek és autók világában ténfereg. Gazdája is faluról keveredett bele a főváros életébe s a szabad rétek emlékeztetőjének elhozta magával a pulit. Ez még rendjén volna, de a kutya új neve már a lélek elszakadását jelenti a mezőktől. A legénynek már törzsasztala van a tervvárosi lebujsban, ennek megfelelő társasággal, megismerve viharosabb szombat-éjszakákon a detektív-razziák izgalmait is, amire a tolvajnyelv ismeretéből gondolhatunk.

Jánosból és a puliból így lett — haver. Miért van az, hogy a faluról felvetődött legény így bele-

Amit vissza kellett szerezniük: Szabadka.

Amit vissza kellett szerezniük: Ujvidék.

sodródik a budapesti alvilágba? Ha nem lop, akkor is tagja. Semmi nem marad rajta és benne a faluból, a zavartalan magyarból. Gondolatvilága beleolvad a zsargonba, tekintetén, mozdulatain, szokásain ordít egy idegen világ ezer jele. Ez már se magyar, se német, se hottentotta, ez már egyszerűen csak — haver. Ha a kutyája beszélni tudna, megmosná a fejét. Megpirongatná és visszavezetné a föld egyszerű magyarságához megint.

A puli azonban nem tud beszélni. Hever a deszkarakáson és ingerülten kapkodja a fejét a bábeli zajban. Bodriból haver lett, az egyetlen nemes egyéniség a havertársadalomban. Majd egyszer megbiztatjuk, csináljon rendet itt is a maga módján. Itt is akadnak dúló bikák, marjon a tokájukba, a haverré széledt Jánosokat pedig terelje vissza a magyarság tiszta mezejére.

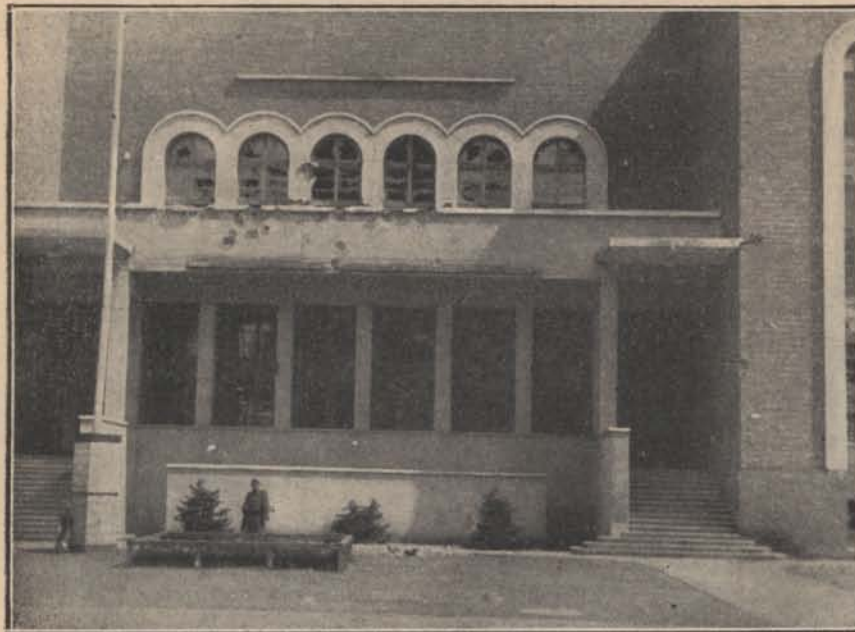
Erről a puliról jut eszünkbe a másik puli, az is Bodri. Okos, nemes állat volt. Szerény, végtelenül türelmes és hűséges, pedig jó gazda kezéből rossz gazdához került. Szidalom, verés lett a kenyere s kölykeit a szemeláttára emésztették el, de türt és védte a portát minden idegentől.

Mégsem lehetett elég szerény és elég hasznos, sorsa fejbeveréssel a Duna lett. Nem vagyunk angol

vénkisasszonyok állatvédőegyesületének a tagjai, de tudjuk és valljuk az igazi állatszeretetet. Riasztó kegyetlenséget találunk a Bodri sorsában. Ez a fejbevert kutya szimbóluma annak a felfogásnak, hogy a haszon az egyedüli értékmérő. Ez a kutyatragédia bevilágít az emberi lélek olyan sarkába, ahol valami nem jó lakik. Nyers és durva, eltompult érzésű emberekkel nekünk csendőröknek akad elég dolgunk, de ez a kutyasors valami egészen más. Csendes émellyég fogja el a gyomrunkat és úgy érezzük, hogy a Bodrira mért ütés kicsit a mi fejünket is érte, pedig azt mondják, hogy a csendőr zord és marcona.

Figyeljük meg, hogy aki az állathoz oktanul kegyetlen, nem tudja igazán emberien szeretni a saját gyerekeit sem. Lehet máskülönbben törvénytisztelő ember, lehet akár gondos családfe is, szóval lehet ügynevezett kifogástalan ember, de valami hiányzik belőle, ami az embert emberré teszi. Agya és szíve „szolidan“ működő gép csupán, az egész ember szabályszerű „fizikum“ s csak annyiban ember, hogy neki is van orra, meg füle és kétlábon jár.

Sajnáljuk ezeket a mértanra szabott embereket s főleg a környezetüket. Dermesztő hideg lehet körülöttük.

Képek a bácskai harcokból.

A szabadkai Szokol-házból lövöldöztek honvédeinkre a csetnikek.

A szétrombolt szabadkai pályaudvar egy részlete.

Felrobbantott vasúti felüljáró.

Április 7-én Szegedet jugoszláv repülők bombázták. Az 5. ny. alo. felv.

Arad tisztálkodik. Polgármesteri rendeletre egy héten át mindenki mos, mosdik és nyíratkozik. Fertőtlenítési hetet rendeznek, mint a cigánytelepen szokás.

Arad, a tiszta, büszke szép város, sűrűségűt kapott a hajába. Ide jutott egy város itt az Alföld peremén, macskaugrásra Budapesttől és két macskaugrásra Bécestől, ezeknek az ősi kultúrvárosoknak közeli hatósugarában. Úgy süjt ez a hír, mintha hercegi unokát dognának fertőtlenítő kocsiba. Ősi nemescsalád gyermekét, akit vándorcirkusz hurcolt magával s aztán közzészennyesedett a többinek.

Arad kabátjából hát kipüfölük a kalandos út porát, leborotválják évtizedes torzonborz szakállát, pállott testét megfürösztik és tiszta zsebkendőt dugnak a zsebébe. Visszahozzák Európába. Legalább is azt hiszik, hogy ennyi az egész, amivel vissza lehet hozni.

Mi tudjuk, hogy nem ennyi az egész. Arad csak akkor lesz megint Arad, ha visszakapja a régi úri lelkét, tiszta közerkölcset, szokásait, egész régi kultúráját, amihez azonban Aradnak újra magyarnak kell lennie.

A kémeket és rémhírterjesztőket nem lehet kiirtani, de legalább irtani kell őket. Hogy a kém mit akar, azt mindenki tudja, de a rémhírterjesztők céljaival sokan nincsenek tisztában.

Ez a kártékony elem rendszerint a szabad véleménynyilvánítás jegyében közöl értesüléseket, melyeket a harmadik oldalági unokasógorától hallott, az pedig együtt utazott olyan valakivel, aki viszont egy harmadik bizonyossal járt együtt az óvodába, egyszóval a forrás hiteles.

Rémhírt némelyek szándékosan, némelyek ártatlan butaságból terjesztenek, de az eredet mindig a szándékosoknál van. Ezek részére a híranyagot központok szállítják s ezeknek a központoknak is van egy központjuk, ezt világgözpontnak nevezhetjük. Ebben a központban céltudatos hírgyártás folyik.

A rémhírek zöme szintiszta hazugság, de nem okvetlenül kell annak lennie. Lehet tényeket is megnyírbalni, felnagyítani, csonkítani és toldani úgy, hogy remek rémhír lesz belőlük. Ennek a szakmunkának éppen úgy megvannak a maga szabályai és hírfogásai, mint a cipőfelsőrészkesztőnek. Ami rémhír csemege a belgának, az nem jó a magyarnak, ennek már megvan a maga „zenéje“, mint rémhír-szakkörökben mondják.

Csunya mesterség, de sokan gyakorolják és rengeteg arannyal fizetik a szakmát; meg is éri. A rémhír bénít, megijeszt s a lendületet fékezi. Hatása a rendszeres rémhír-csatának óriási s a tények csak akkor mérkőzhetnek ezzel a hatással, ha legalább tízszeres erőfölényben vannak.

Budapesten megint fogdossák a suttogókat, vidékről nem hallani ilyesmit. Ott ne lennének talán „rémesek“? Minden utcasarok, kocsma, vonat, váróterem tele van velük! Érdemes ellenük külön hírhálót építeni. Próbáljon csak belenyúlni az őrsparancsnok ebbe a sötét sarokba, majd meglátja, mekkora patkányok ugranak szét onnan.

Egy fapuskával húsz szerbet fogtak a berementi leventék. Szép példája a bátorságnak, de különösen az okos leleményességnek, a lélekjelenlétnek.

Ezen felül azért is örülünk ennek a hírnek, mert emlékezőnk azokra az évekre, amikor az egész leventeügy jóformán a mi vállunkon tartotta magát. Úgy kellett összefogdosni a legényeket, surbankókat, hogy elmenjenek a gyakorlatokra. Igaz, nehéz gazdasági helyzetben kellett ezt a mozgalmat elindítani, de az idegenkedésnek más oka is lehetett. A magyar legény mindig szívesen, sőt büszkén kiszolgált a katonáéveit, de ennél többet aztán nem akart tudni rendszerről, szervezetről, fegyelemről, tanulásról, mindarról a nagy társadalmi összefogásról, aminek a kamatait a németek most nem győzik hazavinni a bankjukba.

Sok év türelmes, keserves munkájába került az, hogy fapuskás leventék lelkes önkéntességgel siettek a honvédek támogatására. Tömérdek bosszúságot és fáradságot okozott a leventeügy őrsparancsnokoknak és járőröknek, de megérte. Enélkül hadsereget máról-holnapra kifaragni nem lehetett volna, de sok más eredményét és hasznát is látni fogja még a nemzet ennek az úttörő munkának. A legnehezebbjén már túljutottunk, de lesz még tennivaló elég. Ha pedig a leventék érzik és tudják, hogy a csendőr nemcsak kötelességből, hanem meggyőződésből is felkarolja a leventegondolatot, még sokkal gyorsabb lesz a haladás.

Nemes verseny

(3/Cs. L. 1941.)

című pályázatunk eredménye:

1. **A debreceni őrs 9** embert fogott el, ebből 8 az őrsállomáson lakott.

2. **Horváth István II.** törzsőrmester (Ócsa) 8 embert „nézett ki“ a nyomozókulcsból.

3. **Kalmár Péter** tiszthelyettes (debreceni ny. alo.) 1 embert fogott el, de egy másik közőtöttet is töröltetett a nyomozókulcsból, megállapítván hosszas utánjárással, hogy az meghalt már két évvel ezelőtt s ennek ellenére még mindig nyilvántartották.

4. **Lantos Ferenc** őrmester (Lajosmizse) 5 körözöttet juttatott az igazságszolgáltatás kezére, ebből 4 az őrsállomáson volt letelepedve.

5. **Lantos Kálmán** tiszthelyettes (Hegyeshalom) 4 körözöttet fogott el.

6. **Szabó József** őrmester (budapesti vasúti őrs) a mozgóvonaton „csak“ 1 embert fogott el. („Nem csüggedek — írja — és ha minden bajtársamnak csak ennyit is sikerül elfogni, a Nyomozókulcs igazán megvékonyodna. A vasúti járőr nem nézheti meg a népmozgalmi nyilvántartást, amelynek segítségével dolgoznak a többi járőrök és őrsők...“)

7. **Tóth József II.** csendőr (Hegyeshalom) 5 körözöttet, míg

8. **Várfi István** csendőr (Hegyeshalom) szintén 5 körözöttet fogott el.

Legeredményesebb a hegyeshalomi őrs, azután a debreceni őrs volt.

Amint február 1-i számunkban írtuk, a **jutalmazás összege 50, illetve 40 pengő.** Ezt a felsoroltaknak elküldtük. Hisszük, hogy legközelebb ismét találkozunk nevükkel, eredményeikkel.

Találkozunk, mert megismételjük pályázatunkat. A feltételeket az 1940. évi július 15. és augusztus 1-i számunkban, az első eredményeket ez évi február 1-i számunkban közöltük. Kérjük bajtársainkat, hogy „tisztagató“ munkájuk eredményét: 1941 április 1—június 30. közötti időszakról — írják meg július 5-éig. Az az érzésünk, hogy ez a verseny valóban nemes verseny. Sok utánjárást, fáradságot kíván, de — igazán megéri. „Ha minden bajtárs csak egyet fogna el a nyomozókulcsban levők közül...“ — ezt szeretnénk valamennyien. A jutalmak összege ugyanaz, vagyis:

az 1—5. jutalom 50—50 pengő,

a 6—10. jutalom 40—40 pengő.

Várjuk a verseny eredményét. Jó munkát!

HARC A KÉMEK ELLEN.

II.

Mi a kémkedés és kit nevezünk kémnek?

Harszerű terepjátékok alkalmával először is az ellenség táboráról és harchelyzetéről iparkodunk híreket szerezni, mert a jó hírek nagyon megkönnyítik számunkra a győzelem kivívását.

A hírszerzésre két mód áll rendelkezésre.

Az egyik mód szerint egyes harcosokat, járőröket küldünk az ellenség tábora vagy hadállása felé. Ezek igyekeznek az ellenség viszonyaiba betekinteni s megtudni, hol van a tábor, hogyan van felszerelve, hol lehet legjobban megközelíteni, hol vannak a biztosító osztagok és milyen erősek, hol alkalmasabb a terep a támadásra s hogyan lehetne megtéveszteni, törbe csalni, meglepni az ellenséget s végeredményben hogyan lehetne a lehető legkevesebb áldozattal legyőzni.

Ez egyenes, nyílt, mindenki által tudott, még az ellenség által is észlelhető és észrevehető tevékenység. Ennek a tevékenységnek a neve *hírszerzés, felderítés*, azok a harcosok pedig, akik végrehajtják, *hírszerzők, felderítők*.

A másik mód szerint ezt a tevékenységet titokban hajtjuk végre. Ha a hírszerző, felderítő az ellenség megtévesztése céljából annak ruháit és harci díszét ölti magára, vagy valamilyen más álruhába öltözködve, csalafinta módon feltűnik az ellenség tábora közelében, vagy éppen a táborában, akkor *kém* a neve.

Békében egyik állam sem küldhet át a szomszéd állam területére felfegyverzett embereket, járőröket, osztagokat, hogy onnan ilyen módon híreket szerezzenek, mert ez erőszakos fellépés és a nemzetközi egyezményeket sérti. A hírszerzésnek ez a módja tehát csak a háború kitörésének a pillanatában kezdődhetik. Ellene a védekezés könnyű. Kézbevert fegyverrel tudunk szembeszállni a harcállásainkat, táborainkat felderíteni törekvő ellenséggel. Látjuk s érezzük, hogy közeledik felénk.

Másként történik a kémkedés!

Az államok, hogy az érdekeiket megvédjék, már békében készülnek a háborúra. Érdekkellentétek mindig vannak közöttük s ezért igyekeznek már békében egymás viszonyaiba betekinteni, egymás titkait s erőtevényezőit kifürkészni. Ez a munka már nehezebb, mert nyíltan nem lehet végezni, de védekezni is nehéz ellene. Ez tehát már titokzatos munka.

A felderítést fegyverrel, nyíltan, láthatóan, harcolva hajtják végre, a kémkedés ellenben titokzatos, a föld alatt folyó munka, mely mint a patkány, észszerágja a ház alapját, hogy azután könnyen összemoljon, felborítsa az egész állami és nemzeti életet, sőt még a védekezés lehetőségétől is megfosson bennünket.

Ezt a titokzatos, föld alatt folyó munkát *kémkedésnek* nevezzük s aki végrehajtja, az *kém*.

Az 1874. évi *bruxellesi nyilatkozat* a kém és a hírszerző fogalmát nemzetközi viszonylatban értve, a következőkben határozza meg:

„Az a személyt, aki titokban, vagy hamis ürtüggyel olyan helyen gyűjt, vagy igyekszik gyűjteni is-

mereteket, értesüléseket, melyet az ellenség megszállva tart és ezt olyan szándékkal teszi, hogy a szerzett értesülést a másik félnek kiszolgáltatja, kémnek nevezzük."

Ezzel szemben az olyan egyéneket, „kik katonai jellegük, vagy küldetésük titkolása nélkül az ellenségről híreket szereznek, hírszerzőknek kell tartani”.

Ez a meghatározás magában foglalja az előbb említett végrehajtások közötti különbséget is.

Általában úgy tudják, hogy a kémek elszánt, ravasz, számító, minden hájjal megkent, agyafurtt, túlnyomóan kétes elemek társaságából kerülnek ki, akiket a szolgálataikért megfizetnek. A kémkedést ezért aljas, beestelen foglalkozásnak tartják, melyet kapzsiságból s piszkos pénzéhségből űznek. Ez a foglalkozás minden tisztességes emberben ellenszenvet vált ki, mert olyan természetű, hogy hazaárulás nélkül nem lehet végezni.

Nem vetjük meg azonban a kémeket és a munkájukat akkor, ha tiszta, önzetlen, önfeláldozó hazaszeretettel teszik. A történelemben erre is találunk példákat.

Azért az elnevezésben a saját szempontunkból már megvonhatjuk az éles határt azok között, akik pénzvágyuk kielégítésére törekedve és egyéb rejtett szándéknak a megvalósulását remélve vállalkoznak a kémkedésre és azok között, akik a munkájukért jutalmat nem fogadnak el, mert azt meggyőződésből, önfeláldozóan, a legnemesebb hazaszeretettől indítva végzik. Az előbbieket a szó szoros értelmében vett kém, az utóbbiakat pedig a *felderítő, szemrevételező* elnevezés illeti meg. Az előbbiekről mindenki csak megvetéssel beszél, az utóbbiakat azonban bámulattal és tisztelettel veszik körül, mert ezek az életüket teszik kockára s éppen úgy küzdenek és állandóan a halál torkában vannak, mint a tűzvonalban álló katonaság. Az ellenség szempontjából természetesen mindkettő egyformán kém s ezért nem tesz különbséget közöttük, hanem egyformán bünteti mind a kettőt.

A kémek között találunk *idegen és saját állampolgárokat*.

Az idegen államból kiküldött kémek, ügynökök hosszabb-rövidebb ideig tartó elméleti és gyakorlati kiképzést kapnak s azután valamilyen úton-módon beutaznak országunkba. Ha feladataikat egyedül elvégezni nem tudják, akkor a mi állampolgáraink között olyan jellemtelen embereket keresnek, akik pénzért vállalkoznak a segítségükre. Sajnos, akadnak ilyen magukról és hazájukról megfeledkezett *segítőtársak*.

Azok az elvetemedett emberek, akik a saját hon-
testvéreink közül vállalkoznak ilyen feladatokra, egytől-egyig mind *hazaárulók*. Ezek a segítőtársak a legveszedelmesebb fajtái a kémeknek, mert akár fizetésért, akár pedig más indokból (bosszú, nagyra-
vágyás) a saját édes hazájuk titkait és katonai intézkedéseit árulják el az ellenségnek. Ez a bűn súlyosabb a gyilkosságnál, mert a gyilkos csak egy-két ember életére tör, a hazaáruló azonban odadobja tizenhárommillió magyar testvér boldogulását, életét, hazájának fejlődését az ellenség lába elé. Az ilyen ember, aki a hazaárulás legrútább, legaljasabb bűnét követi el embertársával, barátjával, családjá-

val s hazájával szemben, megérdemli a neki kijáró büntetést, a kötelet.

Akadnak a kémek között olyanok is, akik *két-kulacosok*. Az ellenségnek elárulják megbízóik helyzetét, megbízóiknak pedig az ellenség viszonyait, szóval mindkét félnek dolgoznak csak azért, hogy minél több pénzt szerezhessenek. Azonban előbb-utóbb ezek is vagy itt, vagy ott rajtaveszítenek.

A kémeknek általában két fajtáját különböztetjük meg. Vannak

utazó kémek és

letelepedett kémek.

Az *utazó kémek* feladatuk végzésére az ország területére jönnek és hivatásszerű foglalkozásukkal kapcsolatban űzik a kémkedést, majd bizonyos idő elteltével ismét visszautaznak az országukba. Rendszerint olyan egyének vállalkoznak erre a feladatra, akik foglalkozásuknál fogva (kereskedők, ügynökök, színészek, énekesek, bűvészek, műtornászok stb.) sokat utazgatnak. Az utazgatásuk nem feltűnő s rendszerint egy-egy feladat végrehajtására vállalkoznak, de gyakran futárszolgálatot is teljesítenek. Felkeresik az ország belsejében működő kémhátsorukat, nekik megbízásokat hoznak, vagy tőlük a beszerzett hírszerzést átveszik és a rendeltetési helyükre szállítják.

Az utazó kémek sok esetben keresik fel nálunk élő barátaikat, ismerőseiket és rokonaikat, akikől sok mindent megtudhatnak anélkül, hogy ezek a szegény emberek csak sejtjenék is, hogy kémekkel van dolguk.

A *letelepedett kémek* itt élnek közöttünk. Valamilyen ürügy alatt (munkavállalás, kereskedés stb.) letelepedtek s látszat szerint békés polgári foglalkozást űznek, a valóságban azonban az ördögökkel cimborálnak s országunk megromlására törekednek. Ezeknek alkalmuk van mindent megfigyelni, ami körülöttük történik. Ismeretséget és összeköttetést szereznek, igyekeznek mindenhová befurakodni, hogy a legfontosabb és legtitkosabb dolgokat is megtudhassák, megszerezhessék.

Megtaláljuk őket a katonaságnál, a hazafias egyesületekben; nem ritkán mint munkások, tisztviselők vétetik fel magukat gyárakba, hid-, út- és vasútépítkezésekhez, ahol megfigyeléseiket, tapasztalataikat összegyűjtik s alkalomadtán továbbítják. A letelepedett kémek, ha már kellő ismeretekkel rendelkeznek, a környezetükből igyekeznek maguknak *segítőtársakat*, úgynevezett *besúgókat szerezni*. Ezek az ő utasításaik szerint járnak el. A besúgók rendszerint a hazájukról, fogadalmukról, esküjükről megfeledkezett elvetemedett, léha, munkakerülő honfitársakból kerülnek ki, akik pénzért mindenre kaphatók és könnyen szerzett pénzből akarnak jól élni.

A kémek igyekeznek az állam összes erőforrását felderíteni. Azt, hogy mi mindenre irányul a munkájuk, a történelmünkben vett egyszerű példával világítom meg.

Árpád apánk, mielőtt hazánk mai területén a hadával és népével letelepedett volna, tájékozódott az itteni viszonyokról. Hírszerzőket küldött az itt élő népek közé, a fejedelmekhez pedig követeket, ellátván őket a fejedelmeknek szánt bőséges ajándékkal.

A kiküldött vitézek azt az időt, amíg itt tartózkodtak, felhasználták arra, hogy az Alföldet kikémleljék.

Mit akart Árpád apánk megtudni?

Nem kevesebbet, mint azt, hogy rendelkezik-e ez a terület — amelyről, mint Attila örökéről már oly sok szépet hallott — a népének szükséges megélhetési forrással. Meg akarta tudni, van-e termőföldje, erdeje, rétje, mezeje, van-e a folyókban sok hal, az erdőkben meg vad. De meg akarta tudni azt is, hogy az itt maradt turáni népeken kívül milyen más népek és törzsek lakják még ezt a földet, milyen a harci erényük; milyen erővel és fortéllyal lehet őket legyőzni és az ősi turáni örökséget visszafoglalni; hol lehetne előnyomulni úgy, hogy minél több derék magyar harcos életét megkímélje s az esetleg szükséges csatákat minél kevesebb véráldozattal, győzelmesen megvívja.

Az előre küldött hírszerzők, követek, vitézek a rájuk bízott feladatot fényesen megoldották. Mindent alaposan szemrevételeztek, amit láttak, azt jól emlékeztükbe vették s mikor azután már mindent megtudtak, amit akartak, visszatértek Árpád fejedelemhez és beszámoltak az észleltekről. Árpád fejedelem most már tájékozódva lévén mindenről, megalkotta nagy tervét a honvisszafoglalásra, megindította a hadait és sikerült is derék magyar vitézeivel az ellenséget megverni és a hont ismét turáni birtokba venni.

De nézzük csak, milyen irányú hírszerzést, kémkedést hajtottak végre Árpád vitézei.

Legelőször is *gazdasági kémkedést*, mert meg akarták ismerni az elfoglalandó terület gazdasági viszonyait (termőföld, erdő, rét, halak, vadak stb.);

másodszor: *néprajzi, néplélektani* kémkedést, mert ha diadalmaskodni akartak, akkor meg kellett ismerniük az akkor itt lakó idegen néptörzsek szokásait és erkölcsi értékét, ellenálló képességét;

harmadszor: *diplomáciai* vagy *politikai kémkedést*, mert a józan ész parancsa szerint meg kellett tudniok, hogy milyen eszközökkel lehetne a kiszemelt területet a legkönnyebben elfoglalni. Ebből a célból meg kellett tudniok azt is, hogy az itt lakó néptörzsek milyen viszonyban vannak egymással, barátságban élnek-e vagy ellenségeskednek, s továbbá kikkel állanak szövetséges viszonyban;

negyedszer: *katonai kémkedést*, mert tudták, hogy harcolniok is kell s ezért meg kellett ismerniük az itt lakó népek, törzsek hadi felkészültségét, erejét, fegyverzetét, haremodorát, sőt még a hadvezéreiket is.

Ebből a visszaemlékezésből megismerjük a kémkedések minéműségét és azokat az irányokat, területeket is, amelyeken a kémkedés folyik. A kémkedés ma is éppen úgy történik, mint ezer évvel ezelőtt, csak éppen a kikémlelendő dolgok szaporodtak meg, mert ma már sokkal több minden szükséges egy nemzet létének, életének a fenntartásához, annak a biztosításához és megvédéséhez, mint régen.

Ma már egy háború megvívásához nem volna elegendő a buzogány, a csatabárd, a kard, a nyíl, meg a ló. Ma a háború szolgálatába kell állítani a nemzet egész iparát, kereskedelmét, gazdasági életét, a nemzet apraját-nagyját, férfait és nőit, mert mindenkinek jut bőségesen feladat. Szövetségesek után kell nézni, akik támogatnak az élet-halálharc-

ban és milliós hadseregeket kell megszervezni. Ehhez pedig a felszereléstől kezdve a lőszer, puska, ágyú, élelem stb., stb., ellátásáig és az ezek továbbítására szolgáló szállítóeszközökig sok minden nélkülözhetetlenül szükséges.

Végzetes tévedés volna azt hinni, hogy minderre ráérünk. Ma a meglepetések korszakát éljük.

Nagyobb érdekellentétek a nemzetek között, mint ma vannak, mióta a világ fennáll, aligha voltak.

A nemzetek nagy küzdelmében mi sem maradhatunk el, nekünk is fel kell készülnünk, hogy meglepetés ne érjen bennünket. De a felkészültségünket és mindazt, ami ezzel gazdasági, néplélektani, politikai és katonai téren kapcsolatban van, a legszigorúbb titokban kell tartani, s ezt a titkot meg is kell védeni.

Hála az Istennek, a trianoni palotában ránk rakott vasabroncs már szétpattant s négymillió hontestvérünk már visszatért!

Amit eddig csak lelkeszemeink előtt láttunk, valóra vált. Mintegy 500 km területen a Kárpátok gerincén — ősi határunkon — újból leng a magyar zászló.

De hol van még a többi!

Nem lehet addig megnyugodnunk, míg minden ősi rög vissza nem tér. De addig még sokat kell dolgoznunk, még az ifjúságra is sok és nagy feladat vár. S hogy ezeknek a feladatoknak a megvalósítására az ifjúság képes, azt éppen a magyar Felvidék felszabadulása alkalmával egy tizenhároméves kis cserkész tanulságos esete bizonyítja. Ugyanis kis testvérünk mindjárt a visszatérés napjaiban egy rendkívül veszélyes kémét fogott el Rimaszombaton.

Ez a kém a cseh uralom alatt a város legkegyetlenebb magyarfaló titkosrendőre volt. Sokat gyötörte a magyarokat, sok magyar testvérünket juttatott ártatlanul a börtönbe. Ez a veszedelmes ember áruházban, kéményseprőnek öltözködve tért vissza a felszabadult városba, hogy honvédségünkről híreket szerezzen. Járt-kelt a városban, senki sem ismerte fel. Csak a kis cserkésznek tűnt fel, hogy mit kereshet az utcákon vasárnap egy piszkos, kormos kéményseprő, holott e napon a kis városban mindenki ünneplőbe öltözködve sietett az istentiszteletre. Utánament a piszkos kéményseprőnek és észrevétel nélkül figyelni kezdte, majd amikor felismerte benne a magyarfaló csehet, el is fogatta a rendőrséggel.

Hogy is tűnhetett fel ennek a kis cserkésznek ez a veszedelmes ember? Hallott már valamit a kémekről és kárhuzatos munkájukról? Talán igen, de bizonyára nem sokat, inkább a hazájáért aggódó, kis magyar szíve érezte vele, hogy annál az embernél valami nincs rendben s meg kell figyelni. Az érzést tett követte s az eredmény egy veszedelmes kém ártalmatlanná tétele lett.

Hol és mikor dolgoznak a kémek?

A kémek békében és háborúban dolgoznak.

Említettük, hogy az államok, érdekeik védelmében, már békében készülnek a háborúra, az előkészületeiket azonban titokban tartják. A kémek tehát már békében kezdik figyelni az előkészületeket, a háborús szelek fujdogálásakor a számuk nő-

vekszik s a tevékenységük fokozódik. Mindez a tetőpontját a háború tartama alatt éri el.

Ennek megvilágítására szolgáljon egy kis számszerű kimutatás a régi Oroszországnak az Osztrák-magyar monarchia ellen irányuló kémkedéséből. 1910-ben 10, 1913-ban 30, 1914-ben 58, 1915-ben 189 orosz kémét ítéltek el a monarchiában jogerősen.

Egy angol kimutatás szerint a világháborúban résztvevő államokban összesen 150.000 kémét tartottak nyilván névszerint s ugyanennyire volt tehető azoknak a száma, akiket névszerint nem ismertek, de tudták, hogy vannak és dolgoznak. 300.000 ember! Micsoda óriási hadsereg! S itt hiába volt minden, fegyver, győzelem, mert a végeredményben mégis csak ez a láthatatlan hadsereg döntötte el a világháborút.

Békében a kémek különösen olyan határszéeli helységekből működnek, ahol katonaság van. De megtaláljuk őket az ország belsejében a fővárosban, vidéken magasabb parancsnokságoknál, laktanyákban, gyakorlótereken, lövöldékben, katonai épületekben, irodákban, katonai táborokban s ezek közelében, szállodákban, öszgyakorlatokon stb.

Háborúban a kémek főleg a harc vonalakat mögötti területeken fejtenek ki tevékenységet, de benn a harc vonalokban, azután a hátsó országban is ugyanúgy, mint békében. Szóval mindenütt működnek, ahol valami olyant hallhatnak, láthatnak, elleshetnek, ami az őket megbízó állam részére fontos. Háborúban a működési területük óriási mértékben megnövekszik.

(Folytatjuk.)

Tízezernél több bajtársunk

olvassa a Csendőrségi Lapokat, viszont ötszáznál több új csendőrparancsnokság van a visszacsatolt déli, keleti és erdélyi országrészekben, amelyeknek könyvtára a Csendőrségi Lapokat nélkülözni kénytelen. A szerkesztőség csak néhány tartalék-példány Csendőrségi Lapokkal rendelkezik. Ezért azzal a kéréssel fordulunk bajtársainkhoz, hogy azok, akiknek birtokában nélkülözhető Csendőrségi Lapok vannak, küldjék el nekünk, illetve az új alakulatok számára. Nem fontos, hogy teljes évfolyamokat kapjunk, egyes példányokat is örömmel veszünk. Mi azokat évfolyamokba rendezve küldjük el az új alakulatoknak. Főleg 1940. és 1939. évfolyamú lapokat kérünk, de régebbieket is szívesen veszünk. Aki óhajtja, írja meg nekünk és mi, a beküldés költségét postabélyegben megküldjük. Kérjük bajtársainkat, támogassanak teljes szívvel ebben a törekvésünkben.

Ezideig a következő bajtársaink küldték be nélkülözhető lapjaikat: Fehérvári Ferenc őrnagy, Farkas Ferenc thts. (Rüköskeresztur), Monostori (Mojsza) János ny. thts. (Kistarcsa), Kóbor István ny. thts. (Egerág), Puskás Antal, Csonka Gyula, Csontos Vince cső.-ők (Enying), Majoros István törm. (Palást), Nagy György I. cső. (Nagykövesd), Szerényi Mihály ny. thts. (Borsosberény), Csaba József őrm. (Tarján), Rozsnyai György thts. (Turjaremete), Gyurácz István ny. thts. özvegye (Rábamolnári), Bálty József ezredes, vitéz Joórend Gyula őrnagy (Miskolc), Dóczy István thts. (Szombathely), Boda Imre őrm. (Makó), Bérczesi György őrm. (Siklós). Köszönjük erdélyi — és most már délvidéki érseink nevében is.

CSENDŐR LEKSZIKON.

14. Kérdés. Az örskörletben két olyan forrás van, amelynek vize erősen sótartalmú. A község lakossága e forrásokból el látja magát sósvizvel; kereskedésben éveken át sem vesznek sót. Egyesek e források vizét községtől-községtől járva árusítják 10 literenkint egy pengőért. A tíz liter vízből 3–3½ kg. sót lehet kifőzni. Szabad-e a sóforrások vizét elhordani és szabad-e azzal házalni?

Válasz. Azokban a községekben, amelyeknek területén sósvízű források vannak, a lakosságnak régi törvények alapján joga van a sósvizet ingyen elvinni és felhasználni, de csak a következő feltételek mellett:

A vizet csak annak a községnek a lakossága használhatja fel, amely község területén a forrás van. A szomszéd községek lakosainak ehhez nincsen joguk. Az igényjogosult lakosoknak sem szabad a vizet más község lakosainak továbbadniok sem pénzért, sem ingyen, tehát ajándékba sem. Nem szabad továbbá a vízből a sót kifőzniök, hanem a vizet csak természetes állapotában szabad felhasználniök. Ez egyébként rendszerint így is történik (pl. a szalonnát a sósvízbe mártják, az állati takarmányt meglocsolják, stb.).

Ebből következik, hogy még kevésbé szabad a sósvizet áruba becsatolni, vagy azzal éppen házalni. A sósvíznek mások (nem igényjogosultak) részére való továbbadása, elárúsítása, sósvízből só kifőzése súlyos jövedéki kihágás; az ezzel való házalás a házalási szabályba is ütközik, mert a só állami egyedárusági cikk. Ezeket a kihágásokat, ha a késedelem nem jár veszéllyel, az illetékes pénzügyőri szakasz tudomására kell hozni, ha pedig a gyanúsítottat a csendőr tettenéri, vegyen fel a kihágásról tényleírást. A házalási kihágást a főszolgabíróknak külön kell feljeleníteni.

Az érdekelt községek lakossága ezeket a szabályokat a háború előtt pontosan ismerte és megtartotta. A megszállás alatt részint a laza ellenőrzés, részint pedig a hivatalos ellenőrző közegek visszaélése következtében a lakosság megszokta a jövedéki törvények és rendelkezések figyelmen kívül hagyását, ezért fontos, hogy éber ellenőrzéssel a törvényes állapot mielőbb visszaállíttassék. Ámbar a jövedéki jogszabályok megtartásának ellenőrzése a csendőrségnek csak másodrendű feladata, mégis helyesen teszi a csendőr, ha rendes szolgálatai alkalmával ennek a kérdésnek is figyelmet szentel és a pénzügyőrséggel karöltve az elharapózott jövedéki kihágások mielőbbi megszüntetésében közreműködik.

15. Kérdés. A nemrégén kiadásra került Szolgálati Utasítás II. fejezete (7–11. §-ok) a csendőrség szervezetét nem a jelenlegi helyzetnek megfelelően tárgyalja, több alakulatot pedig, amely tényleg működik, nem is említ. Mi ennek az oka?

Válasz. A most kiadott (1941. évi kiadású) Szolgálati Utasítás nem új utasítás, hanem a régi, 1927. évi kiadásnak csak az utánnyomása. Az 1927. évi kiadású utasításnak ugyanis az összes példányai már hosszabb ideje kifogytak s ezért sem az új örsöket, sem pedig az iskolákat nem lehetett utasítással ellátni. Ezért rendelte el a minisztérium az utasítás utánnyomatását, anélkül azonban, hogy annak szövegét az eddigivel szemben módosított volna. Az 1927 óta kiadott helyesbítő szelvények az új kiadásba természetesen fel vannak véve, de pl. a II. fejezet szövege is csak a megjelent helyesbítések, nem pedig a tényleges helyzet szerint van felvéve. Ennek az a magyarázata, hogy a csendőrség szervezete még fejlesztés előtt áll és az utasítás csak akkor fogja majd új szövegezésben tárgyalni, amikor a végleges szervezet kialakul. Szervezeti kérdésekben tehát, ha az utasítás szövege és az 1927 óta kiadott és érvényben tartott egyéb rendelkezések között eltérés mutatkozik, az utóbbiakat kell alapul venni.

16. Kérdés. Folyó év február hó végén a budapesti polgármesteri hivatalhoz kérvényt akartam benyújtani budapesti illetőség elnyerése végett, ott azonban azt a felvilágosítást adták, hogy miután Budapesten, mint csendőr, községi adót nem fizetek, itt illetőséget sem nyerhetek. Minthogy családi szempontból fontos lenne, hogy a budapesti illetőséget elnyerjem, kérek felvilágosítást, hogy milyen módon volna ez elérhető?

Válasz. Közérdekűnek tartjuk, hogy a községi illetőség kérdését ne csak a kérdező, hanem a csendőrség minden tagja előtt megvilágítsuk, ezért a választ itt adjuk meg.

Az 1876. V. t.-e. I. §-a szerint minden honpolgárnak valamely község kötelekébe kell tartoznia. Vagyis: Magyarországon községi illetőséget csak magyar állampolgár szerez-

het, viszont azonban minden magyar állampolgárnak kell, hogy legyen községi illetéke is.

A törvény 2. §-a szerint törvényes vagy törvényesített gyermek az atya illetőségét követi. Eszerint tehát mindenki abba a községbe illetékes, ahova az atya illetékes volt akkor, amikor a gyermek a 24. életévét betöltötte. Ha az atya a gyermek 24. életévének betöltése előtt illetőséget változtatott, őt a gyermek az új illetőség szerint követi, de ha az atya a gyermek 24. életévének betöltése után változtat illetőséget, a gyermek már nem követi őt, hanem megmarad annak a községnek a kötelékében, amelyben az atya a gyermek 24. életévének betöltése előtt volt.

A községi illetőség tehát nem a születési hely, hanem az atya illetősége szerint igazodik. Ha tehát a csendőr meg akarja állapítani, hogy ő melyik község illetőségébe tartozik, azt kell megállapítania, hogy az atyjának hol volt illetősége akkor, amikor ő (a csendőr) a 24. életévét betöltötte. Ezt az illetőséget azután a csendőr, bárhol szolgál is, élte végéig megtartja, ha csak nem szerez az alábbiak szerint új illetőséget.

A leszármazás (öröklés) útján szerzett községi illetőség helyett más, új illetőséget kétféleképpen lehet szerezni: hallgatólagosan, vagy pedig a községi kötelékbe való kifejezett felvétel által.

Hallgatólagosan elnyeri az új községi illetőséget az a magyar állampolgár, aki az ország bármely községében (városában) négy éven át megszakítás nélkül lakott és a községi közterhek viseléséhez akár községi adófizetéssel, akár pedig közmunka teljesítéssel, ha csak egyszer is, de tényleg hozzájárult és ha a négy év alatt a község nem tiltakozott a letelepülés ellen. Lássuk ezeket a szabályokat a csendőr szempontjából.

Az első feltétel a négy évi helybenlakás, megszakítás nélkül. Mindegy, hogy a helybenlakás közszolgálatlalt kapcsolatos-e, tehát, ha a csendőr négy évig megszakítás nélkül szolgált egy őrsön, a község kötelékébe való felvétel első feltételének eleget tett.

A második feltétel, hogy a községi kötelékbe felveendő egyén e négy év alatt községi adót fizetett. Állami adó fizetése egymagában nem elegendő, mert a törvény azt kívánja meg, hogy az illető a község teherviseléséhez járuljon hozzá. Természetes, hogy aki az állami adója után községi pótdadót fizetett, annak a pótdadója ebből a szempontból községi adóként jön számításba. Nem szükséges, hogy az adózó a négy évi helybenlakás alatt állandóan adózzék; ha csak egy ízben fizetett is adót, a feltételnek ezzel már eleget tett. A községi közmunkában való részvétel is községi közteherviselésnek számít, ha legalább egy éven át teljesítették.

Ebből következik viszont, hogy az a csendőr, akinek a község területén nincsen olyan magánvagyon, amely után községi adót fizet, hallgatólagosan nem szerezheti meg a községi illetőséget, akármeddig szolgált is ott, mert a csendőr illetményei adómentesek, azok után tehát sem állami, sem pedig községi adót nem fizet.

Attól, akinél ez a két feltétel (négy évi helybenlakás és községi közteherviselés) fennforog, attól a község csak akkor tagadhatja meg az illetőséget, ha a kérelmező a) büntett vagy nyereségvágyból származó vétség miatt jogerős határozattal vád alá van helyezve vagy büntett, avagy ugyanilyen vétség miatt hozott ítélet hatálya alatt áll; b) ha a község megterhelése nélkül nem képes magát fenntartani és c) ha a legutóbbi állandó tartózkodási helyétől kielégítő erkölcsi bizonyítványt nem tud felmutatni. (Az utóbbi bizonyítványt a csendőrnek nem kell felmutatnia; elég az előjáró parancsnokság igazolása, hogy a csendőrség állományában ténylegesen szolgált.)

A kérdező azt írja, hogy 1935 április 15-étől 1937 május 1-éig a feleségével közös családi háza volt Budapesten, ami után adót fizetett. Az 1937. évben a házat eladták és másik családi házat vettek, amely azonban már csak a felesége nevében van és amely után a felesége különféle címenek évi 556 pengő adót fizet. Véleménye szerint tehát ezzel az adófizetési feltételnek eleget tett.

Nézetünk szerint itt az a lényeges, hogy az eladott ház kinek a nevében állott és ki fizette utána a községi pótdadót. Ha mindkettőjük nevében állott, vagyis, ha az adóért a nevével egyetemlegesen voltak felelősek, akkor a községi illetőséget nem lehet megtagadni, míg ha a ház csak egyedül a nevéé volt és az adót is ő fizette, ezt a férj adójaként nem lehet tekintetbe venni.

A községi illetőség tárgyalására kis- és nagyközségekben és megyei városokban elsőfokon a község (város) képviselő-

testülete, Budapesten és a törvényhatósági jogú városokban a polgármester illetékes. Ha a kérelmet elutasítják, az elutasító határozatban a felet értesíteni kell arról is, hogy van-e helye a határozat ellen jogorvoslatnak s ha igen, milyenek: fellebbezésnek-e vagy panasznak és végül, hogy azt hova és mennyi idő alatt kell benyújtani.

Az itt említett jogszabályoktól függetlenül a község képviselőtestületének jogában áll a község kötelékébe bárki magyar állampolgárt felvenni akkor is, ha az illető a helybenlakást vagy a községi adófizetést nem tudja igazolni. Ilyen esetben a felvétel felett a képviselőtestület végérvényesen dönt és döntése ellen nincs helye fellebbezésnek.

Azokat a magyar állampolgárokat, akik megszállott területi község kötelékébe tartoztak és Magyarországon egyik község kötelékébe sem tudják magukat felvéteni, a belügyminiszter utalja valamelyik község kötelékébe.

17. Kérdés. Mennyi petróleum illetékes havonta egy csendőrörnek? Kinek van joga petróleumot árusítani?

Válasz. A rendkívüli viszonyok miatt a petróleumra ú. n. kötött gazdálkodás van elrendelve, amin azt kell érteni, hogy a petróleum nem szabad forgalom tárgya, hanem csak hatósági utalvány alapján szerezhető be és árusítható. A petróleum forgalmát az e tárgyban kiadott rendelkezések a következők szerint szabályozzák:

A petróleumkészlet szétosztását a városok és a községek között az ásványolajipari bizottság végzi. A bizottság minden város polgármesterével, valamint a községi előjáróságokkal közli azt a petróleummennyiséget, amely a város, vagy község területén a fogyasztóknak havonta kiszolgáltatható. Ez a mennyiség mindaddig, amíg a bizottság meg nem változtatja, állandó marad.

A kiskereskedőket, akik petróleum árusításával foglalkozhatnak, a törvényhatóság első tisztviselője, tehát az alispán, illetőleg a thj. város polgármestere jelöli ki. A községi előjáróság (polgármester) ezeknek a kiskereskedőknek a kiutalt mennyiségben belül petróleumbeszerezési engedélyt állít ki. A kiskereskedő a petróleumot csak annál a nagykereskedőnél szerezheti be, akinek a miniszter által meghatározott körzetébe tartozik.

A község (város) részére kiutalt petróleummennyiség legnagyobb a téli hónapokban, kevesebb a tavaszi- és őszi hónapokban, és legkevesebb a nyári hónapok alatt. Általában egyenlő mennyiséget utalnak ki októbertől januárig, kevesebbet február, augusztus és szeptember hónapra, legkevesebbet a márciustól júliusig terjedő időre.

A fogyasztói igényeket a községi előjáróságnak (polgármesternek) a következő elvek szerint kell kielégítenie:

Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy melyek azok a közintézmények, melyek a petróleumot működésük folytatásához nem nélkülözhetik. Ilyen közintézmények: a houvédtségi, csendőrségi, rendőrségi és pénzügyőrségi alakulatok, továbbá a posta, kórház és gyógyszerház. Ezek igényét elsősorban kell kielégíteni. A kiutalás általában a szükséges lámpák száma szerint történik. (Csendőrörökön az őrsiroda számára egy, minden tényleg lakott legénységi szoba számára egy-egy és a konyha számára egy lámpát szoktak számításba venni). A felosztás arányosan történik, vagyis, ha a község kevesebb petróleumot kap, mint amennyi a tényleges szükséglete, akkor a közintézményeknek is belátással kell lenniük és meg kell elégedniük annyit petróleummal, amennyi a kiutalt mennyiségből a legszükségesebb világításra rájuk jut.

Másodszorban kell kielégíteni azoknak a szükségletét, akik a petróleumot hivatásuk folytatásához nem nélkülözhetik. Ilyenek pl. az orvos, ügyvéd, gazda, iparos, kereskedő, mezőgazdasági vagy ipari üzem, stb.

Végül, harmadszorban kell kielégíteni a háztartások szükségletét, ezek közül is elsősorban azokat, amelyek a petróleumot világításra használják. Fűzési és egyéb háztartási célra petróleumot csak akkor szabad utalványozni, ha az elsősorban tekintetbe veendő fogyasztócsoporthoz igényeit kielégítették. Fűtési- és gépkocsüzemanyag céljára petróleumot egyáltalán nem szabad kiutalni.

Az 5230/1940. M. E. rendelet 4. §-a szerint: Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig, háború idején (tehát jelenleg is) hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő: a) az iparos (kereskedő), aki petróleumot fogyasztónak az arra kijelölt hatóság utalványa nélkül, vagy az utalványon feltüntetett mennyiségnél nagyobb mennyiségben kiszolgált és b) az a kereskedő, aki adóköteles petróleumnak fogyasztó részére való kiszolgáltását a hatóság által kiállított utalvány ellenére megtagadja.

Ezer pengő jutalomdíj versenyfeladatokra.

Pályázatot hirdetünk:

I. Oktatási példák összeállítására.

II. Az oktatás előkészítésének és vezetésének részletes kidolgozására.

I-hez:

1. A H. M. úr folyó évi január hó 21-én kelt 97.038/eln. 20.—1941. számú rendeletével kiadott „*Irányelvek az őrsőkre beosztott csendőrlegénység továbbképzéséhez*” (minden csendőrparancsnokság megkapta) III. fejezetének 1. pontjában és ennek a), b), c) és d) alpontjaiban *általánosságban* megjelölte az oktatás tárgyát, azokat a szolgálati feladatokat, amelyeket az őrsőkön gyakorlatilag oktatni lehet, illetve kell.

A rendelet minden lehetséges szolgálati feladatot nem sorolhatott fel, csak meghatározta azokat a csoportokat, amelyekbe azok tartoznak. A csoportokon belül az oktatóknak kell kiválasztania az oktatóknak szolgálati feladatot. Minél több feladat kerül oktatásra, annál több remény van arra, hogy az őrs járőrei szolgálatban is helyesen és eredményesen alkalmazzák a tanultakat. A csendőri szolgálat sajátosságából következik, hogy ma itt, holnap ott kerülhet sor a legkülönbözőbb szolgálati feladat megoldására. Tehát minden eshetőségre fel kell készülnünk.

A pályázat célja: *gyűjteményben összefoglalni az előfordult, vagy lehetséges különböző, tanulságos és oktatásra is alkalmas szolgálati feladatokat.*

Ez a gyűjtemény, mely az oktatás tárgyán kívül a feltevést és a vonatkozó utasítás-pontokat is tartalmazná, nagy segítsége lesz az oktatóknak. Együttes munkával azt kell elérnünk, hogy a gyűjtemény minél teljesebb legyen, mert csak akkor fog megfelelni rendeltetésének, ha az őrs (járőrök) szolgálatából vett 2—300 jellegzetes példát tudunk közreadni benne.

A gyűjteményt — nevezhetjük oktatási példatárnak is — a pályázatok anyagából állítanánk össze és mint a Csendőrségi Lapok ajándékát kiadnánk minden őrsnek és tanalakulatnak.

A gyűjteményből az oktatók esetenként kiválaszthatják majd a nekik szükséges oktatási anyagot és a példának a helyi viszonyokra szabott alkalmazásával a kevésbé gyakorlott oktatók is könnyen előkészülhetnek az oktatáshoz annak a mintának a segítségével, amelyre II. alatt külön pályázatot hirdetünk.

2. A pályázók az „*Irányelvek*” III. fejezet 1. pont a)—d) alpontjaiban megjelölt csoportokból válasszák ki az oktatás tárgyát, ennek megfelelően határozzák meg a feltevést és ( )-ben jelölik meg a vonatkozó utasítás, szabályzat, törvény, rendelet stb. pontokat, vagy más forrást pl.: tanszéklet, kiképzési képsorozatok I. füzet . . . oldal, *Csendőrségi Lapok* cikkei, stb., amelyek tekintetbe jöhetnek a feladat végrehajtása — az oktató által elképzelt helyes megoldás — során. Pl.

. . . . . számú oktatási példa.

Oktatás tárgya: . . . . .

. . . . . (vontakozó utasítás, szabályzat, törvény, rendelet stb. pontok és egyéb források).

Feltevés: . . . . .

(az itt érintett utasítás, stb. pontokat ( )-ben a szövegben kell feltüntetni a megfelelő helyeken).

A feltevés egyszerű, az őrs szolgálatából vett olyan rövid esemény legyen, amely az elképzelést — a helyzetbe való gyors beleélést — lehetővé teszi és irányt ad a további cselekvéshez (feladat elé állítja a gyakorlót). Egyszerű, tehát jó, ha a próbacsendő is megérti. A szereplőket, községek, tereptárgyakat stb. nem névvel, hanem betűvel kell megjelölni. A járőrjátékokra (valamennyi őrsön van) szabott feltevést az esemény színhelyének ismeretében mindenki könnyen elképzelheti.

3. A pályázatban csak a csendőrség legénységi állományú tagjai vehetnek részt

A dolgozatok jutalmazására 600 P-t tűztünk ki. Ebből azokat jutalmazzuk, akik a legtöbb és a legjobb anyagot dolgozták fel.

Pályázatunkban résztvehetnek azok is, akik csak néhány feladatot írnak, ezek dolgozatait — ha megfelelnek és az oktatási példatárba átvesszük — külön jutalmazzuk.

A pályázat határideje: június 1.

A pályázatokot a H. M. Úr által kijelölt bizottság bírálja el, döntését közölni fogjuk.

II-höz:

1. Ennek a pályázatnak az a célja, hogy az „*Irányelvek*” III. fejezet 1. pont a), b), c) és d) alpontjaiban megjelölt feladatok egyikéből vett oktatási tárgynak, adott helyzetben való teljes kidolgozásával, útmutatást, tájékoztatást (mintát) adjon az őrsparancsnoknak a terepen és a szobában tartandó oktatás tervezéséhez és vezetéséhez.

A dolgozatokban az „*Irányelvek*” III. fejezet 3—7. pontjaiban szabályozott oktatási módszer helyes alkalmazása jusson kifejezésre.

2. A dolgozatoknak tehát tartalmaznia kell elsősorban:

az oktatás tárgyát, a gyakorlat színhelyét, a szemléltető eszközöket, az oktatás időtartamát, azután az alábbi csoportosításban és címszavakkal megjelölve:

- a) a szükséges tájékoztatást, a jelzők eligazítását,
- b) a feltevést, feladatot,
- c) a gyakorlók kijelölését,
- d) a megindulási helyzet felvételét,
- e) a gyakorlat — mozzanatok — lefolyását és
- f) a megbeszélést,

amint az oktató a tervezés során azokat a szabályok ismeretében és helyes alkalmazásával elképzelte.

Az a)—e) alpontokban foglaltakat részletesen kell kidolgozni, az f) alpontban elég csak azt tárgyalni, amit az oktató a gyakorlatból lesűrhető tanulságként kiemelni már a tervezésnél fontosnak tartott.

A vonatkozó utasítás, szabályzat, stb. pontokat a megfelelő helyeken ( )-ben a szövegben kell feltüntetni.

Az esemény színhelyének szemléltetése az elképzelést az olvasó számára megkönnyíti, ezért egyszerű szövegvázlat, vagy a járőrjáték egy részletének (folyószámokkal ellátott tereptárgyak) megjelölése, stb. célszerű, de nem feltétele a pályázatnak.

3. A pályázatban csak a legénység vehet részt akár egy, akár több feladat részletes kidolgozásával.

Az elbírálást a I. alatt írt bizottság végzi. Az arra alkalmasnak talált dolgozatokat az oktatási példatárban, mint függeléket, adja ki a Csendőrségi Lapok.

Ennek a pályázatnak a jutalmazására 400 P-t tüztünk ki, amelyet a legjobbak jutalmazására osztunk ki.

A pályázat határideje: június 1.

Igen kívánatos, hogy a tisztikar tagjai — pályázaton kívül — szintén foglalkozzanak a fenti I. és II. alatt tárgyalt kérdésekkel és dolgozataikat küldjék be a szerkesztőséghez. Ezeket a dolgozatokat is a H. M. úr által kijelölt bizottság fogja elbírálni s az arra alkalmas dolgozatokat a szerkesztőség a munka arányaival és értékével összhangban álló cikkírói tiszteletdíjban fogja részesíteni, függetlenül a legénységnek kitűzött 1000 P díjtól. Az ilyen dolgozatok is a Csendőrségi Lapok tulajdonába kerülnek és akár gyűjteményes kiadásra, akár a lapban való közlésre felhasználhatók.

Ezt a pályázatunkat most megismételjük, mert múlt számunkban a II. 3. pontja a nyomda hibája folytán kimaradt.

Szolgálati könyvek

magánrendeléseinek lebonyolításával a Csendőrségi Lapok szerkesztőségét bízák meg.*

Közljük bajtársainkkal, hogy ezidőszent a

Próbacsendőrök Tankönyve

és a

Szervezeti és Szolgálati Utasítás (Szut.) van raktáron készletben.

Előbbi 6 füzetből áll és pedig:

Szolgálati szabályzat I. rész, (kivonat);

Büntető törvénykönyv, (kivonat);

Kihágásokat megállapító törvények és rendeletek (Törvényes rendelkezések gyűjteménye),

Az őrszolgálatkezelési utasítás, közigazgatási határozmányok, illetményszabályok és a ruhagazdálkodási utasítás, (kivonatok),

a bűnügyi nyomozás,

a magyar történelem.

Ennek a könyvnek az ára: 4.— P.

Egyes füzetek nem rendelhetőek!

A Szervezeti és Szolgálati Utasítás az igen sok helyesbítés miatt már nehezen használható, eddigi Szut.-nak az új (után-)nyomása.

Ennek a könyvnek az ára: 2.20 P.

Ezeket a könyveket csak a pénz egyidejű beküldése mellett lehet nálunk megrendelni. Más rendelést nem vehetünk figyelembe. A pénzt bianco csekklapon (25.342. csekkszám, számlatulajdonos: Csendőrségi Lapok) kérjük beküldeni és a csekklap hátlapján a rendelő pontos címét (név és rendfokozat, állomáshely és utolsó posta) kérjük feltüntetni.

Egy csekklapon többen is rendelhetnek.

A rendelést postafordultával szállítjuk.

Azok, akik előljáró parancsnokságukhoz jelentették még a múlt év november hóban, hogy az utánnyomott Szut.-ból rendelnek, ne küldjék be a könyv árát, mert azt a gazdasági hivatalok fogják tőlük levonni.

* L! az 1941 március 15-i 11/1941. számú Csendőrségi Közlönyben közzétett 581.528/20.—1941. H. M. rendeletet.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Nyomozás a toronyból.

írta: GÖNCZY ANTAL tiszthelyettes (Kassa).

1932 november 28-án Somogyudvarhely községben Kovács József földműves szénaspajtaja kigyulladt. A tüzet nem sikerült eloltani, mert oltás közben az ismeretlen tettesek a tűzoltással foglalkozó közönségre lövöldöztek, ezért mindenki elmenekült s a pajta a lángok prédájává vált.

A berzencei őrs az esetet a pécsi nyomozó alosztálynak távbeszélőn bejelentette és nyomozó járőr kivezénylését kérte. Az alosztályparancsnokság az eset nyomozására Sóhajda Sándor tiszthelyettest és engem vezényelt ki. A helyszínre érkezésünkkor javában folyt a nyomozás az őrs járőrei részéről, több egyént kikérdeztek már, sőt több gyanúsítottnál házkutatást is tartottak. Közölték velünk, hogy feltevések szerint a tűzoltással foglalkozó közönségre a lövéseket a kertek alatt húzódó trianoni határról szerb katonák adták le és a pajtát is azok gyújtották fel. Eme feltevések alátámasztására a kertek aljának azon a részén, ahonnan a tűzoltó közönség előadása szerint a lövéseket leadták, a trianoni határ felé húzódó friss lábnyomokat mutattak egy burgonyaföldön. De nemesak az őrs járőreinek feltevése volt ez, hanem általában a lakosság körében is az volt a vélemény, hogy szerb katonák lövöldöztek abból a célből, hogy a tűz eloltását megakadályozzák.

A kertek alatt felfedezett lábnyomok katonai bakancs formáját mutató benyomatukkal csakugyan szerb katonák tettességére engedtek következtetni, de én eme következtetés megbízhatóságát mindjárt munkám kezdetén megdöntöttem. Ugyanis a községben levő üzleteket végigjárva megállapítottam, hogy a két Hangya-üzletben a katonai bakancs formájának mindenben megegyező munkáscipőket árusítanak és a község túlnyomóan szegénysorsú lakosai ezt az olesó, egyébként erős cipőtajtát vásárolják és viselik. Nem láttam helyesnek azt a következtetést sem, hogy a pajtát szerb katonák gyújtották volna fel, mert a leégett pajtaépület a község belterületén volt, minden oldalról utcával körülvéve, így lehetetlennek tartottam, hogy szerb katonák a községnek a legforgalmasabb helyére mertek volna menni gyújtogatni, amikor sokkal veszélytelenebb módon meglehetett volna ezt a községnek a jugoszláv határ felé eső részén. Ide a kertek alá feljönni a jugoszláv határról alig 1 km utat jelent.

Ezek elgondolása után igyekeztem a rejtélyt más irányban megfejteni.

A tűz helyszínén több tanut kikérdeztem annak a megállapítására, hogy a lövések mely irányból jöttek. Így sikerült is egy körülbelüli irányt megállapítanom, ami már némi támpontot nyújtott arra vonatkozólag, hogy hol keressem a lövedékek becsapódásának nyomait. Ezt fontos körülménynek vélttem, mert tudtam, hogy ha egy becsapódási nyomot megtalálok, akkor a becsapódás és a tűz vonalának meghosszabbításában megtalálom a község ama pontját is, ahonnan a lövéseket leadták.

A lövedékek becsapódásának nyomai után kutatva, a tűzoltásnál segédkező és a lövésektől megsérült egyéneket is a lakásukon felkerestem és ér-

deklódtem a lövések irányáról. A községben híre futott, hogy a becsapódások helyét és a „golyót” keresem. A hajnali órákban egy szőlőmunkás tudomásomra hozta, hogy az iskola udvarán a gyermekek az előző nap egy „golyót” találtak. Reggel, amikor a gyermekek már az iskolában voltak, a kisbíró magamhoz véve, elmentem én is oda és felkértem a tanítót, kérdezze meg a gyermekeket, hogy ki és hol találta a lövedéket. Az egyik gyerek megmutatta az iskola udvarán a fal tövénél azt a helyet. Eme hely fölött 45 cm magasan a falon a becsapódás nyomát is megtaláltam. A lövedék erősen rozsdás, frissen kilőtt Manlicher-lövedék volt.

Most már igyekeztem képzeletben azt a vonalat meghúzni, amely a lövések leadásának helyét elárulja. Ebben azonban megakadályoztak a község épületei. Az iskola szomszédságában van a templom, magas tornyával, ahonnan az egész községet át lehet tekinteni. Ezért engedélyt kértem, hogy a toronyba felmehessek. Ott meghúztam képzeletben és egy egyszerű vonalas rajzban is azt a vonalat, mely a becsapódás helyétől a tűz helyszínén át vezetett s egy lakás udvarán ért véget. A kisbírótól megtudtam, hogy Sáros Péter* lakik ott. Ennek nagyon megörültem, mert éjjeli puhatolásom során hallottam, hogy Sáros Péter és 3 társa a tűz éjjelén bor mellett ott mulattak és a tűzoltásnál senki sem látta őket a helyszínén.

Sáros Pétert a község házára hívtam. Házkutatást szerettem volna tartani azonnal a lakásán, de abba egyedül belefogni nem láttam helyesnek. A járőrök ugyanis a községen kívül, más irányban nyomoztak.

Amint Sárosra néztem, mindjárt leolvastam remegő, sápadt arcáról, hogy ő a tettes. Megmondtam neki, hogy nyomozó csendőr vagyok és erélyes hangon rászóltam, hogy adja elő a puskát, amivel a tűzbe lövöldözött. Sáros próbált tagadni, de amikor kijelentettem, hogy tudok mindent és most a lakására kísérem és előveszem a puskát onnan, ahova elrejtette, megijedt és kért, hogy csak ne kísérjem, úgyszólván előadja a puskát. A jegyzőtől két megbízható embert kértem, akikkel Sáros lakására mentem, ahol Sáros a tengeri kóró közül a 95 m. Manlicher-karabélyt elővette és átadta. Megnevezte társait is és megmutatta egyik társa lakásának udvarán a baromfiólban azt a helyet, ahova a kilőtt hüvelyeket és a megmaradt éles töltényeket rejtették, ahol azokat meg is találtam.

Nevezettek előadták, hogy a káros, aki mezőőr, mezei lopáson többször tetten érte és fel is jelentette őket, ezért bosszúból gyújtották fel a pajtáját. A tűzoltó közönség közé italos fejjel lövöldöztek, nem volt szándékuk senkit megölni.

Sáros és két társát elfogtam s a berzencei őrs a kaposvári kir. ügyészségnek tényvázlattal átadta őket.

Ebből a nyomozásból láthatjuk, hogy feltevéseinket mindig ellenőrizni kell. Itt a község lakossága s kezdetben az őrs is bizonyosra vette, hogy a gyújtogatást és a lövöldözést szerb katonák követték el, de ennek a feltevésnek ellenőrzése megmutatta, hogy a feltevés egymagában semmit sem ér. A nyomozás munkája éppen abban áll, hogy az ésszerű és elfogadható feltevések helytállóságát a bizonyítékok összegyűjtésével megvizsgálja s az igazságot megállapítsa. Ez történt a leírt esetben is.

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

HALOTTAINK

Eröss Károly kassai VIII. kerületbeli tiszthelyettes április 1-én gyomorrák betegségben a kassai honvéd helyőrségi kórházban meghalt. 1914 óta szolgált a testületben. Kitüntetései: 2. o. vit. érem, k. cs. k., háb. e. é. kard és sisakkal, I. o. kat. szolg. jel., O. h. e. és B. h. e.

Kozma József kolozsvári IX. kerületbeli tiszthelyettes Szatmárnémetiben ideggyengesége következtében öngyilkos lett és meghalt. 1913 óta szolgált a testületben. Kitüntetései: H. e. kard és sisakkal, I. o. kat. szolg. jel., O. h. e. és B. h. e.

A budapesti I. kerület törzsgazdasági hivatalába beosztott **Bogár Ferenc** szv. alhadnagy Budapesten, 1941 április 16-án agyvérzésben meghalt. 1906 február 11-től 1941 április 16-ig szolgált a testületben. Kitüntetései: M. br. é. é., H. e. kard és sisakkal, I. o. leg. kat. szolg. jel. kat. jub. kereszt, 1912/13. évi eml. kereszt, O. h. e.

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Balázs György törzsőrmester (V. ker.), 1903—1932-ig szolgált,

Boldizsár Lajos törzsőrmester (VIII. ker.), 1909—1921-ig szolgált,

Csele László törzsőrmester (VIII. ker.), 1907—1929-ig szolgált,

Diós Sándor tiszthelyettes (V. ker.), 1893—1900-ig szolgált,

Faragó József csendőr (X. ker.), 1893—1896-ig szolgált,

Kiss József tiszthelyettes (V. ker.), 1904—1924-ig szolgált,

Kovács Mihály tiszthelyettes (VIII. ker.), 1901—1921-ig szolgált,

Mixich Ferenc őrmester (VII. ker.), 1890—1900-ig szolgált,

Németh Gyula csendőr (VI. ker.), 1937—1940-ig szolgált,

Varga Nagy Mózes törzsőrmester (V. ker.), 1910—1926-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel örizzük emlékiüket.

HIREK

LÁBADY KÁLMÁN
ny. ezredes

1941 április 3-án tragikus hirtelenséggel elhunyt Sopronban Lábady Kálmán ny. ezredes.

1877-ben született Dunapentele községben. A testületben 1899-től 1931-ig szolgált. Mint hadnagy

szakaszparancsnok Nagyszőlősen, Miskolcon és Eperjesen, majd segédtiszt a kassai kerületnél főhadnagyi és századosi rendfokozatban. Ujvidéken és Kecskeméten mint őrnagy szárnyparancsnok. Mint alezredes Budapesten, Mezőkövesden, Egerben, majd ismét Budapesten és Sásdon szolgál vármegyei csendőrparancsnoki minőségben, végül Budapesten kerületi parancsnok helyettes és anyagraktár parancsnok.

Nyugdíjas éveit Sopronban élte le, ahol általános közszeretettel örvendett. A folyó év januárjában súlyos idegbaj támadta meg, amely most végzett vele.

Április 5-én temették el Sopronban katonai pompával, a hozzátartozók, bajtársak és tisztelők nagy

részvétele mellett. A szombathelyi kerület parancsnoka, *vitéz Pottáry Vilmos ezredes* tiszti küldöttséggel vett részt a temetésen.

A testülethez haláláig ragaszkodó, igaz, derék bajtársat vesztettünk a megboldogultban.

Emlékét kegyelettel őrizzük.

Honvédségi Közlöny. Személyes ügyek. 14. szám. A m. kir. honvédelmi miniszter úr *okirati* dicséret elismerésben részesítette: *Kövári György* kassai VIII. kerület állományába tartozó tiszthelyettest, egy fegyveres rablóbanda üldözésének irányításánál kiváló szakértelemmel és fáradságot nem ismerő kitartással teljesített szolgálataiért, — **tartósan vezényelte: Karabélyos Imre** századost Ungvárról a pécsi IV. kerület tabi szárnyának vezetésére Tabra, *Személyes ügyek. 15. szám.* A Kormányzó Úr Ó Főméltósága *Draskóczy Jenő* alezredes **nyugállományba helyezését** elrendelni méltóztatott. *Személyes ügyek. 16. szám.* Kormányzó Úr Ó Főméltósága legfelsőbb elhatározásával **adományozni méltóztatott** a Magyar Erdemrend tisztikeresztjét *vitéz Vadász István* ezredesnek, Kelet-Magyarország és Erdély egy részének a Magyar Szent Koronához történt visszacsatolása alkalmából a m. kir. csendőrség szolgálatának a katonai közigazgatás keretében történt megszervezése, valamint a katonai és csendőrségi erők helyes együttműködésének biztosítása terén felmutatott kiválóan eredményes és igen hasznos teljesítményeiért, továbbá *Bodrogai András* alezredes **nyugállományba helyezését** elrendelni méltóztatott. A m. kir. honvédelmi miniszter úr **tartósan vezényelte** *vitéz Gerencsér Jenő* őrnagyot Gödöllőről a szombathelyi őrsparancsnok-iskolához és egyidejűleg megbízta annak ideiglenes vezetésével.

Honvédségi Közlöny. Szabályrendeletek. 14. szám. Lábbelik talpalása. Megállapítást nyert, hogy lábbeli talpalásánál a cipésziparosok a talpaláshoz szükséges bőrt a kellő puhaság elérése céljából túlzottan kiáztatják, aminek következtében a talpbőr tartóssága 20–70%-ig csökken. Minden talpbőrt felerősítés előtt legfeljebb 5–10 percig kell áztatni és utána rongyba beesavarva, de le nem törölve, kb. 10 óráig kell pihentetni. Ezáltal a talp megfelelő rugalmasságra tesz szert, könnyen felerősíthető és az értékes alkatrészeit sem veszti el. **17. szám.** Pályázati hirdetések a m. kir. honvéd „Ludovika Akadémia” és a „Bólyay János” honvéd műszaki akadémiákon, valamint a m. kir. „Hunyadi Mátyás” közegyes honvéd középiskolai nevelőintézetbe való felvételre az 1942/43. tanévre. A m. kir. honvédelmi miniszter úr 98.064/eln. 20.—1941. sz. körrendelete: Nyugdíjokmány kiállítása és kiadása a nyugállományba helyezett csendőr legénységi egyének számára.

Csendőrségi Közlöny. Szabályrendeletek. 14. szám. Tényleges állományú csendőrtiszteknek és azok családtagjainak magaslati helyen való üdültetése. Bőrtalpu lábbeli, valamint a talpbőr forgalmának szabályozása. A Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi területeken az erdei szalonka vadászati tilalmi idejének megállapítása. Tűzifa és szén kereskedői forgalmának korlátozása. **15. szám.** Gumiabroncsok elidegenítésének és felhasználásának, valamint a gépjárművek közúti forgalmában való használatának korlátozása. Csendőrség közétkezéseinek és ráutalt közigazdálkodásainak központi zsírelátása. **16. szám.** A bajai közlekedési őrs áthelyezése Kaposvárra, a gyulai közlekedési őrs áthelyezése Szegedre. M. kir. csendőr nyomozó iskola felállítása.

Belügyminiszter úrtól pénzbeli jutalomban részesültek, a kassai VIII. kerületben: Gonda István, Császár János, Magasi Péter, Buzási Sándor, *vitéz* Tamasy István alhdgy.-ok, Pomázi Mátyás, Domonkos László, Kiss Sándor III., Léval Ádám, Tökés József, *vitéz* Németh András, Gilányi Sándor, Kun András, Vértés György, Dani József, Serégélyes Márton, Kertész Miklós I., Darvas András, Sárvári József, Kerégyártó Mihály, Obázi Imre, Kemény Gyula, Farkas Imre I., Emődj Dániel, Dankó Mátyás, *vitéz* Héjja Benedek, Kalocsai János I., Gonda András, Szabó János II., Nagy József XI., Tökés Miklós thts.-ek, Elek Zsigmond tőr.-, Csikós Imre, Császi Lajos őrm.-ek, Bernáth András csb., a *kolozsvári IX.*

kerületben: Baráth Sándor, Horváth Gábor I., Nyeste Ferenc, Ványa Péter, Vigh György, Fülöp János, Faragó Sándor, Barna János, Mészöly István alhdgy. ok, Tóth László, Izsáki József, Nagy Lajos V., Török István, Ludván István, Nagy János, Solyom Jenő, Pandur János, Mogyorósi Imre, Szabó János, Kuti Gábor, Székely János, Szabolcs Sándor, Kenyeres József, Nagy György Ferenc, Kozma István, Tóth Ferenc, Major Sándor thtts.-ek, Tamás András tórm., Hajnal János őrm.

Hadtestparancsnoki dícsérő okirattal való ellátás. A m. kir. VII. honvéd hadtest parancsnoka *Karácsony József* őrnagyot Erdély megszállásával kapcsolatosan kifejtett átlagon felüli teljesítményeiért, a m. kir. VIII. honvéd hadtest parancsnoka dr. *Hegyi József* főhadnagy-hadbíró a hdt. pk. ügyészenél teljesített kiváló és értékes munkájáért hadtestparancsnoki *dícsérő okirattal* látta el.

Csendőrfelügyelői dícsérő. A m. kir. csendőrség felügyelője *Domonkos László* századost, aki mint szárnyparancsnok, hivatását teljes odaadással, buzgalommal, kiváló eredménnyel töltötte be, *dícsérő okirattal* látta el.

Csendőrfelügyelői dícsérő okirattal kapott: a kassai VIII. kerületben: *Antal Antal* thtts.

Kerületi parancsnoki dícsérő okirattal kaptak: a kassai VIII. kerületben: *Máté Antal* szv. alhdgy., *Antal Károly*, *Tóth József* III., *Kovács Lajos* III., *Vadász Mihály*, *Patonai József*, *Kun András*, *Gál András*, *Szalóki István*, *Horváth Nándor*, *Medgyes Lajos*, *Szabó István* II., *Nagy Imre*, *Tóth Lajos* II., *Barta Miklós*, *Edvi Lajos*, *Szücs Miklós*, *Nagy János* I., *Gécei Márton*, *Dueza István* thtts.-ek, *Baráth István*, *Oláh József*, *Darvas József*, *Bartis Lajos*, *Telep Ferenc* irodai thtts.-ek, *Porcsalmi Mihály* szv. thtts., *Török Ferenc*, *Hegyi László*, *Szemcs József*, *Lakatos Imre*, *Fazekas János* I., *Kovács István* I., *Tiborcz Ferenc*, *Fekete Lajos*, *Demeter Mihály*, *Vas József* I., *Sáfár Pál*, *vitéz Pásztor Gábor*, *Mátyás Ferenc*, *Belső Ferenc* I., *Técsi Dezső*, *Trencsényi József*, *Mészáros József* tórm.-ek, *Bagi Sándor*, *Csépke György* irodai tórm.-ek, *Bányai József*, *Sass István* I., *Szabolcs István*, *Dávid Lajos*, *Németh Sándor* II., *Bognár Pál*, *Dézi Béla*, *Márton Benjámin*, *Varga Lajos* őrm.-ek és *Fodor Kálmán* cső.

Kerületi parancsnoki nyilvános dícsérő kaptak a kassai VIII. kerületben: *Litkei Ádám* thtts., *Juhász-Nagy János* szv. thtts., *Zagyva János*, *Vadász Lajos*, *Ködböcz Mihály* tórm.-ek, *Szabó László* I., *Illés Sándor*, *Molnár Lajos* I., *Nagy György* I., *Almási János*, *Eesódi Kálmán*, *Szászhalmos József*, *Havas Ferenc*, *Erdei Jenő*, *Király Sándor* II., *Fábián József*, *Solyom Tamás*, *Kiss István* II., *Berényi Mihály*, *Ráski István*, *Mogyorós Gál*, *Kiss Lajos*, *Medve Sándor*, *Borbás György* őrm.-ek, *Palik Gábor*, *Bodnár Béla*, *Szegedi Ferenc*, *Dajka István*, *Veres László*, *Bocsi Imre*, *Takács Jenő*, *Kasza Károly*, *Kerekes István* cső.-ök és *Papp Illés* prb. cső., a *kolozsvári IX. kerületben:* *Csordás Sándor* őrm. és *Boros István* II. cső.

Csendőrségi felszerelési anyagraktár parancsnoki nyilvános dícsérő kaptak: *Kovács János* III. tórm.

Csendőrségi jutalmazási alapa felajánlott jutalékok. A *székesfehérvári II. kerületben:* *Palli Gyula* tórm., *Vig Gyula* cső. egyenkint 18 P, *Iláczházi Ferenc* thtts., *Cseh János* őrm. egyenkint 1 P 67 f, *Zalka Lajos* cső. 1 P 66 f, *Váradai József* thtts., *Gulyás László*, *Karakai Károly* cső.-ök egyenkint 5 P, *Szabó Sándor* II. cső. 49 P 12 f, *Cserjés Imre* őrm., *Antal Jenő* prb. cső. egyenkint 7 P 46 f, *Varga István* II. cső. 4 P 97 f; a *szombathelyi III. kerületben:* *Horváth József* I. tórm., *Tripák Mihály* cső. egyenkint 10–10 P, *Falusi István* thtts., *Móricz István* tórm., *Szöllös Sándor* cső. együtt 5 P; a *pécsi IV. kerületben:* *vitéz Csapó Albert* tórm., *Hári Ferenc* prb. cső. együtt 15 P, *Tóth Imre* III. őrm., *Tóth Ferenc* VI. cső. együtt 9 P 88 f, *Garai Zsigmond* tórm., *Káplár Mihály* cső. együtt 6 P 52 f, *Kálmán Imre* II. tórm., *Mohácsi Lajos* cső. együtt 14 P 90 f, *Nagy Sándor* tórm., *Harmat György* cső. együtt 24 P 86 f, *Polgár György* thtts., *Meződi Ferenc*, *Kovács Béla*, *Vizi György* és *Szabó József* cső.-ök együtt 24 P 86 f, *Boros József* tórm., *Nagy János* V. cső. együtt 15 P 92 f, *Birkás István* tórm., *Váczai Nándor* cső. együtt 9 P 94 f, *Hegyháti József*, *Rigó Sándor* cső.-ök együtt 4 P 62 f, *Baranyai Lajos* nt. őrm. és *Kisházi Gyula* cső. együtt 5 P; a *debreceeni VI. kerületben:* *Tallódi József* thtts., *Bóti János* tórm., *Csaplár Ferenc*, *Szombathy Lajos*, *Garamvölgyi János* őrm.-ek egyenkint 2 P 50 f, *Szilágyi Lajos* őrm. 15 P, *Mike János* őrm. 5 P, *Rádi József* cső. 17 P 50 f, *U. Nagy József* thtts., *Gödrli Zsigmond* tórm. egyenkint 4 P 08 f, *Oláh István* tórm., *Dózi Lajos* cső. egyenkint 7 P 96 f, *Orosz László* tórm., *Barta Lajos* őrm. egyenkint 75 f, *Gyömbíró Kálmán*, *Deák László* cső.-ök egyenkint 1–1 P; a *miskolci VII. kerületben:* *Szabó János* őrm., *Fügedi István* cső. együtt 5 P, *Szekeres István* alhdgy., *Pirinyi Elemér* cső. együtt 10 P, *Kasza József* őrm., *Pataki András* prb. cső. együtt 5 P, *Harcos Jenő* őrm., *Máté Miklós* cső. együtt 60 P, *Kapitány Zoltán* cső. 5 P, *Földes Ferenc* thtts., *Palkó Miklós* őrm., *Kassai Imre*, *Sallai József* cső.-ök együtt 10 P 88 f, *Madarász Kálmán* tórm., *Isaszegi András* cső. együtt 2 P 46 f, *Ferenczy Márton* thtts., *Józsa Mihály* őrm., *Domán Ferenc*, *Gulyás Márton* cső.-ök együtt 3 P 88 f, *Kovács Imre* thtts., *Mátyás Márton* cső. együtt 17 P 84 f, *Miklós Mihály* tórm. 12 P 43 f, *Répási Ferenc*, *Báthori István* cső.-ök együtt 7 P 38 f, *Vajas Sándor* tórm., *Vince József* őrm. együtt 2 P 81 f, *Kovács Imre* thtts., *Polgár József* tórm., *Füle Vince* cső. együtt 17 P 40 f, *Kocsis Zsigmond*, *Sipos István* thtts.-ek és *Polgár Imre* tórm. együtt 1 P 26 f; a *kassai VIII. kerületben:* *Zsadányi László* thtts., *Fazekas József* prb. cső. egyenkint 2 P 50 f, *Varga György* őrm. 56 f, *Gyácsi Mihály* cső. 55 f, *Kertész Ferenc* tórm., *Varga Lajos* cső. egyenkint 2 P 91 f, *Képiró László* thtts., *Erdei Miklós* tórm., *Kovács Ferenc* I. cső. egyenkint 5 P 46 f, *Tóth József* tórm., *Papp Boldizsár* cső. egyenkint 5 P 44 f, *Dombóvári Ferenc* tórm., *B. Nagy Kálmán* cső. egyenkint 1 P 25 f, *Pál András* thtts., *Zelenék István* cső. egyenkint 90 f, *Fenyő János* tórm., *Kiss János* cső. egyenkint 1 P 25 f tettenérői és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékokat valamenynyen felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapa. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter úr elfogadta.

Baleset. A rumi őrs állománya tartozó *Orbán Ferenc* prb. csendőrt április 9-én szolgálatteljesítés közben a vonat elütötte. Sérülése súlyos, de nem életveszélyes. A mentők a szombathelyi kórházba szállították.

Pegyverhasználat. A sóskuti őrs állománya tartozó *Kövecses István* csendőr március 25-én, *Zamecsnik Lukács* lopás büntetése miatt körözött egyént szolgálaton kívül elfogta. Más alkalmas eszköz hiányában az elfogott egyén kezét derékszíjával hátrakötötte és így akarta az őrsre elővezetni. A

HEGEDÜS

író és számológép vállalat

óskeresztény cég.

BUDAPEST, V., Szabadság-tér 7.

Telefonszám: 12-32-90

Ha petróleummal világít

Aladdin

lámpát vegyen!

125 gyertyalényes kezelésmentes, lágyfényű világítás. Régi lámpáját átalakítjuk ismertető díjmentesen küld:

Aladdin RT. Budapest, VII., Nyár-u. 7.

Felten és Guilleaume

kábel-, sodrony- és sodronykötélgyár rt.
Bowden lékpázmák és spirálisok.

Budapest, XI., Budafoki-út 60. sz.

IRODABUTOROK

a legmegbízhatóbb kivitelben méltányos áron

Bertalanné

butoraktáróban nagy választékban

Bpest, VII. Rákóczi-út 82. I. em. Telefon. 223-131.

közsegen keresztül folyó Benta patak hídjánál azonban Zamecsnik egyik kezét kiszabadítva, a híd korlátján átvette magát, közben zsebkését elővéve, a derékszíjat elvágta és a sötétben elmenekült, bár Kövecses csndőr üldözés közben kivont kardjának lapjával Zamecsnik kezére kétszer-háromszor rávágott. Zamecsnik sérülése megszökése miatt ismeretlen.

Az érdi őrs állományába tartozó *Homoki Miklós* csndőr és *Porobszki Ferenc* prb. csndőrből állott járőr, a m. kir. 3. honvéd gyalogezred 4. század állományába tartozó *Imre Zoltán* katonát, aki az etyeki löszertárknál felállított őrhelyéről teljes felszereléssel megszökött, április 20-án Diósdligeten el akarta fogni. Nevezett katonaszökevény az őt üldöző járőrt a nála volt puskával célba vette, mire a járőr mindkét tagja ellene lőfegyvert használt. Sérülés nem történt. Járőr a katonaszökevényt elfogta.

Felhívás. Felhívjuk azokat a próbaesndőröket, akik az ungvári és nagyváradí iskolából most mentek ki őrsőkre, hogy a *Csendőrségi Lapok* zavartalan küldhetése végett nevéket és pontos címüket jelentsék be hozzánk sürgősen.

Eladók ruhaneműek, megtekinthetők a szerkesztőségben 8-14 óra között.

Nyugállományú csndőr altisztet keres dobogókői villájába *Fabinyi Tihamér* ny. pénzügyminiszter. Iskolázás lehetősége nincs, ezért olyan nős altiszt jöhet számításba, akinek gyermeke nincs és felesége vállalja a villa állandó takarítását és rendbentartását, továbbá időnként a főzést. Fizetés havi 90 P készpénz és szoba-konyhás lakás. Érdeklődők forduljanak *Spillenberg Béla* igazgatóhoz Budapest, V., József nádor-tér 2-3. szám III. em. 12. Magyar Általános Hitelbank.

Házatlan voltam! Ezzel a címmel jelent meg a Vitézi Rend Zrínyi Csoportja szerkesztésében és kiadásában a „*Regényes hőstörténetek*” 2. sz. füzet, amelyet *Dávid Iván* erdélyi hírlapíró írt meg eleven színekben, valóban érdekesítő és szívbemarkoló módon. *Dávid* maga is átélte a kisebb sors keserveit, megrázó vallomásban számol be Erdély 22 éves szabadságharcáról, melyet megmaradásáért, magyarságáért folytatott az elnyomó idegen hatalommal szemben. A „*Regényes hőstörténetek*” füzetet dohányosboltokban, Ibusz pavillonokban, vagy a kiadónál (Budapest, VIII., Reviczky-u. 4/b.) kaphatók. Egyes szám ára 20 fillér. Évi 10 füzet előfizetési ára 2 pengő, mely összeg megrendelés végett a Vitézi Rend Zrínyi Csoportja Munkatársainak Irodalmi és Művészeti Szövetkezete 58.100. sz. postatakarékpénztári csekkszámájára (bianco csekklepon) fizethető be

MEGBÍZHATÓI KÉNYELMESI ELŐNYÖS

„TAKARÉKOSSÁG”
R.-T DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

124 üzletben nyújt vásárlási lehetőséget,
1 helyen jelent fizetési kötelezettséget,
1 havonta megújuló továbbvásárlás joggal!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI UTALVÁNYOKAT KÉSZ-
SÉGGEL NYUJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-U. 8.

IRÓGÉPEK

PAPIRÁRUK
IRÓSZEREK

KIRÁLYFALVY-tól

a legkedvezőbb részletre

MISKOLC,
Horthy Miklós-tér 18.

Ki tud róla? *Döményi* volt csendőrmestert, aki 1918. évben a németmokrak őrson teljesített szolgálatot, keresi *Traxler Gyula* husztsófalvai lakos, főerdőr. Aki tud valamit *Döményi*ről, közölje a szeklecei őrsrel.

A m. kir. csendőrség egyenruhája és felszerelése című folyóiratunkat helyszűke miatt mai számunkban nem közölhetjük.

SZEMÉLYI HÍREK.

Új szakasparancsnokok. A szombathelyi III. kerületben: vitéz *Kereke János* tiszthelyettes; a szegedi V. kerületben: *Józsa István*, *Nagy János* II. alhadnagy a szakasparancsnoki teendők ellátásával megbíztattak.

Új szolgálatvezetők. A szombathelyi III. kerületben: *Sipőcz Győző* alhadnagy és *Tóth János* I. tiszthelyettes szolgálatvezetői teendők ellátásával megbíztattak.

Új külesoportvezető. A székesfehérvári II. kerületben: *Turi Ernő* tiszthelyettes a külesoportvezetői teendők ideiglenes ellátásával megbíztattak.

Új őrsparancsnokok. A budapesti I. kerületben: *Batkó Gyula*, *Peéri Ferenc*, *Somogyi István* tiszthelyettes őrsparancsnokká, *Borsos János* törzsermester v. ideiglenes őrsparancsnokká; a szegedi V. kerületben: *Kiss Sándor* tiszthelyettes őrsparancsnokká, kineveztek.

Véglegesítették a budapesti I. kerületben: *Szakáts István*, *Halász István*; a szegedi V. kerületben: *Gera Antal*; a miskolci VII. kerületben: *Joó István*; a kassai VIII. kerületben: *Zengő Sándor* csndőröket a próbaszolgálati idő letelte után.

Házasságot kötöttek. A budapesti I. kerületben: *Simon Albert* törzsermester *Schahinger Irén*nel Rákoshegyén; a székesfehérvári II. kerületben: *Földesi Elek* őrmester *Pánczél Juliannával* Pécsmegyerén, *Hunfalusi József* őrmester *Abrahám Etelkával* Csütörtök közsegen, *Merei János* törzsermester özv. *Nagy Istvánné* szül. *Bárdos Juliannával* Pálán, *Csizmázia István* őrmester *Völgyi Margittal* Szőnyön, *Göbölös Imre* őrmester *Tóta Ilona-Teréziával* Kecskeméten, Mo-

Kerékpár, Írógép, Rádió és Gramofon

legolcsóbban **Varga József-nél**

RÉSZLET! CSERE! **GYŐR, Árpád-út 50-
J A V Í T Á S I**

Mi bármely
rendszerű

Írógépet,
Kerékpárt,
Rádiót

ROZNÁR JÓZSEF cég-nél
vásárolunk

Alkatrészek SZOMBATHELY,
Szt. Márton-u. 20. • Telefonszám: 214.

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.
Megbízható keresztény cég. Szakszerű javító űze m.

Megbízható jó
BUTORT csak mesternél rendeljen.

HORVÁTH MIKLÓS
lakberendező-kártyamester

GYŐR, Deák Ferenc-utca 20.

Méltányos árak! • Öskeresztény cég. • Alapítva 1906-ban

FEINER GYULA

Márkus órák
arany órák, ajándéktárgyak megbízható
híviteiben. Kedves fiú. feltételek, szakme-
rű javítások. • Keresztény magyar őrslet.
ÓRÁSEKESZERESZ
SZOMBATHELY
GRÓF SZÉCHENYI-UTCA 8

hácsi Lajos törzsőrmester Alföldi Máriával Székesfehérváron, Bócai Lajos törzsőrmester Varga Eszterrel Mezőlakon, Bokor Béla őrmester Fehér Máriával Pusztaszabolcon, Urhegyi György őrmester Uhliár Ilonával Romhányon, Mátyás István őrmester László Erzsébettel Magyarsókon, Beke Lajos őrmester Eiró Erzsébettel Szabadszálláson; a pécsi IV. kerületben: Benkő János őrmester Törő Juliannával Bezedeken, Horváth Károly I. őrmester Horváth Teréziával Zákányban; a szegedi V. kerületben: Baranyai Béla őrmester Lehóczki Ilonával Solton, Kiss Ferenc I. törzsőrmester Kondorosi Margittal Abonyban; a debreceni VI. kerületben: E. Kovács János törzsőrmester Király Jolánnal Kiskunhalason, Szilágyi Lajos II. törzsőrmester özv. Terhes Mihályné szül. Jánovszky Máriával Szarvason, Sasfalvi Károly őrmester Oláh Piroskával Hajdusámsonban, Rédei Ferenc őrmester Farkas Rozáliával Csorváson; a miskolci VII. kerületben: Baracsi Lajos őrmester Király Saroltával Putnokon, Tököllyi Sámuel őrmester Pázmándi Irénnel Pomázon, Üveges János őrmester H. Kis Magdolnával Mezőcsátán, Zalán János őrmester György Jolánnal Hejőcsabán; a kassai VIII. kerületben: Telek József őrmester Szemere Annával Királyházán, Romhányi András törzsőrmester özv. Weisz Józsefné szül. Pális Annával Nagyhorzsonyban, Kovács Imre III. őrmester Bóde Eszterrel Hódmezővásárhelyen, Tóth József III. őrmester Sztárai Vilmáival Debrecenben, Szoboszlai István törzsőrmester Fejér Erzsébettel Nyírmadán; a marosvásárhelyi X. kerületben: Kosaras József csendőr Bauer Jolánnal, Mohácson, Pinfér Antal őrmester Kubovics Erzsébettel Taksonyfalván, Homoki Mihály törzsőrmester Mráv Máriával Csíkszeredán.

Születés. Barcza Jenő őrnagy feleségének Julianna-Margit-Emma leánya, Rada Károly g. százados feleségének Zsuzsanna-Rozália-Mária leánya; a budapesti I. kerületben: Tálos István törzsőrmester feleségének Imre-Ferenc fia, Egerszegi Zsigmond tiszthelyettes feleségének László-István fia; a székesfehérvári II. kerületben: Horváth János tiszthelyettes feleségének János-József fia, Fülöp József I. tiszthelyettes feleségének István-József fia, Dinga János tiszthelyettes feleségének László-György fia, Párizs György törzsőrmester feleségének György-Sándor fia, Kovács Sándor III. törzsőrmester feleségének Ibolya-Mária leánya; a szombat-helyi III. kerületben: Horváth Mihály I. tiszthelyettes feleségének László-Mihály fia, Salamon János II. tiszthelyettes feleségének Miklós-János fia, Szabó Sándor IV. törzsőrmester feleségének Ida-Ilona leánya; a pécsi IV. kerületben: Ferenc András törzsőrmester feleségének Erzsébet leánya, Németh Sándor II. törzsőrmester feleségének Éva-Julianna leánya, Kömives Pál törzsőrmester feleségének Pál fia, Vig János őrmester feleségének Zoltán fia, Toldi József tiszthelyettes feleségének Anikó-Piroska leánya; a szegedi V. kerületben: Dóczy Gyula őrmester feleségének Gyula fia, Havas János őrmester feleségének János fia; a miskolci VII. kerületben: Kápos János törzsőrmester feleségének Blanka-Ágnes leánya, vitéz Tóth Albert törzsőrmester feleségének Zsuzsanna-Katalin leánya, Terényi Ferenc tiszthelyettes feleségének Zoltán-Géza fia.

Halálozás. Czagány Sándor őrmester felesége szül. Horváth Erzsébet Mezőzomboron meghalt.

„ATLANTIS”

kelmefestő és vegytisztító üzem
VI. HEGEDI'S SÁNDOR-UTCA 8.
Telefon: 22-45-10. Flók: IX., LONYAY-UTCA 51. SZÁM.
Püggönytisztítás! Minta utáni festés! Szőnyegtisztítás!
Öskeresztény cégi A testület tagjainak 5-10% engedmény

Ápoljuk pótolhatatlan autó- és kerékpár-gumijainkat, konzerváljuk

PROTEGOM-MAL

A PROTEGOM megőrzi a gumi rugalmasságát, megóvja az elöregedéstől, kiszáradástól Magyarországi vezérképviselőt:
PROTEGOM PATENT műszaki és kereskedelmi vállalat,
Budapest, V., Hollán-u. 22. :: Tel.: 115-543.

Szerkesztői üzenetek.

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átciszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalra és félhasábosan lehetőleg trógéppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kézirattal nem foglalkozunk. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímzett és válaszbélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közzléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnymatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem trunk, akkor sem, ha a beküldő válaszbélyegget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozánk intézett

Növényhús

az egészséges és gazdaságos étkezés alapja.
10 dkg 4 személyre sült vagy főltelék.
Kapható: MEINL üzletekben és Növényi Tápszert üzem, Bpest, VII., Buszár-utca 10. sz.
TELEFON: 221-136.

Otthon, szolgálatban
10 perc alatt kész a
BÉBÉ SONKÁS BAB,
BÉBÉ BORSÓ,
LENCSELEVES

LUDVIG

Éremverő műintézete és Bronzműrugyára
MÁRS, MÚSp, MLSz, KISOK. A HONVÉDELMI MINISZTERIUM
STB. SZÁLLÍTÓJA KÜNTETVE TÖBB RZÚST ÉS
ARANYÉREMMEL. Öskeresztény cég.
Budapest, VIII., Thék Endre-utca 18. — Telefon: 137-621.

levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma, vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másról nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtilisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrlegénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlegénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni, kérjük, hogy ezt a borítólapon 3-ik és 4-ik oldalán nyomtatott levelezőlapra tegyék.

19410. Gratulálunk. Örüljön az eredménynek.

K. I. ny. thts. Egerág. A küldött lapokat köszönjük. A többit is küldje be az esetben, ha egyáltalán nincs reá szükség, szívesen vesszük.

Vérző szív. Ha vannak is kopasz vagy kopaszodó völegények, az nem oka annak, hogy bajtársaink asszonyairól, családjaikról a szeretet hangján meg ne emlékezzünk. Bizza ezt csak reánk. Ez a megemlékezés Önnek is jól fog esni, ha sorra kerül az engedélyesek között. Ön is és mindenki, aki csak kicsikét is katonának vallja magát, tudja, hogy rendszer, szabály, előírás határozza meg a nősülést, nem a kopasz vagy nem kopasz fej.

Eszkárosi órs. Miért csak most, négy hónap múltán kéri?

Continental írógépek képviselője

JUHÁSZ IMRE

SZÉKESFEHÉRVÁR, Rákóczi-u. 2.

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

Mi **BÜTORT** a legegyszerűbbtől a legkülönlegesebb kivitelűig
FEKETE VILMOS bútort, bútort, bútort
műbútor asztalosmester
bútorcsarnokából vásárolunk
Székesfehérvár, Színház épület
A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek
Mélynyos árak! Kiváló munka!

ZALKA LAJOS

EGYENRUHÁZAT SZÉKESFEHÉRVÁR, Nádoru. 35.

FELSZERELÉSI CIKKEK TELEFONSZÁM: 8-19.

URI SZABÓSÁG A magy. kir. csendőrség szerződéses szállítója.
Az O. R. l. megbizottja — A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

Mi **Órá-ékszeri**

REGÉNYI LAJOS

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ CÉGNÉL VÁSÁROLUNK

Alpaca evőszekők. Ajándéktárgyak. Kedvező fizetési feltételek. Megbízható bevásárlási forrás.

Székesfehérvár,
Kossuth L-u. 2.

Többeknek. Csak azoknak küldhetünk szolgálati könyveket, akik a rendelést a lapunkban közzétett módon eszközlik. Más megrendelést nem vehetünk figyelembe.

P. I. őrmester Nagyrákóc. Utánajártunk, sajnos, már nem lehet segíteni. Annál rosszabbul esik ez, mert az önök őrséről azt mondta egyik előjáró, hogy kevés olyan jó őrsőt talált. Ne veszítsék el kedvüket, értékükből — egyenkint és összesen — semmit se von le a sajnálatos eset. Üdvözlét.

Falusi. Abból, amiket leír, kemény férfi, kiváló hazafi arca tűnik elé. Megrendülten olvastuk néhány mondatát; a nagyon beteg asszony s az Ön helyzetét mint ember, mint családfelelős szintén átértéztük. Szeretnénk megszoritani az Ön kezét, szeretnénk szemébe nézni és azt mondani: Ritka erős lelkű, talpig férfi Ön, aki így viseli a szolgálati gondok tömege mellett a maga bajait. Minden dicséretet megérdemel. Jogosnak találjuk, ha jelenti helyzetét és kéri, hogy súlyos beteg feleségére tekintettel helyezték át oda, ahol a gyógykezelés lehetséges. Legyen kérelmében oly részletes és oly őszinte, mint hozánk írt levelében. Üdvözöljük.

India Sz. B. Ha Önnek egyik vágya „a szép és elegáns ruha”, megtalálhatja — a testületen kívül. A ruha — semmi. Az ember, aki viseli, teszi azt — értékessé. Ez a lényeg és nem az elegancia. Fiatal ember Ön, aki jobb, ha az öreg, becsületben öszült bajtársakat megkérdezi: szép-e a ruhájuk? Kérdezze meg az Erdélyben élő volt bajtársakat: vajjon mért rejtegették 22 éven át a ruhájukat? Ami az előléptetés és nősülésről írt sorait illeti, arra az a megjegyzésünk ismét: kérdezze meg az idős bajtársakat, akiket kövessen szorgalomban, munkában, felfogásban és igyekezzék elsajátítani azt a szellemet, amely a testületet nagyra, híressé, megbecsültté tette. Törődjék sokat, nagyon sokat a kötelességeivel és ne törje a fejét másokra tartozó dolgokon. Végül még megemlítjük: a csendőr mindig szolgálatban van, sor kerülhet fellépésére, fegyverhasználatra, mert a rend helyreállítása vagy megóvása azt követeli. Mit tenne a csendőr, ha csak szurony lenne az oldalán? Ismétljük: nagyon fiatal ember Ön, aki fogadja meg tanácsunkat és — keresse az idős bajtársak társaságát, keresse kötelességeit, így jó csendőr lesz, ellenkező esetben — könnyen elbukik!

Haladás. Aránytalanság. Türelmet kérünk, szóvátettük.

33.333. Névtelen levéllel nem foglalkozunk.

Türelmem. A járőr sáros eszímáját senki sem kifogásolhatja. Ha ezért felelősségre vonnák, panaszra mehet.

foto Schreil Sp. 1936

DEICHSSEL

gázvezeték

BUDAPEST
Váci-út 98 T. *29-89-96
Külföldi testvérvállalatok: Hindenburg 0/6 Witkowitz (Németország)

B. B. próbacsendőr. Köszönjük a megszólítást, úgy látszik azonban, némi tévedés van benne: mi ugyanis nem vagyunk „tisztelt cég”, sőt semmiféle cég sem. Mi a *Csendőrségi Lapok* szerkesztője vagyunk, a testület tagjai, csendőrök, akiknek sok-sok munkánk, feladatunk van, de akármennyi, cégszerű még sincs. Ami pedig levele aláírását illeti, megmondjuk öszintén: így a cégek ügynökei írnak alá. Elismerjük, hogy fiatal ember, duzzadó önértéssel, sok-sok nekidurálással tapogattja az élet útjait, de azért megtisztelhetne bennünket azzal, hogy aláírja nevét rendesen. A szerénység és az illem tudása nem volt még senki kárára. Kérését azonnal teljesítettük.

Dóczy tiszthelyettes. Szombathely. Igaza van, úgy is csináljuk. Köszönjük, hogy ebben a munkánkban nemcsak a lap-példányok felajánlásával támogat minket. Reméljük, hogy bajtársaink segítségével sikerül a tervünk: ellátni testvérőrsünket az új területen a Csendőrségi Lapokkal. Üdvözlét!

Cuha-völgye. Minthogy az illető ismeretlen tettes ellen tette meg a valóságunk meg nem felelő feljelentést, büntetendő cselekmény nem állapítható meg, de a hiábavaló nyomozással okozott költségeket (vez. pótdíj stb.) be lehet rajta hajtani. Ezt az osztályparancsnokságnak kell bejelenteni, további intézkedés végett. Olvassa el a Pinczés Btk. 1940. évi kiadásának 479. oldalán írtakat.

Sz. M. Váchartyán. Úgy van, ahogyan Ön tudja: nyugállományba helyezéskor azt a lakáspénzt utalványozzák, mely a nyugállományba helyezettnek utolsó állomáshelye szerint illetékes. Ha azonban a nyugállományba helyezéstől számított 1 éven belül lakóhelyet változtat az illető, a lakáspénz is változik. A lakóhelyváltoztatást, helyhatósági bizonyítvány csatolásával be kell jelenteni a gazdasági hivatal útján a B. M. úrnak. Ha a nyugállományba helyezett kisebb lakáspénz-osztályba tartozó helységbe költözik, lakáspénzét leszállítják, ha magasabbra, akkor felemelik, de legfeljebb a IV. lakáspénz-osztály összegéig, még ha magasabb lakáspénz-osztályba tartozik is az újabb letelepedés helye. Az 1 évi határidő leteltével a lakáspénz többé nem változik. Egyébként megnyugtadjuk, a gazdasági hivatal tudja a dolgát.

Igazság. A közzéadásban való részvételre kötelezetek betegség, üdülés, vagy szabadság matti távolléte idejére a közzéadás terhehez bizonyos mértékben hozzájárulni kötelesek. Amint tudja, a kórházban levőktől napi 50 fillért vonnak le erre a célra, a szabadságon levők pedig az étkezési pénz 20%-ával járulnak hozzá ehhez. Hogy milyen célból van az illető szabadságon, az mindegy.

Kinek volt igaza. A Sznt. 396. pontjának 4. bekezdése értelmében helyesen járt el. Ez a pont világosan megmondja, hogy az elfogott gyanúsítottat egy másik érdekelt őrsnek nem az elfogást végző őrstől kell ilyen esetben kérnie, hanem attól a bíróságtól vagy hatóságtól, amelynek őt az előbbi őrs átadta.

M. J. Mohács. Egyoldalú tényállás alapján nem adhatunk választ. Jelentse be az esetet a járási katonai parancsnokságnak.

Gyalu vár. A kéredezett rendfokozata: tart. főhadnagy, címe: Budapest, XIII, Révész-utca 19–21.

Kérdés. Őrmeisteri rendfokozattal is jelentkezhetik őrsparancsnok iskolába, rendelet van rá. Azóta biztosan be is adta jelentkezését.

Remény. Jugoszlávia megsemmisülése folytán eddig talán meg is szabadult az illető. Ha nem, jelentsék az esetet a H. M. úrnak és kérjék intézkedését.

Nagy eső. Az illetők feljelenthetők a Btk. 331. §. 2. alpontja alapján. Idősebb bajtárs megmagyarázza ezt Önnek, Állomáshely és kelt feltüntetése nélkül ne írjon máskor levelet.

P. A. Tótkomlós. 1. A Cs–20. Határozványoknak nincs olyan rendelkezése, hogy a szolgálatban álló s így a közzéadás étkezésében részt nem vevő járőrök részére az étkezési pénzt, vagy annak bizonyos hányadát vissza kellene fizetni. Több alkalommal üzentük azonban már, hogy az étkezési pénzt 20%-kal felemeljen fizető, nehezebb anyagi viszonyok között levő nemténylegesen csendőrökkel szemben indokoltnak tartjuk, illetve tartottuk a napibetét visszatérítését olyan esetekben, amikor a közzéadás táskaélelmet nem ad s a szolgálati távollét több napra terjed, tehát a rendes szolgálat szokásos idejét túlhaladja. Ez azonban csak a mi véleményünk s ha a bajtársak nem tudnak ilyen alapon megállapodásra jutni, döntésért a szárnyparancsnoksághoz fordulhatnak. Leszerelt nemténylegesen utólag ilyen kérelmekkel persze már nem állhatnak elő. — 2. A Cs–20. Határozványok 123. pontja értelmében a közzéadásban részvételre kötelezetek szabadságuk idejére csak 20% levonásával kapják vissza az étkezési pénzt. Ez alól a nemténylegesen sem mentesek. — 3. Furesának találjuk, hogy a közzéadásban résztvevő nemténylegesen bajtársnak a közzéadásban nem vállalta el a fehérmű mosatását. Úgy látszik, hogy egyes helyeken a fillér előbbrevaló, mint a bajtársias segíteni akarás. Ilyen helyen a parancsnoknak kell közbelépnie és megteremteti a bajtársias szellemet.

Királyhágó. Mielőtt áthelyezték Önt, 6 hétnél huzamosabb ideig volt vezényelve. Így erre az időre a Cs–20. Határozványok 17. pontja értelmében kamatot kellett volna kapnia vagyonrésze után, áthelyezésekor pedig a Cs–20. Határozványok 80. pontja szerinti részesedést, illetve ha csökkent a vagyon, a károsodást kellett volna az Ön terhére betudni az addig befizetett vagyonrész (160 P) arányában. Megkísérlelheti a szárnyparancsnokságnak bejelenteni és döntést kérni, bár az azóta eltelt huzamosabb idő miatt már idejét multnak látszik az ügy.

Bármely márkás **RÁDIO** vételénél forduljunk bizalommal

Gazelli Árpád céghez

Kolozsvár, Mátyás király-tér 2. városrészen. Villanyzerelés, rádió javítások és alkatrészek, esillárok. Kedvező fizetési feltételek.

BUTORT

bizalommal vásárolhatunk MESTITZ butorüzletében
KOLOZSVÁR, Deák Ferenc-u. 30.

Kedvező fizetési feltételek. ALAPÍTÁSI ÉV 1869.

EXAKTA

A sokoldalú egyszemű tükörreflexkamara a csendőség munkájára is kiválóan alkalmas: Rendszeres 1/1000–12 másodpercig, önkilondás, csatlakozás villanófényfelvételekhez, közepek közeli felvételek számára. (Ujlenyomatok stb. fényképezésére) ismertetés díjtalan!

Thagee
BRANDENBURG

Dresden-Str. 158/159
Magyarországi vezetőképviselet: **Kubaneck**
H. A. Budapest, V.,
Bálvány-utca 24. szám.

Nyugdíjkiegészítő Biztosítás

felesége, gyermeke jövőjét gondtalaná teszi. Szíveskedjék elolvasni a lap március 1-i számához mellékelt nyomtatványt. Felvilágosítással — személyesen vagy írásban — készséggel áll a m. kir. Csendőség tagjainak rendelkezésére a

Foncière Általános Biztosító Intézet

Központja: BUDAPEST, V., Sas-utca 10.

Vidéki képviseltek az ország minden városában.

Lehel. 1. Az államvasúti szolgálatát csak abban az esetben számítják be, ha a vasúti nyugdíjpénztárnak tagja volt. Ebben az esetben kérjen a volt államvasúti üzletvezetőségtől igazolványt arról, hogy a nyugdíjpénztárba a díjakat annak idején befizette. Ezt az igazolványt terjessze elő szolgálati úton a kerületi parancsnoksághoz és kérje, hogy államvasúti szolgálatát — mint nyugdíjba beszámítható szolgálati időt — állományparancsban tárgyalják le. A nyugdíjba beszámítható szolgálati idő csak a 18. életévtől kezdődik. A kerületi parancsnokság megvizsgálja a kérést s ha a törvényes követelményeknek megfelel, teljesíti. — 2. Közölje a kitüntetés adományozó rendelet számát és keltjét s ismételje meg a kérését is, mert a hozzánk írt leveleket válaszként azonnal megsemmisítjük.

Károly csapatkereszt. Rendfokozata alezredes, címe: Munkács, gyalogsági laktanya. Megjegyezzük, hogy a Károly-csapatkereszt igénylésétől már elkészt, a határidő már rég lejárt. Csupán a visszatért területeken lakók igényelhetik még. A községi jegyző (vagy járási katonai parancsnokság) megadja a szükséges felvilágosítást.

Vitaúzó. A régebben szolgáló a rangidős.

Vigyázat Keletről. A nemesség igazolására nézve olvassa el 1939. évfolyamunk 687. oldalán „Szentpéterúr” és 762. oldalán „Zalaegerszeg” jellegű üzenetünket. Ezek a számok már az Ön őrén is megvannak.

Vámör Irja meg, hogy mettől-meddig szolgált a honvédségnél, csendőrségnél, mikor és hogyan távozott (nyugdíjazták, kötelezőjének lejártával leszerelt), mióta áll polgári szolgálatban, mennyi volt a megszaktás a katonai, csendőri és polgári szolgálata között. Enélkül nem tudunk válaszolni.

Vészto. Nemesi előnevet azok használhatnak, akiknek nemessége és a nemesi előnév használatához való joga igazolva van. Az igazolásra nézve mi számunkban „Vigyázat Keletről” jellegű üzenetet talál. A megkülönböztető nevet, illetve betűt az egy községben lakó azonos családnévűek megkülönböztetésére használják, de nem mindenütt és nem álta-

Könyv-, papír-, írószer-, kegytárgy szükségletünket szerezzük be

az „**ŐRSZEM**”

könyv, papír és kegytárgy kereskedésben
NAGYVÁRAD, Szilágyi Dezső-utca 1. Színház hátamögött.

Csendőrijárőr

éjjeli portyázásain csak

Pertrix

elemmel világítson

Minden szaküzletben kapható!

Világhírű Merinofort nemes-spórák juhsajtot szállít; karikákban, dobozban szeletelten és vajjal passzított állapotban. Minden mennyiségben szállítunk I-rendű Merinó-juhtúrót.

Spöttle Testvérek

böndönben és cellophánban adagolva. Továbbá körözött Merinó juhtúrót és keverttúrót rendelést veszünk fel tetszés-szerinti csomagolásokban.

Merinofort Juhsajtgyára
Budafok, Tóth József-u. 21
Telefon: 269-705

lánosságban. Akinek anyakönyvében nem szerepel ilyen megkülönböztető betűjelzés, esetleg név, hivatalosan nem is használhatja. Egyebekben az anyakönyvvezető erre nézve bővebb felvilágosítással is szolgál, ha szükség van rá.

Zetelakai őrösöt kérjük, értesítse Babos Lajos zetelakai elpészt, hogy Babos István ny. törzsrörmester Mezőtúron, Egres-u. 21. szám alatt lakik.

M. Gy. ny. törm. Az 1938:XXXI. t.-c. 28. §-a szerint: „Szőlőben, szőlőskertben és gyümölcsösben a szomszéd határtól (megsyétől) szőlőt, szedret és bokornövényeket 60 cm-nél, törpefát két méternél és bármilyen más fát hét méternél közelebb ültetni nem szabad. Ez a tilalom a legfeljebb egy méter magas sövényekre nem terjed ki.” A törvény azért tiltja a megnevezett helyeken fának hét méternél közelebb ültetését, mer a fa árnyéka és gyökérzete a szőlő, illetőleg gyümölcsfa fejlődését zavarja. Ámbár a törvény nem mondja ki határozottan, hogy a tilalom a szőlők, szőlőskertek és gyümölcsösök szomszédságában levő tagbirtokra (pl. szántóra) is kiterjed-e, az elérni kívánt célból, t. i. a szőlőbirtokokosok háborításának elkerüléséből következik, hogy ha a szőlő vagy gyümölcsös szomszédságában szántóföld vagy egyéb tagbirtok van, annak a tulajdonosa sem ültethet fát a szőlő meggyéjéhez közelebb, mint a törvény megengedi. Különösen vonatkozik ez az akácára, amely igen szétágazó gyökeret és sarjat ereszt. Azt hisszük, hogy ha perre viszik a dolgot, a bíróság is kötelezni fogja az akácok kivágására.

S. Gy. eső. Nincs jogszabály, amely előírná, hogy a kereskedő cégtáblájának milyen nyelvűnek kell lennie.

Sz. I. II. eső. Köröstarasa. 1. Ha a fagally a eseléd tulajdona volt, akkor az inlézőnek nem volt joga az elszállítás megakadályozni. Ha az elvitelt erőszakka vagy fenyegetéssel akadályozta meg, zsarolás gyanúja látszik fennforogni. — 2. A befizetett napibetétet csak a Cs.—20. Határozványok 29. pontjában felsorolt esetekben kell visszatéríteni. Ha tehát a járőr több napon át az őrállomáson kívül nyomoz és az étkezésben nem vesz is részt, a napibetét visszatérítésére nincs igénye. Nem is volna értelme ilyen esetben a napibetét visszatérítésének és csak állandó, felesleges elszámolásokat okozna, mert a közzgazdálkodás tagjai körülbelül egyformán teljesítenek külszolgálatot és így az el nem fogyasztott étkek száma is kiegyenlítődik.

Szarvas. A zsidó talmudiskolák ügyét az 1877 augusztus 24-én kelt 20.521/1877. V. K. M. rendelet szabályozza. E rendelet szerint a zsidó talmudiskolák, ha valamelyik hitközség vagy imaegyesület vezetése és ellenőrzése alatt állanak, zugiskoláknak nem tekinthetők. Talmudiskolában kizárólag izraelita vallástant szabad tanítani, világi tantárgyakat (pl. nyelvtant, számtant, földrajzot stb.) nem. Jogszabály nem tiltja, hogy a zsidó talmudiskolában vasárnap is tanítsanak, mert a törvény vasárnapokon és ünnepnapokon csak az ipari

IRÓGÉP

vétel
eladás
csere

kedvező részletre

NAGYVÁRAD, Rákóczi-út 13. Telefon: 20-35. Díjtalan árajánlat
Szakszerű javító üzem.

MOCSÁRY -nál

CSENDŐR GYŰRŰK

Ezüstből csendőrféjjel szép kivitelben monogrammal 14 pengőért 3 havi részletre is fizethető.

SASVARI JÓZSEF
Budapest, IV., Régi posta-utca 10. sz.

BŰTOR

LŐRINCZ fehér- és máhutorasztalos. Űzlet: VI., Király-utca 89. Űzem: VI., Podmaniczky-utca 41. Telefon: 319-956. Saját készítményű konyhák és előszobabűtorok állandóan raktáron, avagy rajz szerint készülnek. Háló, kombinált és műbutor raktáron. Űskerevű avagy cser. A testület tagjainak képzésű vásárlású: 5%, engedmény, avagy kedvezményes fizetési feltételek.

munka szünetelését rendeli, a tanítás pedig nem ipari munka. A talmudiskolák közegészségügyi felügyelete a főszolgabíró, illetőleg a járási tisztí orvos hatásköre. Ha a csendőr e tekintetben kihágást észlel, jelentse a főszolgabírónak.

V. J. prb. cső. Enyicke. Címváltozását elintéztük. A szolgálati könyvek megrendelési módját közöltük lapunkban. Attól eltérő megrendelést nem vehetünk figyelembe.

K. L. cső. Gölle. Előbbi üzenetünk az Ön rendelkezésére is vonatkozik.

T. Gy. alhdgy. Nagyvárad és G. F. prb. cső. Szabadbattány. Olvassa el „V. J. prb. cső. Enyicke“ jellegű üzenetünket.

D. G. Székelyudvarhely. Bagyó Antal nyug. alhadnagy, Debrecen, Nyíl-u. 14.

Bizakodó. 1. A kerületi parancsnokságtól kérheti, hogy várakozási idejének lejártá előtt felülvizsgálat alá állíttassék. Ha mód van rá, a kerület intézkedik. Áthelyezést vagy más beosztást akkor kell kérnie, ha újból ténylegesen szolgál. Ha nem Ön a hibás abban, hogy az asszony el akarja hagyni, hátránya nem származik belőle. Az asszony csak menjen, ha akar, de nem helyeseljék ezt, ha Önben a hiba. 2. A regisztrálna a hajóközbőléssel összefüggő meghatározás. A hajóközbőlés a hajó ürtartalmának kiszámítása a rakódhatóság megítélése céljából. Ennek az eljárásnak további magyarázása nincs helyünk. 3. Bizonyára megvan ennek az oka, mi nem kutathatjuk. 4. Ez sem tartozik reánk.

Gárdony. 1. Minthogy az eredeti állomáshelyére történt bevonulásáig gyakorlati pótdíjat kapott, napidíj nem volt illetékes, ellenben az előfogatra igénye volt, mert 7.5 km-nél távolabbra utazott. Jelentse ezt be a gazdasági hivatalnak és kérjen intézkedést, esetleg még lehet eredmény. 2. A gazdasági hivatal a 43 pengőt helyesen vonta le, mert polgári kórházban történt ápolás esetén a kincstár csak a honvédkórházi ápolás után illetékes napi 1 pengő költséget viseli. A teljes polgári kórházi ápolási költséget a kincstár csak akkor téríti meg, ha az illető csendőregyén szolgálatteljesítés közben, annak sajátlagos volta folytán, önhibáján kívül súlyos testi sérülést vagy sebesülést szenvedett. Ez a feltétel Önre nem vonatkoztatható, mert Ön beteg volt, sérülést nem szenvedett.

Kétes. Szolgálaton kívül az állomás szolgálati körletét (őrsállomást) eltávozási engedély nélkül elhagyni nem szabad.

Hodos-tó. Az E-alap. 143. pontjának utolsó bekezdése szerint „a raj létszáma: a rajparancsnok és 4–12 honvéd. De lehet ennél több is, ha ezt a fegyvernem stb. sajátos viszonyai megkívánják“. Ha ezt figyelmesen elolvassa, akkor megérti, hogy E-gyúság. 1. §. 2. pontja nem áll ellentétben az E-alap. fenti megállapításával. Vagyis: a gyalogságnál a raj legkisebb létszáma a rajparancsnok és 6 gyalogos. Úgy látszik, Ön nem tudja, hogy az E-alap. nemcsak a gyalogságra vonatkozik. Jobban bele kell mélyedni az utasításokba, szabályzatokba.

Ozora. Azt kérdezi, hogy mit kell a csendőrnek felelnie, ha az őrsparancsnok tudomására adja, hogy napos szolgálatba lép. Feleletünk: semmit. A Szolg. Szab. I. R. 20. §-a azt mondja ugyan, hogy „felreértések elkerülése végett a szóbeli parancsokat ismételtessük...“, ezt azonban a parancsnokra bizza a szabály s ha ő nem látja szükségesnek egyszerű, rövid parancsok ismételtetését, az alárendelt nem válaszolhat a parancsra semmit. Helytelen szokás tehát az „Igenis!“, „Megértettem!“, „Parancsára!“ stb. Ilyent semmiféle szabályzat nem ismer.

55.555. P. B. A volt kolozsvári kerület irattárának egy kis részét (főleg anyakönyvi lapokat) a budapesti kerület törzsgazdasági hivatala őrzi. Forduljon oda.

H. Gy., Dombóvár. A honvédelmi miniszteri rendelet értelmében jelentkezhettek az öpk. iskolába.

Nyírmada. Hazatérő igazolvánnyal vagy magyar útlevéllel ellátott, Romániából menekült magyarok a bukaresti magyar követségnél letétbe helyezett pénzüket ezen az úton Magyarországra átutalhatták. Értesülésünk szerint ennek az engedélyezett átutalásnak a határideje már lejárt. Az ott maradt ismerős érdeklődhetik ezirányban a bukaresti magyar követségnél.

Hoverla. A tömege terhére igényelhet cugos vagy fűzős cipőt.

H. Gy. Gyoma. Nincs büneselekmény, felettes hatóságnak bejelenthető.

Pazarló. 1. Ha valóban úgy áll a dolog, ahogyan írja, kivizsgálást igénylő visszaélésről van szó. Tegyen jelentést a szárnyparancsnokságnak. 2. Csak a családjuktól igazoltan különálló nősök részesültek pótdíjban, a nőtlének nem.

S. I. Kaba. Köszönjük a küldött példányokat. A kért számot megküldtük. 1. Kísérélje meg bátyja címét az argentinai követség (Budapest, II. Zivatar-utca 1.) útján megállapítani. Ha így sem sikerülne, ennek bejelentésével és itthon élő legidősebb bátyja lemondó nyilatkozatának esatolásával ismétlje meg a kérelmet. 2. A csendőri rendfokozatban 2 havizsold fokozat van. A magasabba csak az alacsonyabb fokozatban valósággal eltöltött 2 év után mozdítható elő a csendőr és pedig csakis május vagy november hóban.

1552. 1. Azt írja, hogy az őrs naposensendőre éjjel egyzersmind az osztály pénztárügyeleti szolgálatát is ellátja. Forduljon kérdésével ahhoz a parancsnoksághoz, amelyek ezt — bizonyára a nehéz létszámviszonyok miatt, átmenetileg — elrendelte. 2. Az E-alap. 270. pontja világosan megmondja, hogy menetközben a puskával felszerelték fővetéssel és kélecsusztatással tisztelnek. 3. Önnek van igaza. A Szolg. Szab. I. R. 67. pontjának 3. bekezdése értelmében csak abban az esetben illeti meg ugyanabban az állománycsoportban az elsőbbség a honvédség egyéneit a csendőrség egyéneivel szemben, ha nemcsak a rendfokozatuk, hanem a rangjuk is egyenlő. Már pedig Ön jóval idősebb rangban, mint az eml.

DOXA

A TÖKÉLETES, MEGBÍZHATÓ SVÁJCI ÓRA.

DOXA órát vegyünk.

ÜGYELJÜNK AZ ÓLOMPLOMBÁRAI

És a mi Irógépünk

Vezérképeiselet:

Bálint Sarolta

Budapest, Erzsébet kör. 43. Tel.: 422-123.

Elsőrangú kivitel, nagy teljesítő képesség, méltányos ár.

A m. kir. csendőrség részére kedvezményes fizetési feltételek.

Kérje a gép díjtalan bemutatását.

CSEPEL varrógépek

Felvilágosítások: MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI R.T.

Agrárglobus

BUDAPEST, V., SZENT ISTVÁN-KÖRÚT 12. • Tel.: 126-681.

tett altiszt. 4. Erre szabály nincs, de a célnak megfelelően járnak el, ha a körözés alapján eszköztől elfogást — mely az elkövetett bűncselekmény szempontjából az őrösöt nem érinti, mert más örskörletben követte el a gyanúsított — a közbiztonsági tevékenységi kimutatásnak csupán az „elfogott, elővezetett” rovatába vezetik be és csillag (*) alatt „Megjegyzés”-ként feltüntetik az ügydarab számát s röviden azt, hogy az elfogás B. K. L. (stb.) alapján történt más örskörletben elkövetett bűncselekmény miatt. 5. Nem elég, ha annak idején az optálásnál bejelentette azt a községet, melyben illetőséget óhajtott szerezni. Az illetőséget ugyanis a községtől (várostól) kell kérni. Forduljon felvilágosításért ahhoz a községi előjárószághoz (községi jegyzőhöz), amely község kebelébe felvétetni óhajlja magát. Minthogy illetőséget annak idején elvesztette, most újból kell kérnie akkor is, ha régi illetőségi helye most visszakerült. Mai számunkban az illetőség megszerzéséről lecszikon-feleletet közlünk.

Felvidéki. Ilyen hiányos adatok alapján nem adhatunk választ. Tudnunk kellene, hogy miért szabadságolták tartósan, miért vált meg közben a testületől stb. Amíg véglegesítve nincs, nem mozdíthatják elő magasabb havizsold fokozatba s általában illetményeit csak véglegesítése után rendezhetik. Addig nősülési kérvényt sem adhat be.

Hargita. A bilineselést minden iskolában alaposan tanítják és gyakorolják s egészen érthetően megmagyarázza a Szut. 324. pontja. Mást mi sem mondhatunk, legfeljebb annyit, hogy ha bilineselésnél ezen gondolkozik valaki, baj történhetik, még pedig nagy!

Tiszavirág. 1. Egymagában a törvénytelen származás még nem képez akadályt a nősülésnél, ha az ara egyébként minden feltételnek megfelel. Ezt a kivizsgálás hivatott megállapítani. 2. Az anyakönyvbe beírják, hogy a gyermeket utólag törvényesítették s így szerepel a szószertint anyakönyvi kivonatban is. A tartalmi — nem szószertint — anyakönyvi kivonatban azonban az utólagos törvényesítés ténye nincs feltüntetve s ez a fontos, mert rendszerint ezt a kivonatot használják, szószertint kivonatot csak külön kérésre adnak ki s általában ritkán használják. 3. Míg feleségtől törvényesen nem vált el, csupán örökbefogadhatja a gyermeket és nevét is felvételheti vele, de nem törvényesítheti. 4. Ha az asszony nem akarja és okot sem szolgáltat rá, nem válhat el tőle. 5. Ha megfelel a feltételeknek, elveheti, ha nem, hiába minden erőlködés. Ezt bizonyára belátja Ön is! 6. A gyám, illetve a szülő beleegyezésével 18 éven felül kérheti a nagykorúsítását az árvaszék útján. 7. Az állampolgársági bizonyítványt az alispán útján a B. M. úrtól kell kérni. 8. Kérdezze meg a lelkészt. 9. Forduljon ebben az ügyben az adóügyi jegyzőhöz. Ott minden erre vonatkozó felvilágosítást megkap. 10. A rendelet a csendőrségre is vonatkozik.

Volt lovas. Komolytalan beszéd! Ha eddig lovas volt és most a létszámviszonyok azt kívánják, hogy ezután gyalog lássa el a szolgálatot, akkor szó nélkül végezze azt. Ne válogasson. Ha pedig kötelezője leteltével azért akar elmenni, mert nem lehet lovas — menjen. Aki így gondolkodik hivatása felől, arra nincs szükségünk!

Megfejtések.

Milyen könnyű

megtanulni a fegyverhasználati utasítást és milyen nehéz pillanatok azok, amikor a fegyvert valóban használni kell!... Ezekről írtak bajtársaink az 1940/20. számunkban hirdetett pályázatunkra küldött dolgozatokban. Helyszűke miatt a 100-nál több dolgozat szerzőjét névszerint nem sorolhatjuk fel, csak azokat említhetjük, akiknek „esete” legérdekesebb, legtanulságosabb és — akiket jutalmaztunk is. Ezek: *Czukur Béla* őrm. (Alsóvereecke), *Farkas Pál* II. thts. (Szombathely), *Fehér Sándor* I. őrm. (Pécs), *Holka Ambrus* nt. tőrm. (Alpár), *Horváth Lajos* I. thts. (Ungvár), *Mázsári Mihály* cső. (Méhkerék), *Molnár Géza* tőrm. (Újszász), *Pongrácz János* thts. (Székesfehérvár), *Rétvári János* alhdgy. (Kaposvár). A dolgozatokat legközelebb közölni fogjuk, felhívjuk rá — különösen fiatal — bajtársaink figyelmét.

Versenyfeladatok.

I.

1939

november óta negyedszer történt meg, hogy a visszakerült területeken megtelepültek az őrök. A parancsnok és a legénység őrjárási munkát végzett. A rendteremtés, őrsalapítás, a szolgálat kiépítésének nagyszerű, szép, terhes munkáját szeretném bemutatni olvasóinknak. Akik ezt végigcsinálták, azt írják le, akik nem vettek abban részt, írják le, hogyan képzelték el ezt a feladatot megoldani. Rendkívül tanulságos lesz minden leírás, hiszen minden bajtárs más és más helyzetet talált, más és más körülmények közé került. Egy-egy őr emberei, kemény összefogással, a magyar csendőr híres fáradhatatlanságával és munkaszeretetével érkeztek a felszabadult községbe, körletbe — hogyan kezdtek hozzá? Kezdjük el a laktanyául kijelölt épület küszöbének átlépésével, folytassuk a vezető embereknél bemutatkozással, tárgyaljuk az első járőröket, tehát a körlet számbavételét, megismerését és zárjuk leírásunkat — az első tevékenységi kimutatással, vagy egy elismerés nyilvánításának leírásával, stb. Kiki a történetek szerint vagy — ha nem lett volna része ilyenben — akkor úgy, amint tenné, ha sor kerülne arra. — *Csak legénységi állományú bajtársaink dolgozatát fogadjuk el május 20-ig. A legjobbakat értékes, szép tárggyal jutalmazzuk.*

II.

Drága föld

került vissza honvéd bajtársaink vérére az elmúlt húsvét napjaiban. Meg kell ismerkedni azzal, csak így nő a szívünkhez. Mit tudnak róla bajtársaink? Multja, történelmi emlékei, gazdagsága, népsége, jelentősége legyenek főként leírva a dolgozatokban, amelyeket — *csak legénységi bajtársainktól — május 20-ig kérünk beküldeni. A legjobb dolgozatokat szép emléktárggyal jutalmazzuk.*

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Besenyői BEÖTHY KALMAN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.
Felelős: Györy Aladár igazgató.

Irodájába

Lakásába

BUTORT

KOCSIS JÁNOS-tól vegyen

Üzlet: V., Visegrádi-utca 14. Tel.: 112-821

Üzem: V., Bálvány-utca 22. Tel.: 310-628

Autótérkép Hazánkról

a visszatért Erdélyi résszel együtt. Ára 2.— P. Többszínű nyomás, 110×70 alak, 1.750.000 mérték Ára 2.— P. Bélyegben előre beürítve — bérmentve!

KÓKAI LAJOS KÖNYVKERESKEDÉS
Budapest, IV., Kamermayer-utca 3. szám.

Katonai kitüntetések

szalagok, miniatűrök:
kistényei **WALTHER E.**

Budapest, IV., Petőfi Sándor-utca 6. félelelet 5.

A m. kir. csendőrség állandó szerződéses
szövetszállítója és ruhakészítője

Trunkhahn
szövet köveken a gyártól!

ELADÁS:

IV. PROHÁSZKA 0.-UTCA 8.

VI. TERÉZ-KÖRÜT 8.

VII. BAROSS-TÉR 15.

AZ ORSZÁG-EGYETLEN ÜSKERESZTÉNY POSZTÓGYÁRA
GYÁRTELEP: BUDAPEST, XI., BOCSKAY-ÚT 117 SZÁM.